

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Rhaglen Genedlaethol Gofal
Lliniarol a Diwedd Oes
National Palliative and End
of Life Care Programme

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Addysg a Gwella Iechyd
Cymru (AaGIC)
Health Education and
Improvement Wales (HEIW)

Fframwaith Cymhwysedd Cymru Gyfan ar gyfer Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes i Oedolion 2025

Cynnwys

Crynodeb gweithredol	1
Sut i Ddefnyddio'r Fframwaith.....	3
Ymwadiad	3
Rhagair	4
Neges ar y cyd	5
Aelodaeth Grŵp Llywio.....	7
Diolchiadau.....	7
Cyflwyniad a chefnidir.....	8
Fframwaith Cymhwysedd Cymru Gyfan ar gyfer PEO LC i Oedolion	9
Parthau Cymhwysedd	10
Cymhwyseddau Sylfaenol.....	13
Meddygaeth	19
Fferylliaeth	31
Nyrsio Cofrestredig (RN)	43
Bydwreigiaeth	59
Deieteg.....	68
Therapi Galwedigaethol.....	76
Seicoleg.....	86
Parafeddygon	100
Ffisiotherapi	110
Therapi Iaith a Lleferydd	120
Caplaniaeth/ Gofal Bugeiliol	132
Geirfa Termiau	142
Cyfeiriadau.....	147
Llyfryddiaeth.....	150
Rhestr o Atodiadau	152
Atodiad 1	153
Atodiad 2	155
Atodiad 3	157
Atodiad 4	158
Atodiad 5.....	159

Crynodeb gweithredol

Darperir gofal lliniarol a diwedd oes (PeoLC) i bobl o bob oed, ym mhob lleoliad gofal iechyd, a gan bob math o staff gofal iechyd. Mae nifer y bobl sydd ei angen yn tyfu, ac mae cymhlethdod eu hanghenion gofal yn tyfu'n gyflym. Mae gwneud hynny'n dda yn golygu arfogi staff ar draws yr holl broffesiynau gofal iechyd, gan gynnwys y rhai y mae eu gwaith yn bennaf i ddarparu gofal lliniarol a'r rhai sy'n dod ar ei draws yn llai aml fel rhan o rolau eraill.

Mae'r fframwaith cymhwysedd hwn yn adlewyrchu'r hyn y dylai'r staff hynny fod yn gallu ei wneud wrth ddarparu PeoLC i oedolion. Bydd hyn yn eu helpu nhw, y rhai sy'n rheoli ac arwain timau a sefydliadau, a'r rhai sy'n gyfrifol am addysg, hyfforddiant a datblygu i wybod beth a ddisgwylir ganddynt.

Fe'i datblygwyd gan Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) a chan y tîm sy'n arwain y Rhaglen Genedlaethol ar gyfer PeoLC ym Mherfformiad a Gwella GIG Cymru, mewn cydgynhyrchu gydag ystod eang o weithwyr proffesiynol a chyrrff proffesiynol a chyda chynrychiolwyr cleifion a gofaldwyr, i adlewyrchu consensws ynghylch yr hyn y mae angen eu tîm gofal iechyd ar gleifion a theuluoedd i allu ei wneud.

Mae'r gwaith hwn wedi cael ei ddylanwadu a'i helpu gan ddatblygu fframweithiau cymhwysedd ar gyfer PeoLC mewn gwledydd eraill, yn enwedig fframwaith Iwerddon 2015 y bu ei awduron yn helpu'r gwaith cychwynnol yn hael. Serch hynny, paratowyd y ddogfen hon gyda'r anghenion presennol yng Nghymru wrth wraidd. Mae hefyd wedi'i gynllunio i ategu allbwn perthnasol o AaGIC a'r Rhaglen Genedlaethol ar gyfer PeoLC a chanllawiau proffesiynol perthnasol, ac mae'n cyfeirio'n helaeth at yr adnoddau hyn ar gyfer cynnwys manwl, nad yw'n cael ei atgynhyrchu yn gyffredinol yma.

Mae'r fframwaith yn cyflwyno set o gymwyseddau sylfaenol sydd eu hangen gan bob aelod o staff gofal iechyd clinigol sy'n wynebu cleifion waeth beth fo'u proffesiwn, eu lefel o brofiad a pha mor aml y maent yn gofalu am bobl ag anghenion gofal lliniarol.

Ar gyfer rhai proffesiynau, mae digon o dystiolaeth neu gonsensws digon cryf i gyflwyno set o gymwyseddau proffesiwn-benodol. Mae'r adrannau proffesiwn-benodol hyn yn dilyn ar ôl yr adran cymhwyseddau sylfaenol. Ar gyfer pob proffesiwn, fe'u cyflwynir mewn tri grŵp: grŵp craidd, sef y cymwyseddau y disgwylir i bob aelod o'r proffesiwn hwnnw eu meddu arnynt, hyd yn oed os nad yw eu gwaith yn cynnwys llawer o ofal a Bywyd ar y Diwedd; grŵp 'Ehangach' ar gyfer y rheini nad ydynt yn arbenigwyr mewn gofal lliniarol ond y mae eu gwaith yn aml yn cynnwys pobl ag anghenion gofal lliniarol; ac grŵp uwch, sef y cymwyseddau sy'n nodweddu'r rhai y mae eu gwaith yn canolbwyntio'n bennaf ar gleifion sydd angen gofal lliniarol, yn enwedig y rhai mewn timau gofal lliniarol arbenigol.

Nid yw'r grwpiau hyn o gymwyseddau o reidrwydd yn adlewyrchu hyd profiad neu heneiddrwydd ffurfiol; er enghraifft, dim ond os yw hyn yn rhan fach o'u gwaith y bydd angen cymwyseddau 'craidd' ar gyfer clinigwr ag addysg ôl-raddedig helaeth sy'n gweithio ar lefel uwch iawn.

Mae'r fframwaith yn ceisio cwmpasu o dan bennawd pob proffesiwn, popeth y gwyddys ei fod yn berthnasol i'r proffesiwn hwnnw yn benodol, gan ategu'r cymwyseddau sylfaenol, hyd yn oed lle mae hyn yn golygu gradd o ailadrodd lle mae rhai elfennau tebyg ar draws mwy nag un proffesiwn.

Lle nad oes digon o sail ar hyn o bryd ar gyfer set o gymwyseddau sy'n benodol i broffesiwn, mae'r cymwyseddau sylfaenol yn adlewyrchiad o gyfraniad y proffesiwn hwnnw i PeoLC. Efallai y bydd fersiynau o'r fframwaith hwn yn y dyfodol yn cwmpasu rhai o'r proffesiynau hyn yn fwy manwl lle daw hynny'n bosibl. Serch hynny, mae'r ddogfen bresennol yn cadarnhau pwysigrwydd rôl pob aelod o bob proffesiwn gofal iechyd.

Mae'r fframwaith wedi'i gynllunio i gael ei ddarllen gan weithwyr gofal iechyd proffesiynol eu hunain, gan y rhai sy'n arwain ac yn rheoli timau a sefydliadau sy'n eu cyflogi ac yn darparu gofal iechyd, a chan y rhai sy'n gyfrifol am addysg, hyfforddiant a datblygu staff presennol a'r dyfodol. Efallai y bydd hefyd o ddiddordeb i gynulleidfa ehangach gan gynnwys cleifion, teuluoedd, a'r cyhoedd.

Er nad yw wedi'i gynllunio i gwmpasu cymwyseddau staff gofal cymdeithasol, mae arweinwyr gofal cymdeithasol wedi bod yn rhan o ddatblygu'r fframwaith. Rydym yn rhagweld y bydd llawer o'r cymwyseddau a ddisgrifir o ddiddordeb a pherthnasedd iddynt, yn enwedig y rhai yn y grŵp sylfaenol. Rydym yn gobeithio cefnogi cydgynhyrchu canllawiau sydd wedi'u hanelu'n fwy penodol at staff gofal cymdeithasol yn y dyfodol. Mae llawer o'u gwaith wrth wraidd PeoLC. Mae'r gwaith a wneir gan arbenigwyr gofal lliniarol ac eraill i'w harfogi a'u cefnogi yn y gofal y maent yn ei ddarparu yn adlewyrchiad o'i bwysigrwydd canolog, y mae'r ddogfen hon yn ei gadarnhau.

Bydd yn awr i ddarllenwyr y fframwaith, ac yn enwedig i arweinwyr sefydliadau perthnasol, ystyried gyda'i gilydd sut y dylid ei weithredu.

Sut i Ddefnyddio'r Fframwaith

Mae'r ddogfen yn cynnwys tair prif adran.

Yn gyntaf, ceir naratif cefndir manwl am pam mae angen y fframwaith a sut y cafodd ei gynhyrchu. Mae'r cynnwys ar y pwyntiau hynny wedi'i gynnwys oherwydd bydd rhai darllenwyr eisiau ei weld yn fanwl. Mae'n esbonio beth yw gofal lliniarol a gofal diwedd oes, pwy y mae a pham ei fod yn bwysig.

Nesaf, ceir yr adran cymwyseddau sylfaenol gyda'r cymwyseddau sydd eu hangen gan yr holl staff wedi'u cwmpasu. Cyfeiriwch at yr adran hon pryd bynnag y byddwch am ddeall y rhain ar gyfer unrhyw grŵp staff — boed hynny ar eich cyfer chi, neu ar gyfer staff rydych chi'n eu rheoli, neu mewn cysylltiad ag addysg a hyfforddiant rydych chi'n ei ddarparu.

Yn olaf, mae yna gymwyseddau proffesiynol-benodol ar gyfer llawer o'r proffesiynau gofal iechyd. Cyfeiriwch at yr un rydych yn rhan ohono, neu'r rhai rydych chi'n eu rheoli, neu'r rhai rydych chi'n eu cefnogi gydag addysg a hyfforddiant.

Y ffordd hawsaf o lywio'r ddogfen yw defnyddio'r fersiwn ddigidol rhyngweithiol sydd â dolenni i'ch tywys yn syth i'r adrannau rydych chi am eu gweld a'r testun sy'n eu hesbonio. Fel hyn mae'n dod yn ddogfen sydd ei hangen arnoch ar y pryd. Os ydych chi'n defnyddio fersiwn printiedig neu PDF all-lein ar y sgrin, gallwch barhau i lywio â llaw i'r adrannau sy'n berthnasol i chi.

Ymwadiad

Mae'r fframwaith hwn yn amlinellu'r cymwyseddau sylfaenol a ddisgwylir ar draws y gweithlu gofal iechyd wrth ddarparu gofal lliniarol ac mae angen ei symud ymlaen yn unol â safonau proffesiynol cymwys, gofynion rheoleiddio, cwricwla, a chanllawiau sefydliadol eraill i sicrhau cysondeb ac ansawdd ar draws lleoliadau ymarfer. Bydd gweithredu ac asesu'r cymwyseddau hyn yn cael ei arwain gan sefydliadau perthnasol sy'n gweithio ar y cyd i ddarparu gofal diogel ac o safon.

Ar gyfer rhai proffesiynau, nid yw lefelau cymhwysedd uwch neu ehangach yn cael eu diffinio'n benodol. Mae hyn yn adlewyrchu penderfyniadau bwriadol a wneir gan aelodau'r proffesiynau hynny sy'n ymwneud â'r gwaith hwn, wedi'u llywio gan eu rolau unigryw, eu cyd-destunau a'u hanghenion y gweithlu. Ni ddylid dehongli absenoldeb lefelau dilyniant fel diffyg cyfleoedd datblygu ond yn hytrach fel dull wedi'i deilwra tuag at gymhwysedd proffesiynol o fewn disgyblaethau penodol.

Rhagair

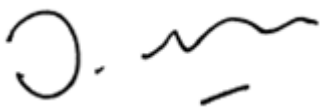
Mae'n anrhydedd i mi gyflwyno'r Fframwaith Cymhwysedd newydd hwn Cymru Gyfan ar gyfer gofal Lliniarol Oedolion a Diwedd Oes, cam sylweddol ymlaen wrth gryfhau'r cymorth sydd ar gael i weithwyr iechyd proffesiynol sy'n gweithio ym maes gofal lliniarol a gofal diwedd oes. Mae'n adlewyrchu ymrwymiad a rennir i wella gofal i bobl ledled Cymru yn ystod rhai o'r eiliadau pwysicaf yn eu bywydau.

Mae pobl yn derbyn gofal lliniarol a gofal diwedd oes mewn pob math o leoliadau ledled Cymru — mewn hosbisau, mewn ysbytai a chlinigau cleifion allanol ac yn eu cartrefi eu hunain. Mae cefnogi pobl sy'n derbyn gofal lliniarol a gofal diwedd oes a'u hanwyliaid, yn golygu cefnogi ac arfogi'r staff sy'n darparu'r gofal hwnnw. Mae'r sefydliadau sy'n darparu'r gofal hwnnw wedi gweithio ers tro i gynnig y cymorth hwn i staff — maent yn tynnu at ei gilydd, felly mae'r sgiliau a'r arbenigedd cywir yn llywio'r cymorth, addysg a hyfforddiant angenrheidiol.

Mae'r fframwaith newydd hwn yn mynd â'r gefnogaeth hon gam ymhellach i weithwyr gofal iechyd proffesiynol. Fe'i cynhyrchwyd gan Addysg a Gwella Iechyd Cymru gyda chymorth y Rhaglen Glinigol Genedlaethol ar gyfer Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes.

Am y tro cyntaf, mae'n nodi'r hyn y bydd pob gweithiwr gofal iechyd proffesiynol yn gallu ei wneud, ar bob lefel o brofiad, ar draws pob arbenigedd a lleoliad gofal, p'un ai darparu gofal lliniarol yw eu prif rôl neu a ydynt yn ei ddarparu yn achlysurol yn unig. Mae ei gynnwys wedi'i deilwra i'r gwahanol rolau sydd gan staff a chyd-destun eu gwaith. Bydd yn helpu i osod disgwyliadau ar gyfer staff, ar gyfer cyflogwyr, ac ar gyfer sefydliadau sy'n datblygu ac yn darparu addysg a hyfforddiant i weithwyr gofal iechyd proffesiynol. Mae wedi'i gynllunio i helpu pobl eraill sydd hefyd yn ymwneud â gofal - fel staff gofal cymdeithasol a gwirfoddolwyr - sy'n cael eu cefnogi gan staff clinigol.

Rwy'n edrych ymlaen at weld y fframwaith yn cael ei weithredu — bydd hyn yn helpu pobl i fod yn hyderus bod y gofal maen nhw'n ei dderbyn yn sail i ymagwedd gadarn o helpu staff i wneud yr hyn sydd ei angen. Yn anad dim, bydd yn eu helpu i gael y gofal sydd ei angen arnynt, pan fydd ei angen arnynt, lle mae ei angen arnynt, nawr ac yn y blynyddoedd i ddod.

Jeremy Miles MS

Ysgrifennydd y Cabinet

Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Neges ar y cyd

Addysg a Gwella Iechyd Cymru a'r Rhaglen Genedlaethol ar gyfer Gofal Lliniarol a Diwedd Oes, Perfformiad a Gwella GIG Cymru.

Dr Idris Baker a Lisa Llewelyn

Rydym yn falch o nodi cynhyrchiad y Fframwaith Cymhwysedd newydd hwn Cymru Gyfan ar gyfer Gofal Lliniarol Oedolion a Diwedd Oes, sydd wedi cael ei gyd-gynhyrchu o wirioneddol drwy gydweithio ac ymgysylltu â phobl sy'n ymwneud â'r maes gofal hwn. Am y tro cyntaf yng Nghymru, mae'n cyflwyno fframwaith clir, cefnogol i'n gweithwyr iechyd a gofal proffesiynol, sy'n disgrifio'r cymwyseddau gofal lliniarol sydd eu hangen i sicrhau bod gofal lliniarol a gofal diwedd oes diogel ac o safon yn cael ei ddarparu i boblogaeth Cymru.

Amcangyfrifir bod 1% o boblogaeth Cymru yn datblygu angen am PeoLC am y tro cyntaf mewn unrhyw flwyddyn benodol. Mae nifer y bobl yr effeithir arnynt yn cynyddu, yn ogystal â chymhlethdod eu hangen. Gellir adnabod pobl sydd angen PeoLC ym mhob lleoliad gofal iechyd ac maent yn derbyn gofal gan weithwyr proffesiynol o bob proffesiwn gofal iechyd. Waeth beth yw eu rôl, mae pob gweithiwr gofal iechyd proffesiynol yn debygol o ddod ar draws pobl sydd angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes ar wahanol gyfnodau o'u gyrfaedd. Felly mae'n bwysig cefnogi'r gweithlu hwn i feddu ar y sgiliau a'r cymwyseddau cywir i ddarparu'r gofal cywir, yn y lle iawn ar yr adeg iawn.

Datblygwyd y Fframwaith Cymhwysedd Cymru Gyfan hwn ar gyfer Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes i Oedolion, dan arweiniad Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) a'i gomisiynu gan y Rhaglen Glinigol Genedlaethol ar gyfer Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes, gyda mewnbwn sylweddol gan gyfranwyr allweddol. Rydym wedi ymgysylltu a chydweithio â chleifion, gofaluwyr, gweithwyr iechyd a gofal proffesiynol; grwpiau proffesiynol; Sefydliadau Addysg Uwch (SAUau); colegau proffesiynol; a rhanddeiliaid allweddol eraill o bob cwr o Gymru ac rydym yn diolch iddynt oll am eu cyfraniadau gwerthfawr. Mae eu gwybodaeth, eu dealltwriaeth ddofn o'r dystiolaeth, ynghyd â'u profiad uniongyrchol o gefnogi a gofalu am bobl ag anghenion gofal lliniarol ac anghenion gofal diwedd oes, wedi sicrhau bod profiad byw o ofal lliniarol a gofal diwedd oes wedi cael dylanwad gwirioneddol ac mae wrth wraidd y Fframwaith hwn.

Mae'r gwaith hwn wedi tynnu ar y dystiolaeth a'r wybodaeth orau sydd ar gael am yr hyn sydd ei angen ar bobl sydd â salwch byrhau bywyd, ochr yn ochr â'r enghreifftiau gorau o sut mae'r anghenion hyn yn cael eu hadlewyrchu mewn dulliau gwledydd eraill; anghenion addysg, hyfforddiant a datblygu'r gweithlu; ac wedi cynhyrchu set o gymwyseddau i gefnogi a gwella datblygiad ein gweithlu iechyd a gofal.

Cyflwynir y cymwyseddau yn gyntaf mewn set sylfaenol craidd, sy'n berthnasol i'r holl broffesiynau perthnasol, ac yna cyfres o setiau proffesiynol-benodol, gyda phob un wedi'i strwythuro'n dair haen.

1. Cymwyseddau Craidd sydd eu hangen ar bawb o fewn y proffesiwn hwnnw, waeth beth yw eu man gwaith neu gam eu gyrfa, gan y cydnabyddir bod anghenion PeoLC yn codi ar draws pob maes gofal iechyd.
2. Cymwyseddau Uwch yw'r rhai sy'n ofynnol gan y rhai y mae eu cyd-destun arbenigedd neu waith yn golygu bod ganddynt gysylltiad amlach ac yn delio â nifer gynyddol o bobl ag anghenion PeoLC, rhai ohonynt yn fwy cymhleth, tra'n gweithio mewn arbenigeddau heblaw gofal lliniarol.

3. Mae Cymwyseddau Ehangach wedi'u cynllunio ar gyfer y rhai sy'n gweithio mewn gofal lliniarol arbenigol, ar gyfer yr anghenion cymhleth y maent yn dod ar eu traws yn aml ac am eu rôl wrth gynnig cynngor a chymorth arbenigol i eraill.

Bwriad y cymwyseddau a nodir yn y fframwaith hwn yw cefnogi datblygiad ein gweithlu i ddarparu gofal lliniarol diogel ac o safon, lliniarol a gofal diwedd oes i gleifion a theuluoedd ledled Cymru.

Dim ond y cam cyntaf yw lansio'r fframwaith. Bydd AaGIC a Rhaglen Glinigol Genedlaethol Cymru ar gyfer Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes yn parhau i weithio ar y cyd â phartneriaid system - byrddau iechyd, ymddiriedolaethau, hosbisau a darparwyr eraill, ochr yn ochr â'r rheini sy'n gyfrifol am gynllunio'r gweithlu, addysg, hyfforddiant, polisi a darparu gwasanaethau ym maes gofal iechyd.

Rydym yn hyderus gyda chymorth ar y cyd ac ymrwymiad partneriaid system y bydd hyn yn arwain at welliannau ystyrlon i gleifion a theuluoedd ledled Cymru nawr ac yn y dyfodol.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Idris Baker'.

Dr Idris Baker

Arweinydd Clinigol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Lliniarol a Diwedd Oes

Perfformiad a Gwella GIG Cymru

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lisa Llewelyn'.

Lisa Llewelyn

Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrso, Proffesiynau Iechyd ac Ansawdd

Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Aelodaeth Grŵp Llywio

Am ragor o wybodaeth am y Grŵp Llywio gweler [Atodiad 1](#).

Diolchiadau

Mae datblygiad Fframwaith Cymhwysedd Cymru Gyfan ar gyfer Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes i Oedolion yn ganlyniad i gydweithwyr ledled Cymru a thu hwnt sydd wedi rhannu eu hamser, eu hymrwymiad, eu gwybodaeth a'u harbenigedd yn hael, i'w gynhyrchu. Mae hyn yn cynnwys ein cynrychiolydd gofalcwyr cleifion, y mae ei brofiad byw a'i fewnwelediad tosturiol wedi bod yn allweddol wrth lunio'r cymhwyseddau sylfaenol o fewn y fframwaith hwn. Mae eu cyfraniadau wedi sicrhau bod lleisiau'r rhai sy'n derbyn ac yn rhoi gofal yn cael eu hadlewyrchu'n ystyrlon drwyddi draw. Mae ein diolch diffuant yn cael eu hymestyn iddynt i gyd.

Rydym yn arbennig o ddiolchgar i awduron Fframwaith Cymhwysedd Gofal Lliniarol Iwerddon (2014), y mae eu gwaith wedi bod yn allweddol wrth lunio'r ddogfen hon. Mae eu haelioni wrth ganiatáu inni atgynhyrchu elfennau sylweddol o'u fframwaith, ac adeiladu ar ei strwythur, wedi bod yn amhrisiadwy. Rydym yn gwerthfawrogi'n fawr o'r amser a roddwyd ganddynt i ymgysylltu â ni, gan gynnig cyngor adeiladol, adborth a her wrth i'n gwaith ein hunain ddatblygu. Er bod y fframwaith hwn wedi'i ddatblygu i adlewyrchu cyd-destun ac anghenion Cymru heddiw, rydym yn cymryd cyfrifoldeb llawn am yr elfennau rydym wedi'u cadw o fframwaith Iwerddon a'r rhai yr ydym wedi'u diweddarau a'u haddasu.

Cyfrannodd cyrff proffesiynol a rheoleiddio, darparwyr gofal iechyd, a sefydliadau addysg iechyd, ynghyd â rhanddeiliaid eraill, ymatebion manwl i ddrafft cynharach o'r ddogfen hon. Rydym yn ddiolchgar am ymgysylltiad adeiladol yr holl randdeiliaid hyn a'u cyfraniad at y fframwaith gorffenedig.

Rydym yn arbennig o ddiolchgar i staff AaGIC a'r Rhaglen Genedlaethol ar gyfer Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes am eu harweinyddiaeth a'u stiwardiaeth; i'r nifer o randdeiliaid a'r sefydliadau y maent yn eu cynrychioli, ar draws GIG Cymru; y sector gwirfoddol; a'r byd academaidd. Yn anad dim, rydym yn cydnabod ac yn anrhydeddu y bobl sy'n derbyn gofal nawr ac yn y gorffennol. Eu lleisiau, eu profiadau, a'u hanghenion sydd wedi tywys a llywio'r gwaith hwn, ac oddi wrthynt hwy y dysgir popeth o werth. Rydym yn cydnabod hyn gyda diolch.

Cyflwyniad a chefnidir

Mae [datganiad ansawdd Llywodraeth Cymru ar gyfer gofal lliniarol a gofal diwedd oes \(2022\)](#) yn nodi gweledigaeth glir ar gyfer darparu gofal teg, sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn ac o ansawdd uchel ledled Cymru. Blaenoriaeth allweddol o fewn y weledigaeth hon yw mabwysiadu dull system gyfan, gan ymestyn y tu hwnt i wasanaethau arbenigol i gynnwys gofal cymunedol a gofal sylfaenol, gofal cymdeithasol, y trydydd sector a'r sector gwirfoddol, a chyfraniadau hanfodol gofalwyr a theuluoedd di-dâl. Mae darparu'r lefel hon o ofal yn gofyn am staff sydd â'r sgiliau, y wybodaeth a'r hyder priodol i ddarparu PEOLC yn dda. Rhaid i weithlu cymwys, aml-ddisgyblaethol gael mynediad cyson a chyfartal at gyfleoedd dysgu o ansawdd uchel sydd wedi'u hategu gan ganlyniadau safonol. Mae hon yn elfen sylfaenol o wasanaeth effeithiol a chynaliadwy.

Gofal Lliniarol a Diwedd Oes a'r Iaith Gymraeg

Am ragor o wybodaeth am Ofal Lliniarol a Diwedd Oes ac ar yr Iaith Gymraeg gweler [Atodiad 2](#).

Cefndir i'r Fframwaith Hwn

Yn 2022, comisiynodd Bwrdd Gofal Diwedd Oes Cymru ar y pryd (rhagflaenydd y Rhaglen Genedlaethol ar gyfer PEOLC) y Gwasanaeth Adolygu Tystiolaeth Gofal Lliniarol (PACERs) i gynnal adolygiad cynhwysfawr o fframweithiau cymhwysedd PEOLC byd-eang. Nod yr [Adolygiad PACER](#) hwn oedd nodi fframweithiau addysg PEOLC sefydledig o lenyddiaeth gyhoeddedig a mapio eu parthau a'u cymhwyseddau craidd. Roedd ei ganfyddiadau'n sylfaen ar gyfer datblygu fframwaith addysg a chymhwysedd craidd PEOLC sy'n benodol i Gymru.

Yna comisiynodd y Rhaglen Genedlaethol Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes y gwaith hwn, a chydag AaGIC, cynullodd Grŵp Llywio Prosiect (gweler y rhestr o aelodau) i gefnogi, arwain a goruchwylio datblygiad y Fframwaith Cymhwysedd Gofal Lliniarol a Diwedd Oes Cymru Gyfan hwn ar gyfer gweithwyr gofal iechyd proffesiynol sy'n gweithio ym mhob lleoliad gofal iechyd.

Nododd adolygiad PACER (2022) ddau fframwaith cynhwysfawr, aml-ddisgyblaethol a oedd yn cwmpasu pob un o'r deg parth Cymdeithas Gofal Lliniarol Ewropeidd (EAPC):

- Health Education England (2017) [EoLC Core Skills Training Framework](#).
- Ryan et al (2014) Fframwaith Cymhwysedd Gofal Lliniarol. [Dublin: Swyddog Gweithredol y Gwasanaeth Iechyd. Fframwaith cymhwysedd gofal lliniarol](#)

Methodoleg

Am y fethodoleg a ddefnyddir i ddatblygu'r fframwaith hwn, gweler [Atodiad 3](#).

Fframwaith Cymhwysedd Cymru Gyfan ar gyfer PEOLC i Oedolion

Mae'r fframwaith hwn ar gyfer yr holl staff gofal iechyd sy'n gweithio gydag oedolion sydd â salwch sy'n byrhau bywyd, ym mhob lleoliad, p'un a yw hynny'n ffurfio eu prif waith neu a ydynt ond yn anaml yn gweld pobl sydd angen PEOLC. Oherwydd y gall yr anghenion hyn godi mewn unrhyw leoliad gofal iechyd i oedolion, mae hyn yn golygu bod y fframwaith ar gyfer yr holl weithwyr gofal iechyd proffesiynol y mae eu gwaith yn cynnwys gofal am oedolion. Disgwylir i bob gweithiwr gofal iechyd proffesiynol gael rhai sgiliau mewn cymorth bywyd sylfaenol, er y bydd llawer yn defnyddio'r rhain yn anaml, oherwydd pan elwir arnynt i'w defnyddio gallant wneud gwahaniaeth go iawn. Nid yw gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn wahanol: gellir gofyn i bob aelod o dîm clinigol wneud cyfraniad pwysig, er mor anaml, at y gofal sydd ei angen ar rai cleifion.

Mae'r fframwaith ar gyfer staff sy'n gweithio mewn ysbytai ac mewn cymunedau, ac ar gyfer y rhai a gyflogir yn uniongyrchol gan y GIG a'r rhai sy'n gweithio mewn sefydliadau elusennol a allai gael eu comisiynu gan gyrff y GIG.

Mae hefyd ar gyfer y sefydliadau sy'n cyflogi'r staff hyn ac sy'n darparu neu'n comisiynu gofal, fel eu bod yn gwybod sut i gefnogi eu staff i gaffael a chynnal y cymwyseddau hyn ac fel y gallant ystyried eu rhan wrth ei weithredu. Ac mae ar gyfer darparwyr addysg a hyfforddiant ar bob cam fel y gall lywio datblygiad a darpariaeth y cwricwlwm.

Mae'r fframwaith yn llywio rolau proffesiynol ac addysg ar bob lefel drwy nodi'r wybodaeth, y sgiliau a'r agweddau sydd eu hangen i ddarparu gofal lliniarol a gofal diwedd oes ar draws gwahanol leoliadau a lefelau ymarfer, gan gynnwys gofal arbenigol. Mae'n cydnabod cymhlethdod system iechyd heddiw, lle gall gofal fynd yn ddarniog. Mae gweithio cydweithredol, aml-ddisgyblaethol yn hanfodol i wella parhad ac ansawdd gofal i unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Mae wedi'i deilwra i'r gwahanol rolau sydd gan staff a chyd-destun eu gwaith. Bydd yn helpu i osod disgwyliaid ar gyfer staff, ar gyfer cyflogwyr, ac ar gyfer sefydliadau sy'n datblygu a darparu, gwasanaethau, addysg a hyfforddiant ar gyfer gweithwyr gofal iechyd proffesiynol. Er nad yw'n mynd i'r afael yn uniongyrchol â'r cymwyseddau sy'n ofynnol gan bobl eraill sydd hefyd yn ymwneud â gofal ac sy'n cael eu cefnogi gan staff clinigol, fel staff gofal cymdeithasol a gwirfoddolwyr, mae hefyd wedi'i gynllunio i'w helpu trwy gynnig cyd-destun ar gyfer gweithio ochr yn ochr â gweithwyr gofal iechyd proffesiynol.

Mae'n cynnig cymwyseddau sylfaenol mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes a chymwyseddau manwl sy'n benodol i broffesiwn. Bydd yn llywio rhaglenni datblygu proffesiynol, yn gwella gofal pobl sydd â salwch sy'n byrhau bywyd a salwch sy'n cyfyngu ar fywyd, ac yn meithrin mwy o gydweithrediad rhyng-broffesiynol a rhyng-sefydliadol i ddarparu gofal lliniarol diogel a gofal diwedd oes o ansawdd uchel yng Nghymru.

Yn olaf, mae'r fframwaith yn cydnabod bod gweithwyr proffesiynol yn gweithredu o fewn cwmpas eu cyrff rheoleiddio, eu harferion a'u codau ymddygiad priodol, tra hefyd yn cyd-fynd â gwerthoedd, polisïau ac arferion eu sefydliadau sy'n cyflogi.

Fframweithiau ychwanegol a chyflenwol

Am wybodaeth am y fframweithiau ychwanegol a chyflenwol gweler [Atodiad 4](#).

Mae'r fframwaith hwn yn cynnwys pob proffesiwn

Mae'r fframwaith hwn yn cynnig cymwyseddau proffesiynol-benodol yn unig lle mae cwmpas ymarfer sefydledig yn ei gwneud hi'n bosibl diffinio'r cymwyseddau hynny yn ddigon clir. Lle nad oes digon o sail ar hyn o bryd ar gyfer set o gymwyseddau sy'n benodol i broffesiwn, mae'r cymwyseddau sylfaenol yn adlewyrchiad o gyfraniad y proffesiwn hwnnw i PeoLC. Efallai y bydd fersiynau o'r fframwaith hwn yn y dyfodol yn cwmpasu rhai o'r proffesiynau hyn yn fwy manwl lle daw hynny'n bosibl. Serch hynny, mae'r ddogfen bresennol yn cadarnhau pwysigrwydd rôl pob aelod o bob proffesiwn gofal iechyd.

Mae rhai o'r proffesiynau lle nad oes unrhyw gymwyseddau proffesiwn-benodol ar gael iddynt yn chwarae rôl amlwg iawn mewn gofal diwedd oes. Un enghraifft wych yw Gweithwyr Cymorth Gofal Iechyd, lle mae'r Rhaglen Genedlaethol yn gweld gwerth pwysig yn eu rôl ac yn credu bod angen diffinio eu cymwyseddau ar draws ystod gymhleth o rolau. Bwriad y Rhaglen yw bwrw ymlaen â datblygu'r rhain cyn gynted ag y bydd amser yn caniatáu.

Ni fydd rhai o'r cymwyseddau sylfaenol a'r cymwyseddau 'Craidd' yn ofynnol ar unwaith mewn pob swydd. Maent yn cael eu cynnwys serch hynny oherwydd bod swyddi lle nad oes angen eu defnyddio, fel arfer yn swyddi cyfnod penodol, ac maent yn debygol o gael eu dilyn gan ddilyniant i swyddi lle cânt eu defnyddio.

Gweithredu'r Fframwaith a chadw'r Fframwaith hwn yn gyfredol

Am wybodaeth am weithredu'r fframwaith yn y dyfodol a sut y caiff ei ddiweddarau gweler [Atodiad 5](#).

Parthau Cymhwysedd

Y Parthau Cymhwysedd yw:

- Parth 1 - Egwyddorion gofal lliniarol
- Parth 2 -Cyfathrebu:
- Parth 3 - Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd
- Parth 4 - Cynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol
- Parth 5 - Colled, galar a phrofedigaeth
- Parth 6 - Ymarfer proffesiynol a moesegol yng nghyd-destun gofal lliniarol

Diffinnir pob Parth Cymhwysedd gyda datganiad. Mae'r cymwyseddau sylfaenol yn gyffredin i'r holl weithwyr gofal iechyd proffesiynol ac maent yn cynrychioli'r lefel sylfaenol o ddealltwriaeth sy'n ofynnol i ddarparu Gofal Lliniarol, a ddisgrifir hefyd fel defnyddio'r Dull Gofal Lliniarol mewn gwaith beunyddiol.

Mae'r datganiad parth yn parhau i fod yr un peth waeth pa lefel neu'r lleoliad lle darperir gofal lliniarol. Fodd bynnag, mae'r dangosyddion parth yn amlinellu'r cymwyseddau sy'n ofynnol gan weithwyr iechyd a gofal proffesiynol yng nghyd-destun eu rôl ac ar y lefel y darperir gofal lliniarol waeth beth yw lleoliad gofal.

Mae pob parth yn cynnwys datganiad arweiniol a set o gymwyseddau **ddau sylfaenol sy'n berthnasol ar draws pob rôl**. Mae'r rhain yn diffinio'r wybodaeth a'r sgiliau sylfaenol sydd eu hangen i ddarparu gofal lliniarol gan ddefnyddio dull sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, waeth beth fo'u rôl neu'r lleoliad. Er bod y datganiadau parth yn parhau i fod yn gyson, mae'r dangosyddion cysylltiedig yn amrywio yn dibynnu ar rôl a lefel y gweithiwr proffesiynol o ran gofal lliniarol. Mae lefelau arbenigedd yn cael eu dylanwadu gan ffactorau megis cymhlethdod achosion, dyfnder gwybodaeth a phrofiad yr ymarferydd, diweddar a pherthnasedd eu haddysg, mynediad at gymorth amlddisgyblaethol, a chyfranogiad mewn addysg neu arweinyddiaeth ar lefelau lleol neu genedlaethol.

Lefelau Cymhwysedd: Dull Haenog - Mae'r Fframwaith Cymhwysedd Gofal Lliniarol a Diwedd Oes yn adeiladu ar y cymwyseddau sylfaenol ac yn mynd ymlaen ag amlinellu tair lefel flaengar o gymhwysedd, gan adlewyrchu dyfnder gwybodaeth, sgiliau ac ymgysylltiad clinigol sy'n ofynnol ar draws gwahanol rolau, cyfrifoldebau a chyd-destunau gofal. Mae'r rhain yn Craidd, Uwch, a Ehangach. Mae hyn yn cydnabod, er bod pob gweithiwr proffesiynol yn dod ar draws pobl ag anghenion lliniarol ac anghenion gofal diwedd oes, mae amllder, cymhlethdod a dwyster yr anghenion hynny'n amrywio yn dibynnu ar y rôl a'r lleoliad.

Cymhwysedd Craidd - Y nod yw cymhwysedd i ddarparu gofal gan ddefnyddio dull gofal lliniarol.

Mae'n ofynnol i'r cymwyseddau proffesiynol-benodol hyn gael eu cyflawni'r holl weithwyr proffesiynol yn y ddisgyblaeth honno, waeth beth fo'u gradd, eu swydd neu brofiad, neu'r lleoliad gofal y maent yn gweithio ynddo. Dylid eu cyflawni ar bwynt cofrestru neu wrth ddechrau eu rôl a'u cynnal drwy gydol yr yrfa broffesiynol. Gan fod pobl ag anghenion gofal lliniarol ac anghenion gofal diwedd oes yn cael eu dod ar draws ym mhob lleoliad gofal, mae'r lefel hon yn sicrhau y gall pob ymarferydd:

- Cymhwyso dull gofal lliniarol mewn ymarfer o ddydd i ddydd.
- Cydnabod pryd y gallai rhywun fod yn agosáu at ddiwedd bywyd.
- Cyfathrebu'n sensitif gydag unigolion a theuluoedd.
- Deall pryd i geisio cymorth gan wasanaethau arbenigol ar gyfer anghenion mwy cymhleth.

Cymhwysedd Uwch - Y nod yw darparu gofal, cymhwyso egwyddorion gofal lliniarol a defnyddio dull gofal lliniarol.

Mae hyn yn berthnasol i rai gweithwyr proffesiynol waeth beth fo'u gradd, eu swydd neu brofiad neu'r lleoliad gofal y maent yn gweithio ynddo y mae eu rolau neu arbenigedd clinigol, neu gyd-destun gwaith yn golygu bod ganddynt gysylltiad amlach ac yn delio â nifer gynyddol o bobl ag anghenion PEO LC, rhai ohonynt yn fwy cymhleth, tra'n gweithio mewn arbenigeddau heblaw gofal lliniarol. Mae'r gweithwyr proffesiynol hyn yn gofyn am wybodaeth ddyfnach, sgiliau gwell, a mwy o hyder wrth ddarparu gofal lliniarol. Disgwylir iddynt:

- ❏ Rheoli sawl agwedd ar ofal lliniarol yn annibynnol.
- ❏ Cymhwyso sgiliau cyfathrebu, asesu a chynllunio gofal gwell.
- ❏ Cymryd rhan mewn gwneud penderfyniadau mewn sefyllfaoedd mwy cymhleth.
- ❏ Gwybod pryd i gyfeirio at ofal lliniarol arbenigol ar gyfer yr anghenion mwyaf cymhleth.

Cymhwysedd Ehangach - Y nod yw dangos gwybodaeth a chymhwyso sgiliau gofal lliniarol ar lefel arbenigol

Mae'r cymhwyseddau hyn yn berthnasol yn benodol i'r ychydig weithwyr iechyd a gofal proffesiynol, waeth beth fo'u gradd, eu swydd neu brofiad neu'r lleoliad gofal y maent yn gweithio ynddo, y mae eu rolau'n canolbwyntio'n bennaf neu'n unig ar ddarparu gofal lliniarol arbenigol. Mae'r unigolion hyn yn gweithio mewn timau arbenigol, gan reoli sefyllfaoedd clinigol cymhleth a heriol boed mewn unedau arbenigol neu mewn unrhyw leoliad arall, gan gynnwys fel y timau arbenigol y mae eraill yn galw am gymorth arnynt.

Mae eu rôl yn cynnwys:

- ❏ Darparu gofal lliniarol arbenigol, sy'n seiliedig ar dystiolaeth.
- ❏ Arwain a chyfrannu at gynllunio gofal amlddisgyblaethol ar gyfer unigolion ag anghenion cymhleth.
- ❏ Cefnogi, cyngori, ac addysgu gweithwyr proffesiynol eraill.
- ❏ Datblygu a chynnal y sylfaen wybodaeth gofal lliniarol ar lefel leol, rhanbarthol neu genedlaethol.

Mae'r model haenog hwn yn sicrhau eglurder o ran disgwyliadau rôl, yn cefnogi cynllunio'r gweithlu, ac yn hwyluso mynediad at gyfleoedd addysg a datblygu priodol. Mae hefyd yn hyrwyddo cysondeb mewn safonau gofal ar draws pob lleoliad, gan helpu i sicrhau bod pob person ag anghenion gofal lliniarol ac anghenion gofal diwedd oes yn derbyn gofal amserol, tosturiol a chymwys.

Cymwyseddau Sylfaenol

Dylid darllen y cymwyseddau Sylfaenol hyn ochr yn ochr â'r cymwyseddau penodol sy'n gymwys i'ch proffesiwn (Os yw'n berthnasol).

Parth cymhwysedd 1 —

Egwyddorion gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nod gofal lliniarol a gofal diwedd oes yw gwella ansawdd bywyd pobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd, nid yn unig trwy drin eu symptomau corfforol ond hefyd trwy fynychu eu hanghenion seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Mae gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn berthnasol i bobl o unrhyw oedran a gellir ei integreiddio ar unrhyw adeg yn y llwybr salwch o ddiagnosis neu adnabod angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes, drwy'r continwmm o gydnabod gofal diwedd oes i brofedigaeth.

Fel gweithiwr gofal iechyd proffesiynol, o fewn eich cwmpas ymarfer dylech:

1.1	Cydnabod egwyddorion gofal lliniarol a gofal diwedd oes sy'n cadarnhau bywyd tan farwolaeth, gan gefnogi pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd i fyw mor egniol a llawn â phosibl.
1.2	Deall y gall dyddiau, wythnosau a misoedd olaf bywyd godi anghenion penodol ar gyfer asesu, gofal a chyfathrebu gyda chleifion, teulu a chydweithwyr.
1.3	Deall pwysigrwydd yr agweddau corfforol, seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol/ crefyddol sy'n effeithio ar bobl â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd drwy gydol y continwmm gofal.
1.4	Cymhwyso'r dull gofal lliniarol a gofal diwedd oes, ochr yn ochr â gofal arall, i gyflwyno arfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn gan barchu'r dewisiadau, pryderon, gwerthoedd, ffydd, credoau, diwylliant, a'r hyn sy'n bwysig i'r person a'i deulu.
1.5	Darparu gofal tosturiol i unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd, gan roi sylw clir i unigolrwydd pob person, gan gydnabod y rhwystrau y gall rhai unigolion penodol eu hwynebu wrth gael mynediad at ofal lliniarol a gofal diwedd oes.
1.6	Dangos ymrwymiad i ddatblygiad a dysgu proffesiynol parhaus eich hun a hwyluso dysgu a datblygiad eraill. Deall eich rôl a'ch pwrpas wrth gefnogi a gofalu amdanynt y rhai sydd â chyflyrau byrhau bywyd tra'n cydnabod strategaethau hunan-ofal.
1.7	Cydnabod cwmpas a manteision mynediad amserol a phriodol at wasanaethau gofal lliniarol arbenigol.
1.8	Sylweddoli pryd y disgwylir i berson farw o fewn dyddiau, gan gydnabod yr hyn a elwir yn gyffredin y cyfnod marw.
1.9	Cydnabod pwysigrwydd adnabod angen gofal lliniarol yn amserol ar draws ystod amrywiol o bobl.
1.10	Cydnabod gwerth a'r defnydd o'r Canllawiau Penderfyniadau Gofal (CDG) ar gyfer dyddiau olaf bywyd (Penderfyniadau Gofal Cymru Gyfan ar gyfer Canllawiau Dyddiau Olaf Bywyd - Perfformiad a Gwella GIG Cymru).
1.11	Cydnabod pwysigrwydd ansicrwydd wrth ragweld dyddiau olaf bywyd.
1.12	Cydnabod pwysigrwydd pob agwedd ar ofal profedigaeth, gan gynnwys galar rhagweld a gofal ar ôl marwolaeth.
1.13	Cydnabod natur ysbrydolrwydd a bod gan bawb dimensiwn ysbrydol, gall hynny gynnwys elfen grefyddol i lawer ohonynt.

Parth cymhwysedd 2 —

Cyfathrebu mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae cyfathrebu effeithiol yn hanfodol i gymhwyso gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn briodol.

Fel gweithiwr gofal iechyd proffesiynol, o fewn eich cwmpas ymarfer dylech:

2.1	Deall y rôl hanfodol y mae cyfathrebu yn ei chwarae mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
2.2	Cydnabod a deall y gwahanol fathau o gyfathrebu, a'u pwysigrwydd e.e. rhyngweithiad llafar, di-eiriau, gweledol, ysgrifenedig, a rhyngpersonol (naill ai un-i-un neu gyda grŵp neu dîm).
2.3	Gallu cyfathrebu'n effeithiol â'r person ag anghenion lliniarol neu ofal diwedd oes, ei deulu a'r tîm amlddisgyblaethol i sefydlu a chynnal perthnasoedd cefnogol.
2.4	Gallu cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion a the uluoedd o ddiwylliannau amrywiol a chefnidiroedd gwahanol, gan ddefnyddio cymorth priodol yn ôl yr angen.
2.5	B e ymwybodol o'ch ard dull cyfathrebu eich hun wrth gyfathrebu ag unigolion. Defnyddio strategaethau sy'n caniatáu cyfathrebu effeithiol, megis gwranddo gweithredol, iaith plaen, tôn briodol, datganiadau egluro, gwahodd cwestiynau i helpu'r person a'i deulu i wybod eu bod yn cael eu clywed.
2.6	Cefnogi pobl, gan wrando yn weithredol pan fyddant yn gwneud penderfyniadau gwybodus ynghylch lefel y wybodaeth y maent yn dymuno ei derbyn.
2.7	Defnyddio cyfathrebu effeithiol i alluogi gwaith tîm rhyngddisgyblaethol a rhyng-broffesiynol.
2.8	Cydnabod anghenion cyfathrebu penodol yn nyddiau olaf bywyd, gyda'r claf ac aelodau'r teulu.
2.9	Bod yn ymwybodol o bwysigrwydd iaith a ffefrir mewn gofal sy'n canolbwyntio ar berson, gan gynnwys cyfeirio at ddyletswyddau a chanllawiau perthnasol gan gynnwys fframwaith strategol Llywodraeth Cymru, Mwy na Geiriau 2022 - 2027 .

Parth cymhwysedd 3 –

Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Gall unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gael eu heffeithio nid yn unig mewn ffyrdd corfforol, ond hefyd mewn ffyrdd seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Optimeiddio ansawdd bywyd a byw mor llawn â phosibl.

Fel gweithiwr gofal iechyd proffesiynol, o fewn eich cwmpas ymarfer dylech:

3.1	Ymateb i anghenion pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd (gan gynnwys cyflyrau corfforol, seicolegol, cymdeithasol, diwylliannol ac ysbrydol) mewn modd rhagweithiol, deinamig ac amserol.
3.2	Deall sut y gall darparu gofal lliniarol a gofal diwedd oes wella'r broses o asesu a rheoli symptomau.
3.3	Gwerthfawrogi'r defnydd o ystod o offer asesu priodol i gasglu gwybodaeth.
3.4	Gallu gwerthuso ym yriadau nad ydynt yn gymhleth a chynnig camau gweithredu amgen os ystyrir bod angen.
3.5	Cydnabod pwysigrwydd a budd gweithio amlddisgyblaeth/ rhyngddisgyblaethol wrth wneud y gorau o roi cysur a gwella ansawdd bywyd yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu.
3.6	Cydnabod pwysigrwydd cyngor ac arweiniad ariannol priodol ar gyfer claf a theulu, gan gyfeirio'n briodol.
3.7	Cydnabod a hyrwyddo'r ffyrdd y gall pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gymryd rhan mewn hunan-reoli eu cyflwr, gan ddefnyddio dull adsefydlu lliniarol fel y bo'n briodol.
3.8	Cefnogi'r person i brofi'r gofal a'r farwolaeth sy'n cyd-fynd â'i werthoedd a'u dewisiadau mor orau â phosibl.
3.9	Adnabod arwyddion galar rhagweladwy fel wrth iddynt gael eu profi gan berson a'i deulu.
3.10	Myfyrio ar benderfyniadau a wnaed, gwerthuso a dysgu oddi wrth benderfyniadau, gan gydnabod pwysigrwydd hunan-ofal.

Parth cymhwysedd 4 –

Cynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nodweddir cynllunio gofal mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gynnwys cynllunio gofal yn y dyfodol gan ymgysylltu ag integreiddio gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hyrwyddo byw'n llawn â phosibl ac ansawdd bywyd i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylid ystyried dymuniadau a phryderon teuluoedd a gofalwyr fel rhan o'r broses hon.

Fel gweithiwr gofal iechyd proffesiynol, o fewn eich cwmpas ymarfer dylech:

4.1	Cydnabod effaith cyflwr sy'n byrhau bywyd ar y person a'i deulu a gallu darparu cymorth i helpu'r person i addasu i'r newidiadau yn ei gyflwr.
4.2	Cydnabod effaith cyflwr sy'n byrhau bywyd ar iechyd meddwl a mecanweithiau ymdopi yr unigolyn a'i deulu. Gallu cyfeirio at gefnogaeth briodol.
4.3	Cydnabod effaith cyflwr byrhau bywyd ar y person a'i deulu sy'n wynebu colli rolau galwedigaethol ac annibyniaeth swyddogaethol. Gwybod pryd i geisio cefnogaeth gan weithwyr proffesiynol priodol.
4.4	Cydnabod pwysigrwydd a budd gweithio amlddisgyblaethol (aml-broffesiynol ac aml-arbenigedd) wrth wneud y gorau o gysur a gwella ansawdd bywyd claf. Cydweithio'n effeithiol i ddefnyddio sgiliau cydweithwyr.
4.5	Gallu deall y perthnasoedd cydweithredol rhwng y person â chyflwr byrhau bywyd, y gweithiwr gofal iechyd proffesiynol, ac eraill i gynorthwyo'r person a'r teulu i gyrraedd nodau a chanlyniadau realistig sy'n cefnogi cynllunio cyfochrog a newidiadau sydd eu hangen.
4.6	Gallu nodi blaenoriaethau neu bryderon ar gyfer yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd a/ neu ei deulu a bod yn ymwybodol o ble i geisio cymorth.
4.7	Gallu casglu gwybodaeth gynhwysfawr i gleifion gan ddefnyddio offer dilysu (os yw'r rhain o fewn eich cwmpas ymarfer) i lywio gofal a phenderfyniadau clinigol sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn.
4.8	Deall cynllunio gofal yn y dyfodol a gwerthfawrogi'r amser priodol i gymryd rhan mewn trafodaethau am ddewisiadau am ofal gyda'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu, gan fod yn eiriolwr yn ôl yr angen.
4.9	Gallu cyfathrebu'n sensitif am gynllunio gofal yn y dyfodol gyda'r person, y teulu, a chyda chydweithwyr, gan gyfeirio'n briodol.
4.10	Deall arwyddocâd rhagweld ac ymateb i anghenion pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd (Ee. Cyflyrau corfforol, seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol) sicrhau bod gofal yn ddiogel ac yn effeithiol.

Parth cymhwysedd 5 –

Colli, galar a phrofedigaeth mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae gan weithwyr proffesiynol sy'n defnyddio'r dull Lliniarol a gofal diwedd oes rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pobl mewn profedigaeth drwy ddarparu gwybodaeth a chymorth i bawb a thrwy nodi'r rhai y gallai fod angen cymorth pellach a allai gynnwys therapi profedigaeth neu gwnsela. Tra'n sicrhau bod safonau profedigaeth a fframwaith profedigaeth i Gymru yn cael eu hystyried a'u dilyn.

Fel gweithiwr gofal iechyd proffesiynol, o fewn eich cwmpas ymarfer dylech:

5.1	Cydnabod bod galar yn ymateb arferol a phriodol i golled sydd ag ystod o agweddau corfforol, seicolegol, ysbrydol, emosiynol a chymdeithasol unigol a all effeithio ar sut y caiff ei phrofi.
5.2	Deall bod colled yn amlochrog ac yn gysylltiedig ag amrywiaeth eang o ffactorau. Mae'n nodwedd ganolog o alar a phrofedigaeth ac nid yw'n gyfystyr â marwolaeth yn unig.
5.3	Nodi ffactorau a allai roi person mewn perygl o anawsterau galar, gan fod yn ymwybodol o effaith seicolegol marwolaeth a marw ar y rhai sydd â mwy o fregusrwydd straen.
5.4	Gallu ymgysylltu â pherson sy'n profi colled, o fewn ffiniau eich rôl broffesiynol a'ch cwmpas ymarfer.
5.5	Gallu cynorthwyo pobl i gael gafael ar wybodaeth am brofedigaeth a chymorth ar lefel sy'n briodol i'w hanghenion.
5.6	Deall effaith bersonol colled, galar a phrofedigaeth, gan gydnabod eich ymatebion colled eich hun a chymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n cynnal eich lles a'ch gwydnwch.
5.7	Bod yn hunanymwybodol a sicrhau nad yw eich profiadau eich hun o golled yn effeithio'n andwyol ar y person sydd â chyflwr byrhau bywyd na'i deulu.

Parth cymhwysedd 6 –

Ymarfer proffesiynol a moesegol yng nghyd-destun gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae ymarfer proffesiynol a moesegol yn ymwneud ag ystyried y ffordd orau o ddarparu gofal parhaus ac integredig, gan barchu gwerthoedd, anghenion a dymuniadau wrth i anghenion gofal iechyd newid yng nghwrs salwch sy'n byrhau bywyd.

Fel gweithiwr gofal iechyd proffesiynol, o fewn eich cwmpas ymarfer dylech:

6.1	Gweithio o fewn eich cod, canllawiau neu safonau proffesiynol i ddarparu gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan ymgysylltu'n foesegol, gwybodus ac yn barchus ag aelodau eraill o'r tîm amlddisgyblaethol.
6.2	Cydnabod a chynnal eich cyfrifoldeb proffesiynol i ofalu am bobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd er mwyn sicrhau eu cysur a'u hurddas drwy ofal lliniarol a gofal diwedd oes.
6.3	Gallu sefydlu partneriaethau yng nghyd-destun gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gyfrannu'n briodol at ddatblygiad proffesiynol cydweithwyr.
6.4	Gallu adnabod nodau sy'n realistig ac yn gyraeddadwy yn ymarferol.
6.5	Gallu rhagweld materion moesegol posibl a allai ddod ar eu traws wrth ofalu am y person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu, gan gynnwys pynciau sensitif ynghylch triniaeth a diwedd oes.
6.6	Gallu sefydlu a pharchu dymuniadau a dewisiadau pobl ynghylch eu gofal a'u dewisiadau, gan gynnwys: <ul style="list-style-type: none">☒ cydnabod hawl pobl i wneud penderfyniadau gwybodus i wrthod ymyriadau a'r broses i'w dilyn os nad yw'r person yn brin o alluedd meddyliol, gan gynnwys defnyddio dirprwy, megis pŵer atwrnai parhaol (LPA).☒ nodi dewisiadau pobl ynghylch eu lle gofal a'u man marwolaeth, ac ymateb iddynt, a lle bo hynny'n bosibl parchu dewisiadau pobl.☒ parchu allbynnau o gynllunio gofal yn y dyfodol, gan gydnabod y gallai dymuniadau newid dros amser.
6.7	Gwerthfawrogi'r person sydd â salwch sy'n byrhau bywyd trwy ddilyn ei ddymuniadau a'u dewisiadau fel y dogfennir.
6.8	Cydnabod pwysigrwydd a therfynau ymreolaeth bersonol.
6.9	Bod yn ymwybodol o bolisiau diogelu a'u cymhwyso.

Cymwyseddau Proffesiwn Penodol

Meddygaeth

Parth cymhwysedd 1 –

Egwyddorion gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nod gofal lliniarol a gofal diwedd oes yw gwella ansawdd bywyd pobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd, nid yn unig trwy drin eu symptomau corfforol ond hefyd trwy fynychu eu hanghenion seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol.

Mae gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn berthnasol i bobl o unrhyw oedran a gellir ei integreiddio ar unrhyw adeg yn y llwybr salwch o ddiagnosis neu adnabod angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes, drwy'r continwwm o gydnabod gofal diwedd oes i brofedigaeth.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Feddygon symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Dylai'r meddyg gaffael cymwyseddau Uwch erbyn diwedd cwblhau hyfforddiant arbenigol mewn arbenigeddau perthnasol. Mewn meysydd lle mae anghenion PeoLC yn cael eu dod ar draws yn llai aml, efallai y bydd dibyniaeth ar ehangder gwybodaeth ac arbenigedd meddygon.

Cyfeiriwch at Gwricwla a Chanllawiau'r Cyngor Meddygol Cyffredinol (GMC), sy'n nodi disgwyliadau diffiniol ymarferwyr meddygol:

[Cwricwla Ôl-raddedig Cymeradwy gan GMC](#)

[Triniaeth a gofal tuag at ddiwedd oes: arfer da wrth wneud penderfyniadau](#)

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel meddyg, dylech:

M 1.1	Deall a gallu adnabod llwybrau cyffredin cyflyrau byrhau bywyd, gan gynnwys ffactorau prognostig.
M 1.2	Gallu cychwyn rheoli symptomau a phroblemau cyffredin.
M 1.3	Byddwch yn ymwybodol o effaith ymatebion seicolegol, straenau cymdeithasol a dimensiynau ysbrydol ar golled a galar, ystyried yr effaith hon mewn perthynas ag iechyd meddwl a gwneud penderfyniadau yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu, a chychwyn ymatebion effeithiol.
M 1.4	Gwybod sut i ddarparu gwybodaeth i bobl (neu wybodaeth ffynhonnell ar eu cyfer) er mwyn rheoli cyflyrau sy'n byrhau bywyd yn briodol, eu gofalwyr a'u cydweithwyr yng nghyd-destun eu rôl.
M 1.5	Deall pryd i ofyn am gymorth arbenigol o'r tîm gofal lliniarol.
M 1.6	Deall pryd i ofyn am fewnbwn gan ddisgyblaethau eraill i ddarparu cymorth wrth ddarparu gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
M 1.7	Deall gwerth cyfranogiad mewn goruchwyliaeth broffesiynol, ymarfer myfyriol, neu brosesau adolygu cymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol.

Uwch – Fel meddyg y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

M 1.8	Deall sbectrwm llawn amodau byrhau bywyd yng nghyd-destun eu harbenigedd neu amgylchedd gwaith lleol.
-------	---

M 1.9	Deall, cydnabod a gwybod sut i fynd i'r afael â rheoli colled a galar a allai effeithio ar iechyd meddwl a'r gallu i wneud penderfyniadau gan unigolion a'r rhai sy'n bwysig iddynt, gan gyfeirio at arbenigwyr lle bo'n briodol.
M 1.10	Bod yn eiriolwr dros ddarparu gofal lliniarol cyffredinol a gofal diwedd oes, ei wella, addysg ac ymchwil, yn eu hamgylchedd gwaith lleol.
M 1.11	Cydnabod pan fydd angen cynnwys gofal lliniarol arbenigol a gallu cyfeirio'n briodol.

Ehangach - Fel meddyg sy'n ymgymryd â chwricwla arbenigedd meddygaeth liniarol perthnasol a gymeradwywyd gan GMC (neu sydd wedi cwblhau), dylech:

M 1.12	<p>Cael y priodoleddau a ddisgrifir yn fanwl yn y cwricwla arbenigedd meddygaeth liniarol cymeradwy perthnasol gan GMC. O ran y themâu penodol uchod, bydd hyn yn cynnwys:</p> <p>Cael dealltwriaeth fanwl o, a gallu rheoli, y sbectrwm llawn o lwybrau cyflyrau byrhau bywyd (gan gynnwys ffactorau prognostig, symptomau clefyd-benodol, a phroblemau).</p> <p>Deall, cydnabod a bod yn hyderus wrth fynd i'r afael â rheoli ymatebion patholegol i golled a galar a allai effeithio ar iechyd meddwl a gwneud penderfyniadau unigolion a theuluoedd.</p> <p>Gallu adnabod ac ymateb yn weithredol i anghenion gwybodaeth pobl sy'n byw gyda chyflwr byrhau bywyd, eu teuluoedd a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol, a rhannu gwybodaeth liniarol.</p> <p>Gallu cefnogi darparu ymarfer sy'n seiliedig ar dystiolaeth ar draws amrywiaeth o leoliadau gofal.</p> <p>Gallu dangos arweinyddiaeth wrth ddatblygu a darparu darpariaeth, addysg a pholisi gofal lliniarol a diwedd oes.</p> <p>Gallu gweithio'n annibynnol, gan ddefnyddio sgiliau clinigol cyffredinol yn ogystal â'r rhai sydd eu hangen yn benodol gan arbenigwr meddygaeth liniarol.</p> <p>Gallu hyrwyddo, arwain, hwyluso ac ymgysylltu â gwella ansawdd ac ymchwil, a datblygu gwasanaethau cysylltiedig sy'n gwneud gwahaniaeth cynaliadwy, ym maes gofal lliniarol a gofal diwedd oes.</p>
--------	---

Parth cymhwysedd 2 -

Cyfathrebu mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae cyfathrebu effeithiol yn hanfodol i gymhwyso gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn briodol.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Feddygon symud ymlaen o 'Cradd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Dylai'r meddyg gaffael cymwyseddau Uwch erbyn diwedd cwblhau hyfforddiant arbenigol mewn arbenigeddau perthnasol. Mewn meysydd lle mae anghenion PeoLC yn cael eu dod ar draws yn llai aml, efallai y bydd dibyniaeth ar ehangder gwybodaeth ac arbenigedd meddygon.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiynol-benodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel meddyg, dylech:

M 2.1	Gallu cyfathrebu â phobl sydd ag anghenion cyfathrebu gwahanol.
M 2.2	Gallu asesu dealltwriaeth bresennol y person o'i statws iechyd.
M 2.3	Gallu cyfleu diagnosis a prognosis mewn modd cywir a thosturiol, gan ystyried anghenion a dymuniadau'r person.
M 2.4	Deall bod cyfathrebu gwybodaeth sy'n newid dealltwriaeth y person o'i sefyllfa yn sylfaenol a/neu sy'n dylanwadu ar ei wneud penderfyniadau neu gynllunio yn broses barhaus ac nid un digwyddiad a deall pam mae hyn yn arbennig o berthnasol i'r rhai sydd â gallu amrywiol.
M 2.5	Cymryd rhan mewn gwneud penderfyniadau a rennir gyda'r claf, gan ystyried ei anghenion a'u dymuniadau, yng nghyd-destun gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
M 2.6	Byddwch yn ymwybodol o'r rhai sy'n gallu gwneud penderfyniadau ar ran person sydd heb allu ar gyfer y penderfyniad hwnnw bryd hynny.

Uwch - Fel meddyg y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

M 2.7	Gallu ymrestru sgiliau y tîm aml-ddisgyblaethol /cydweithwyr i wella a chefnogi cyfathrebu gyda'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu.
M 2.8	Gallu cefnogi cleifion i nodi a blaenoriaethu eu hanghenion gwybodaeth, a lle bo hynny'n berthnasol eu cyfeirio at yr adnodd priodol (ee, grŵp cymorth, cymuned ar-lein, arbenigwr, gweithiwr proffesiynol neu dîm).
M 2.9	Gallu cyfryngu gwrthdaro wrth wneud penderfyniadau yn y lleoliad gofal lliniarol a gofal diwedd oes a gweithio tuag at adeiladu consensws mewn cynllunio gofal.
M 2.10	Dealltwriaeth o'r rhai sy'n gallu gwneud penderfyniadau ar ran y person (heblaw eu hunain lle nad ydynt yn gallu i/ diffyg gallu).

Ehangach - Fel meddyg sy'n ymgymryd â chwricwla arbenigedd meddygaeth liniarol perthnasol a gymeradwywyd gan GMC (neu sydd wedi cwblhau), dylech:

M 2.11	Gallu darparu gwybodaeth ynghylch diagnosis a prognosis i gleifion a theuluoedd ag anghenion cyfathrebu penodol neu uwch (e.e. plant neu bobl ifanc, diffyg gallu, salwch meddwl difrifol).
M 2.12	Cyfrannu arbenigedd clinigol yn seiliedig ar brofiad, yn absenoldeb tystiolaeth neu arweiniad diffiniol, i lywio penderfyniadau.

M 2.13	Cefnogi cydweithwyr i ddarparu gwybodaeth ynghylch diagnosis a prognosis i gleifion a theuluoedd ag anghenion cyfathrebu penodol neu uwch.
M 2.14	Hyrwyddo, datblygu a chynnal cyfathrebu effeithiol o fewn ac ar draws timau a disgyblaethau sy'n gyfrifol am ddarparu gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
M 2.15	Gallu cyfryngu a rheoli heriau cyfathrebu cymhleth yn y tîm a gyda phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd.

Parth cymhwysedd 3 -

Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd

Gall unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gael eu heffeithio nid yn unig mewn ffyrdd corfforol, ond hefyd mewn ffyrdd seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Optimeiddio ansawdd bywyd a byw mor llawn â phosibl.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Feddygon symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Dylai'r meddyg gaffael cymwyseddau Uwch erbyn diwedd cwblhau hyfforddiant arbenigol mewn arbenigeddau perthnasol. Mewn meysydd lle mae anghenion PeoLC yn cael eu dod ar draws yn llai aml, efallai y bydd dibyniaeth ar ehangder gwybodaeth ac arbenigedd meddygon.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel meddyg, dylech:

M 3.1	Gallu cynnal ymgynghoriad â pherson sydd â chyflwr byrhau bywyd a chydabod rôl a phrydolrwydd gofal lliniarol wrth wella gofal y person hwnnw.
M 3.2	Gallu asesu a rheoli symptomau cyffredin sy'n gysylltiedig â chyflyrau byrhau bywyd gan ddefnyddio canllawiau neu brotocolau safonol.
M 3.3	Adnabod achosion dirywiad clinigol a allai fod yn wrthdroadwy a defnyddio ymchwiliad/ asesiad sy'n briodol i'w cyflwr clinigol a'u rheolaeth.
M 3.4	Adnabod arwyddion a symptomau a allai nodi cymhlethdodau ac argyfyngau a allai godi mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes a darparu gofal ar unwaith a phriodol o'r rhain.
M 3.5	Rhagweld (lle bo hynny'n bosibl) a chydabod angen am newid yn ffocws nodau gofal a thriniaeth ar bwyntiau penderfynu critigol yn ystod cyflwr sy'n byrhau bywyd.
M 3.6	Helpu'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu i addasu i newid o driniaeth ymestyn bywyd i flaenoriaethu rheoli symptomau a chysur sy'n gwella bywyd.
M 3.7	Cydnabod pan fydd person â chyflwr byrhau bywyd yn mynd ati i farw a chyfathrebu i'r teulu a'r staff y disgwyliad o farwolaeth sydd ar fin digwydd a beth i'w ddisgwyl yn ystod y broses marw a'r gofal ar ôl marwolaeth.
M 3.8	Deall y gofynion statudol a'u rhwymedigaethau ar ôl marwolaeth: gwirio, ardystio, cyfeirio at goronwr/ arholwr meddygol.
M 3.9	Deall y prosesau a'u rôl wrth gefnogi'r person a'u personau pwysig ddealltwriaeth o ofal ar ôl marwolaeth.

Uwch - Fel meddyg y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

M 3.10	Gallu asesu a rheoli symptomau cyffredin sy'n gysylltiedig â chyflyrau byrhau bywyd cyffredin.
M 3.11	Adnabod pobl sydd â gwrthdroadwydd cyfyngedig yn eu cyflwr meddygol sylfaenol, gan gynnwys cydnabod baneri neu sbardunau sy'n nodi patrwm o ddirywiad (ee, cynyddu defnydd gofal heb ei drefnu; gwaethygu swyddogaeth gorfforol neu wybyddol; deliriwm).

M 3.12	Gallu ystyried manteision, beichiau a risgiau ymchwiliadau a thriniaethau ac ystyried manteision, a hwyluso gwneud penderfyniadau ynghylch priodoldeb y rhain ar gyfer pob person sy'n byw gyda chyflwr byrhau bywyd.
M 3.13	Gallu gwneud penderfyniadau priodol ynglŷn â dal triniaeth yn ôl neu dynnu'n ôl, a chyfathrebu hyn yn glir â'r person, y rhai sy'n bwysig iddo a gweithwyr proffesiynol eraill sy'n ymwneud â'u gofal.
M 3.14	Gallu addasu'n briodol y gwaith o reoli cyd-afiechyd yng nghydestun amodau byrhau bywyd.

Ehangach - Fel meddyg sy'n ymgymryd â chwricwla arbenigedd meddygaeth liniarol perthnasol a gymeradwywyd gan GMC (neu sydd wedi cwblhau), dylech:

M 3.15	Rheoli symptomau cymhleth sy'n benodol i glefydau a rhoi arweiniad i gydweithwyr pan ofynnir amdanynt neu gymryd yr awenau ar achosion pan fo hynny'n briodol.
M 3.16	Gwneud dyfarniadau priodol ar pryd i gyfeirio unigolion ac aelodau o'r teulu at weithwyr gofal iechyd proffesiynol eraill i asesu, trin a rheoli materion gofal y tu allan i gwmpas ymarfer gofal lliniarol a gofal diwedd oes, a chydweithio'n effeithiol â hwy.
M 3.17	Arwain trafodaethau gyda'r tîm aml-ddisgyblaethol a'r cydweithwyr i hyrwyddo cydnabyddiaeth o anghenion a dewisiadau esblygol yr unigolyn a'r teulu dros amser, a hwyluso rheoli blaenoriaethau cymhleth, cystadleuol, a symudol mewn nodau gofal.

Parth cymhwysedd 4 -

Cynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol

Nodweddir cynllunio gofal mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gynnwys cynllunio gofal yn y dyfodol gan ymgysylltu ag integreiddio gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hyrwyddo byw'n llawn â phosibl ac ansawdd bywyd i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylid ystyried dymuniadau a phryderon teuluoedd a gofalwyr fel rhan o'r broses hon.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Feddygon symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Dylai'r meddyg gaffael cymwyseddau Uwch erbyn diwedd cwblhau hyfforddiant arbenigol mewn arbenigeddau perthnasol. Mewn meysydd lle mae anghenion PeoLC yn cael eu dod ar draws yn llai aml, efallai y bydd dibyniaeth ar ehangder gwybodaeth ac arbenigedd meddygon.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiynol-benodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel meddyg, dylech:

M 4.1	Cymryd rhan mewn digwyddiadau allweddol yng ngofal yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd, megis cyfarfodydd teuluol a chynllunio gofal yn y dyfodol.
M 4.2	Cydnabod y gallai'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd gollu'r gallu i wneud penderfyniadau tuag at ddiwedd oes.
M 4.3	Deall, mewn sefyllfaoedd lle nad oes gan berson y gallu i wneud penderfyniadau, rhaid gwneud penderfyniadau er budd pennaf y person a dylent ddilyn y broses a amlinellir yn Neddf Galluedd Meddyliol 2005. Os yw'r person wedi penodi atwrnai parhaol (LPA) ar gyfer iechyd a lles, dylid ymgynghori â'r LPA, neu os oes cyfarwyddeb ymlaen llaw i wrthod triniaeth (ADRT) ar waith, dylai hyn arwain y broses o wneud penderfyniadau.
M 4.4	Cymhwyso Canllawiau'r Cyngor Meddygol Cyffredinol (GMC) ar driniaeth a gofal tuag at ddiwedd oes yn ymarferol, gan ddangos dealltwriaeth o'u hegwyddorion a'u perthnasedd i wneud penderfyniadau clinigol.
M 4.5	Deall y cysyniad o gynllunio cyfochrog.
M 4.6	Ymwybyddiaeth o roi organau fel ystyriaeth arferol wrth gynllunio gofal diwedd oes.

Uwch - Fel meddyg y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

M 4.7	Hwyluso digwyddiadau allweddol yng ngofal yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd, megis cyfarfodydd teuluol a chynllunio gofal yn y dyfodol, gan gynnwys aelodau eraill o'r tîm fel y bo'n briodol.
M 4.8	Darparu canllawiau ar roi organau a meinweoedd a chysylltu â thimau sy'n gallu archwilio a hwyluso'r dymuniadau hyn ymhellach, lle bo hynny'n berthnasol i'r claf hwnnw a'i deulu. Rhoi arweiniad ar post-mortemau (ysbyty a crwner).
M 4.9	Cyfeirio'r person sydd â chyflwr a allai fod yn byrhau bywyd ac aelodau ei deulu at weithwyr gofal iechyd proffesiynol eraill i asesu, trin a rheoli materion gofal unigol a theuluol y tu allan i gwmpas ymarfer gofal lliniarol a gofal diwedd oes a chydweithio â nhw.
M 4.10	Hwyluso cynllunio cyfochrog.

M 4.11	Cael ymwybyddiaeth o ymchwil gyfredol y gellir ei gynnig i bobl ochr yn ochr â'u gofal clinigol arferol.
Ehangach - Fel meddyg sy'n ymgymryd â chwricwla arbenigedd meddygaeth liniarol perthnasol a gymeradwywyd gan GMC (neu sydd wedi cwblhau), dylech:	
M 4.12	Gallu arwain wrth hwyluso digwyddiadau allweddol mewn gofal unigol, megis cyfarfodydd teuluol a chynllunio gofal yn y dyfodol, gan gynnwys aelodau eraill o'r tîm a gwasanaethau sydd ar gael fel y bo'n briodol.
M 4.13	Dangos arweinyddiaeth glinigol y tîm clinigol ehangach sy'n darparu gofal lliniarol a gofal diwedd oes i wella ansawdd gofal pobl â chyflyrau byrhau bywyd a'u teulu.
M 4.14	Dangos arweinyddiaeth wrth ddatblygu a chynnal perthnasoedd effeithiol gyda meddygon sy'n cyfeirio, darparwyr gofal iechyd eraill, rheolwyr gwasanaethau a'r cyhoedd.
M 4.15	Cydlynu ac arwain cynllunio cyfochrog.
M 4.16	Hyrwyddo, hwyluso ac arwain ar ddarparu ymchwil ochr yn ochr â gofal clinigol arferol, lle mae hyn yn cyd-fynd â dymuniadau pobl.

Parth cymhwysedd 5 - Colli, galar a phrofedigaeth

Mae gan weithwyr proffesiynol sy'n defnyddio'r dull Lliniarol a gofal diwedd oes rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pobl mewn profedigaeth drwy ddarparu gwybodaeth a chymorth i bawb a thrwy nodi'r rhai y gallai fod angen cymorth pellach a allai gynnwys therapi profedigaeth neu gwnsela. Tra'n sicrhau bod safonau profedigaeth a fframwaith profedigaeth i Gymru yn cael eu hystyried a'u dilyn.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Feddygon symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Dylai'r meddyg gaffael cymwyseddau Uwch erbyn diwedd cwblhau hyfforddiant arbenigol mewn arbenigeddau perthnasol. Mewn meysydd lle mae anghenion PeoLC yn cael eu dod ar draws yn llai aml, efallai y bydd dibyniaeth ar ehangder gwybodaeth ac arbenigedd meddygon.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiynol-benodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel meddyg, dylech:

M 5.1	Cydnabod ac ymateb i alar, gan gynnwys galar cymhleth, yng nghyd-destun trafodaethau diagnosis a prognosis ar gyfer unigolion sydd â chyflwr byrhau bywyd.
M 5.2	Cwrdd â chleifion a theuluoedd â thosturi a sensitifrwydd, yn enwedig y rhai sydd ag anghenion cyfathrebu ychwanegol (ee, plant neu bobl ifanc, y rhai sydd â gallu, rhwystrau iaith, namau synhwyrdd, neu'r rhai sydd â salwch meddwl difrifol) i'w paratoi a'u cefnogi trwy golli anwyliaid.
M 5.3	Galluogi'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i ofalwyr i fynegi eu meddyliau a'u teimladau sy'n ymwneud â salwch, colled, a galar.

Uwch - Fel meddyg y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

M 5.4	Gwerthfawrogi natur galar mewn unigolion, teuluoedd a gofalwyr gan gynnwys cydnabod pan fydd galar yn dod yn gymhleth a chynnig dulliau priodol o fynd i'r afael â'r galar hwn gan gynnwys cyfeirio adnoddau i'w cefnogi.
M 5.5	Gallu adnabod y rhai sy'n profi galar cymhleth a chydnabod yr angen i gyfeirio am gymorth pellach.
M 5.6	Cydnabod y gall galar newid dros amser, rhwng wybodaeth am ble i geisio cymorth os bydd eu hanghenion yn newid.

Ehangach - Fel meddyg sy'n ymgymryd â chwricwla arbenigedd meddygaeth liniarol perthnasol a gymeradwywyd gan GMC (neu sydd wedi cwblhau), dylech:

M 5.7	Gweithredu fel adnodd i gefnogi'r tîm amlddisgyblaethol wrth reoli colled, galar a phrofedigaeth i deuluoedd.
M 5.8	Darparu cefnogaeth emosiynol i'r rheini sy'n darparu gofal lliniarol a gofal profedigaeth, er enghraifft gan ddefnyddio dadbrifiadau/ cylchoedd Schwartz/ grwpiau Balint, gan gyfeirio at gymorth ychwanegol lle bo angen.

Parth cymhwysedd 6 -

Ymarfer proffesiynol a moesegol yng nghyd-destun gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae ymarfer proffesiynol a moesegol yn ymwneud ag ystyried y ffordd orau o ddarparu gofal parhaus ac integredig, gan barchu gwerthoedd, anghenion a dymuniadau wrth i anghenion gofal iechyd newid yn ystod amodau byrhau bywyd.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Feddygon symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'

Dylai'r meddyg gaffael cymwyseddau 'uwch' erbyn diwedd cwblhau hyfforddiant arbenigol mewn arbenigeddau perthnasol. Mewn meysydd lle mae anghenion PeoLC yn cael eu dod ar draws yn llai aml, efallai y bydd dibyniaeth ar ehangder gwybodaeth ac arbenigedd meddygon.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiynol-benodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd – Fel meddyg, dylech:

M 6.1	Bod yn ymwybodol o Arfer Meddygol Da y Cyngor Meddygol Cyffredinol a gweithredu yn ôl hynny gan ei fod yn berthnasol i ofal pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
M 6.2	Dangos dealltwriaeth o'r gwahaniaeth rhwng rheoli cyflwr byrhau bywyd a darparu gofal diwedd oes.
M 6.3	Dangos dealltwriaeth o sefyllfaoedd a rheoli lle gall barn am gynlluniau triniaeth fod yn wahanol rhwng claf, y rhai sy'n bwysig iddo ac aelodau'r tîm amlddisgyblaethol (MDT).
M 6.4	Deall sut y gall fframweithiau cyfreithiol a moesegol effeithio ar wneud penderfyniadau clinigol, gan gynnwys ond nid yn unigryw i'r canlynol: <ul style="list-style-type: none"> Cydsyniad Medr Buddiannau gorau Penderfyniad ymlaen llaw i wrthod triniaeth (ADRT) Pŵer Atwrnai Parhaol Peidiwch â cheisio dadebru cardio-ysgyfaint (DNACPR) Triniaeth sy'n cynnal bywyd yn ôl a thynnu'n ôl

Uwch - Fel meddyg y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

M 6.5	Cymryd rhan mewn prosesau llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd, ac addysgu, i gynnal a gwella arferion proffesiynol a moesegol mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
-------	--

M 6.6	<p>Deall a chymhwyso sut mae fframweithiau cyfreithiol a moesegol yn effeithio ar wneud penderfyniadau clinigol gan gynnwys ond nid yn unigryw i'r canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> 🔗 Cydsyniad 🔗 Gallu meddyliol 🔗 Buddiannau gorau 🔗 Penderfyniad ymlaen llaw i wrthod triniaeth 🔗 Pŵer Atwrnai Parhaol 🔗 Peidiwch â cheisio dadebru cardiopwlmonaidd 🔗 Triniaeth sy'n cynnal bywyd yn ôl a thynnu'n ôl
-------	--

Ehangach - Fel meddyg sy'n ymgymryd â chwricwla arbenigedd meddygaeth liniarol perthnasol a gymeradwywyd gan GMC (neu sydd wedi cwblhau), dylech:

M 6.7	Hwyluso'r gwaith o drafod a datrys materion moesegol a allai godi mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
M 6.8	Dangos ymrwymiad i weithio mewn partneriaeth â rheolwyr gofal iechyd a darparwyr i asesu, cydlynu, hyrwyddo a gwella diogelwch unigolion yng nghyd-destun gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
M 6.9	Dangos dealltwriaeth o'r broses o hyrwyddo gwybodaeth, ac ymgysylltu â hi, drwy ymchwil a gwella ansawdd parhaus mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes er mwyn llywio datblygiad gwasanaethau a gwella gwasanaethau.
M 6.10	Dangos arweinyddiaeth trwy eirioli dros ddatblygu gwasanaeth parhaus a pharhaus, mewn oriau a thu allan i oriau.
M 6.11	Hwyluso ymgysylltiad priodol defnyddwyr gwasanaeth wrth ddatblygu gwasanaethau lliniarol a gofal diwedd oes, cael ymwybyddiaeth o anghenion poblogaethau lleol, a chymryd hyn i ystyriaeth wrth ddatblygu gwasanaethau PeoLC.
M 6.12	Cyfathrebu a hyrwyddo cyfraniad penodol meddygaeth liniarol.
M 6.13	<p>Deall a chymhwyso fframweithiau cyfreithiol a moesegol fel rhan o wneud penderfyniadau clinigol cymhleth (gan gyfeirio at bwyllgor moeseg, llysoedd ac ati lle bo'n briodol):</p> <ul style="list-style-type: none"> 🔗 Cydsyniad 🔗 Medr 🔗 Buddiannau gorau 🔗 Penderfyniad ymlaen llaw i wrthod triniaeth 🔗 Pŵer Atwrnai Parhaol 🔗 Peidiwch â cheisio dadebru cardiopwlmonaidd 🔗 Triniaeth sy'n cynnal bywyd yn ôl a thynnu'n ôl

Cymwyseddau Proffesiwn Penodol

Fferylliaeth

Parth cymhwysedd 1 –

Egwyddorion gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nod gofal lliniarol a gofal diwedd oes yw gwella ansawdd bywyd pobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd, nid yn unig trwy drin eu symptomau corfforol ond hefyd trwy fynychu eu hanghenion seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol.

Mae gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn berthnasol i bobl o unrhyw oedran a gellir ei integreiddio ar unrhyw adeg yn y llwybr salwch o ddiagnosis neu adnabod angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes, drwy'r continwwm o gydnabod gofal diwedd oes i brofedigaeth.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniantol o gymwyseddau wrth i weithwyr fferyllol proffesiynol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiynol-benodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd – Fel gweithiwr fferyllol proffesiynol, dylech:

P 1.1	Integreiddio egwyddorion gofal lliniarol a gofal diwedd oes i ymarfer fferylliaeth.
P 1.2	Gallu cymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth sylfaenol o gyflyrau byrhau bywyd cyffredin i nodi a blaenoriaethu cleifion ag anghenion gofal diwedd oes lliniarol.
P 1.3	Dangos gwybodaeth am symptomau a brofir yn gyffredin gan unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u triniaethau.
P 1.4	Gallu lleoli, cael mynediad, dehongli a chymhwyso gwybodaeth am feddyginiaethau a ddefnyddir mewn gofal lliniarol ar lefel briodol.
P 1.5	Dangos ymwybyddiaeth y gall ffactorau seicolegol, diwylliannol, crefyddol, cymdeithasol ac ysbrydol effeithio ar anghenion fferyllol unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
P 1.6	Gallu darparu gofal fferyllol ar gyfer rheoli symptomau drwy gydol cwrs salwch unigolyn ac ar ddiwedd bywyd fel y bo'n briodol o fewn ei rôl.
P 1.7	O fewn eu maes cymhwysedd, cydnabod a deall anghenion gofal fferyllol pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, gan gydnabod y gall blaenoriaethau newid dros amser.
P 1.8	Gallu adnabod ac ymateb yn briodol i anghenion unigolion sy'n byw gydag amodau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd i gefnogi ymarfer sy'n seiliedig ar dystiolaeth.
P 1.9	Gallu adnabod a/neu ymateb yn briodol i anghenion fferyllol (a nodwyd gan weithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol eraill i gefnogi darparu ymarfer sy'n seiliedig ar dystiolaeth).
P 1.10	Gallu deall rôl gwasanaethau lliniarol arbenigol a gofal diwedd oes wrth gefnogi gweithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol i ddarparu gofal lliniarol da i unigolion sydd â chyflwr byrhau bywyd.
P 1.11	Cynnal cyfrinachedd unigol, preifatrwydd, ac ymreolaeth trwy gydol y llwybr clefyd.
P 1.12	Gallu adnabod ac ymateb i gyfyng-gyngor moesegol er budd pennaf yr unigolyn.

Uwch – Fel gweithiwr fferyllol proffesiynol cofrestredig sy'n gweithio yn/ tuag at achrediad uwch craidd, neu gyfwerth, y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

P 1.13	Integreiddio anghenion corfforol, seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol unigolion ag amodau byrhau bywyd i ddarparu gofal fferyllol ac ymarfer fferyllol.
P 1.14	Darparu arweinyddiaeth wrth ddarparu darpariaeth gofal lliniarol o fewn eich system iechyd a gofal cymdeithasol.
P 1.15	Integreiddio anghenion corfforol, seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol unigolion ag amodau byrhau bywyd i ddarparu gofal fferyllol ac ymarfer fferyllol.
P 1.16	Darparu arweinyddiaeth wrth ddarparu addysg gofal lliniarol o fewn eich system iechyd a gofal cymdeithasol.
P 1.17	Cyfrannu at ac arwain ar archwilio ac ymchwil ym maes gofal lliniarol er mwyn llywio a gwella ymarfer.

Ehangach - Fel fferylllydd gofal lliniarol arbenigol a gofal diwedd oes sy'n gweithio yn/ tuag at lefel ymgynghorydd, neu achrediad cyfatebol, dylech:

P 1.18	Cymhwyso gwybodaeth helaeth am y sbectrum llawn o gyflyrau byrhau bywyd, y symptomau cysylltiedig, a thriniaethau.
P 1.19	Nodi ac ymateb yn weithredol i anghenion fferyllol cymhleth, gan ddefnyddio adnoddau arbenigol os oes angen a chymryd cyfrifoldeb am a chefnogi darparu ymarfer sy'n seiliedig ar dystiolaeth mewn amrywiaeth o leoliadau gofal.
P 1.20	Darparu arweinyddiaeth wrth nodi, datblygu a gweithredu canllawiau a pholisi gofal lliniarol sy'n gysylltiedig â meddyginiaethau.
P 1.21	Dylanwadu a hyrwyddo mentrau strategol a datblygu polisi ar gyfer gwasanaethau gofal lliniarol ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol.
P 1.22	Arwain y gwaith o ddatblygu a darparu addysg gofal lliniarol ar lefel genedlaethol.
P 1.23	Arwain, hwyluso a chyfrannu at archwilio ac ymchwil ym maes gofal lliniarol er mwyn gwella ymarfer.

Parth cymhwysedd 2 -

Cyfathrebu mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae cyfathrebu effeithiol yn hanfodol i gymhwyso gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn briodol.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i weithwyr fferyllol proffesiynol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiynol-benodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel gweithiwr fferyllol proffesiynol, dylech:

P 2.1	Byddwch yn ofalgar, yn empathetig ac yn sensitif i anghenion a hawliau unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd wrth gyfathrebu â nhw a'u teuluoedd am faterion meddyginiaeth.
P 2.2	Cydnabod y gall unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd fod ag anghenion cyfathrebu, diwylliannol ac iaith penodol ac y dylid darparu gofal fferyllol ar lefel briodol a defnyddio dull priodol ar gyfer y person a'i deulu.
P 2.3	Ceisio cymorth priodol pan fydd anghenion cyfathrebu yn gymhleth.
P 2.4	Ymdrechu i sicrhau bod unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd yn deall y wybodaeth maent yn ei derbyn ynghylch meddyginiaethau.
P 2.5	Cyfathrebu argymhellion ynghylch defnydd priodol o feddyginiaethau i weithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol eraill i lywio penderfyniadau am feddyginiaethau a ddefnyddir mewn gofal lliniarol.
P 2.6	Deall pwysigrwydd cyfathrebu â gweithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol mewn lleoliadau gofal amrywiol er mwyn sicrhau bod gofal fferyllol yn cael ei ddarparu yn ddi-dor a hwyluso mynediad amserol i feddyginiaethau i gleifion â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd.
P 2.7	Rhagweld heriau cyfathrebu posibl a allai godi wrth gefnogi unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd.

Uwch - Fel gweithiwr fferyllol proffesiynol cofrestredig sy'n gweithio yn/tuag at achrediad uwch craidd, neu gyfwerth, y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

P 2.8	Gweithredu strategaethau i gefnogi cyfathrebu effeithiol, gan ddefnyddio sgiliau aelodau eraill o'r tîm amlddisgyblaethol pan fo angen.
P 2.9	Ceisio cyfleoedd i ddatblygu sgiliau cyfathrebu uwch.
P 2.10	Dangos y gallu i ddefnyddio amrywiaeth o strategaethau i gymryd rhan mewn cyfathrebu medrus iawn, empathig, unigol ac amserol gydag unigolion sydd â chyflwr byrhau bywyd, eu teulu, a gweithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol eraill sy'n cefnogi eu gofal.
P 2.11	Gweithredu fel eiriolwr ar gyfer unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, gan gymryd rhan weithredol mewn trafodaethau ynghylch eu gofal fferyllol.
P 2.12	Hwyluso'r gwaith o addysgu amlddisgyblaethol sgiliau cyfathrebu mewn perthynas â gofal fferyllol.

Ehangach - Fel fferylllydd gofal lliniarol arbenigol a gofal diwedd oes sy'n gweithio yn/tuag at lefel ymgynghorydd, neu achrediad cyfatebol, dylech:

P 2.13	Ceisio cyfleoedd i ddatblygu sgiliau cyfathrebu uwch.
--------	---

P 2.14	Cymhwysu ystod o strategaethau i ddarparu cyfathrebu medrus iawn, empathig, unigol ac amserol gydag unigolion sydd â chyflwr byrhau bywyd, eu teulu a gweithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol eraill sy'n cefnogi eu gofal.
P 2.15	Gweithredu fel eiriolwr ar gyfer unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, gan gymryd rhan weithredol mewn trafodaethau ynghylch eu gofal fferyllol.
P 2.16	Hwyluso'r gwaith o addysgu amlddisgyblaethol sgiliau cyfathrebu mewn perthynas â gofal fferyllol.

Parth cymhwysedd 3 -

Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd

Gall unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gael eu heffeithio nid yn unig mewn ffyrdd corfforol, ond hefyd mewn ffyrdd seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Optimeiddio ansawdd bywyd a byw mor llawn â phosibl.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i weithwyr fferyllol proffesiynol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel gweithiwr fferyllol proffesiynol, dylech:

P 3.1	Deall pwysigrwydd darparu meddyginiaeth yn amserol ar gyfer rheoli symptomau a rheoli clefydau.
P 3.2	Dangos lefel y wybodaeth sy'n briodol i'w lefel o hyfforddiant ynghylch dewisiadau triniaeth ar gyfer symptomau a brofir gan bobl â chyflyrau byrhau bywyd a'r materion gofal fferyllol sy'n gysylltiedig â'r triniaethau hyn.
P 3.3	Cydnabod bod yna effeithiau andwyol sy'n gysylltiedig â meddyginiaethau a ddefnyddir ar gyfer unigolion sydd â salwch byrhau bywyd. Dylai gweithwyr fferyllol proffesiynol cofrestredig allu rhoi gwybod i unigolion a'u teuluoedd ynghylch adnabod a rheoli effeithiau andwyol cyffredin meddyginiaethau.
P 3.4	Deall manteision optimeiddio meddyginiaethau ar gyfer unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylai gweithwyr fferyllol proffesiynol cofrestredig ymgymryd ag optimeiddio meddyginiaethau unigolyn penodol yn eu maes cymhwysedd (er enghraifft: argymell meddyginiaethau amgen neu ffurflenni dos, rhagnodi a darparu cyngor ynghylch atal neu reoli effeithiau andwyol neu ryngweithiadau niweidiol sy'n gysylltiedig â meddyginiaeth).
P 3.5	Cydnabod ac ymateb yn briodol i faterion seicogymdeithasol a allai effeithio ar gydymffurfiaeth a chydymffurfiaeth â meddyginiaethau.
P 3.6	Gallu rheoli'n briodol unrhyw faterion a phryderon y gallai unigolion sydd â salwch byrhau bywyd a'u teuluoedd eu cael ynglŷn â meddyginiaethau sy'n cael eu defnyddio i drin symptomau.
P 3.7	Gallu dangos ymwybyddiaeth o ffactorau sy'n ymwneud â dosbarthu a chyflenwi meddyginiaethau, yn enwedig meddyginiaethau heb drwydded, prinder meddyginiaethau, defnydd oddi ar y label o feddyginiaethau a meddyginiaethau cost uchel.
P 3.8	Cydnabod pryd mae'n briodol cyfeirio unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd at weithwyr proffesiynol gofal iechyd eraill.
P 3.9	Cydnabod a cheisio cyngor fel sy'n briodol ar gyfer materion fferyllol sy'n ymwneud â gweinyddu meddyginiaethau a ddefnyddir mewn gofal lliniarol, gan gynnwys y rhai a ddefnyddir mewn modd oddi ar y label neu heb drwydded.

Uwch - Fel gweithiwr fferyllol proffesiynol cofrestredig sy'n gweithio yn/tuag at achrediad uwch craidd, neu gyfwerth, y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT) dylech:

P 3.10	Cymhwyso gwybodaeth am opsiynau triniaeth ffarmacolegol ar gyfer symptomau mewn unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
P 3.11	Cefnogi a chynghori rhagnoddwyr sy'n gwneud penderfyniadau i addasu rheolaeth ffarmacolegol cyd-afiechydon.
P 3.12	Darparu cyngor arbenigol ar faterion fferyllol sy'n ymwneud â gweinyddu meddyginiaethau a ddefnyddir mewn gofal lliniarol, gan gynnwys y rhai a ddefnyddir mewn modd oddi ar y label neu heb drwydded.
P 3.13	Dangos profiad mewn cynghori rhagnodwyr, neu fel rhagnodydd wrth wneud penderfyniadau, i addasu rheolaeth ffarmacolegol cyd-afiechydon.

P 3.14	Cydnabod cyfleoedd lle byddai dad-ragnodi meddyginiaethau yn briodol i wella ansawdd bywyd unigolion sydd â salwch sy'n byrhau bywyd.
Ehangach - Fel fferylllydd gofal lliniarol arbenigol a gofal diwedd oes sy'n gweithio yn/tuag at lefel ymgynghorydd, neu achrediad cyfatebol, dylech:	
P 3.15	Cynghori rhagnoddwyr, neu weithredu fel rhagnodydd, wrth wneud penderfyniadau cymhleth i addasu rheolaeth ffarmacolegol cyd-morbidities.
P 3.16	Cymhwyso gwybodaeth fanwl a chymhwyso clinigol opsiynau triniaeth ffarmacolegol i gefnogi rheoli anghenion cymhleth.
P 3.17	Darparu arweinyddiaeth, arbenigedd ac addysg i gydweithwyr ar reoli ffarmacolegol unigolion cymhleth sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
P 3.18	Cydweithio mewn mentrau amlddisgyblaethol i ddatblygu safonau cenedlaethol ar gyfer optimeiddio meddyginiaethau mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes.

Parth cymhwysedd 4 -

Cynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol

Nodweddir cynllunio gofal mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gynnwys cynllunio gofal yn y dyfodol gan ymgysylltu ag integreiddio gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hyrwyddo byw'n llawn â phosibl ac ansawdd bywyd i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylid ystyried dymuniadau a phryderon teuluoedd a gofalwyr fel rhan o'r broses hon.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i weithwyr fferyllol proffesiynol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel gweithiwr fferyllol proffesiynol, dylech:

P 4.1	Gallu cydweithio ag unigolion, eu teuluoedd a gweithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol eraill, ym maes iechyd a gofal cymdeithasol, a rheoli gofal fferyllol yn effeithiol a sicrhau mynediad at feddyginiaethau diwedd oes.
P 4.2	Cydnabod y gall unigolion sydd â salwch byrhau bywyd gael cynllun gofal yn y dyfodol i gefnogi rheoli symptomau sy'n newid yn gyflym.
P 4.3	Nodi cleifion a allai fod ag anghenion cynllunio gofal sy'n gysylltiedig â meddyginiaeth a cheisio cymorth i reoli'r rhain yn ôl yr angen.
P 4.4	Argymhell strategaethau i reoli ail-daliadau meddyginiaeth neu brinder llunio meddyginiaeth/ dos er mwyn osgoi unrhyw amhariad ar ofal ar ddiwedd oes.
P 4.5	Rhoi cyngor i weithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol eraill ynghylch meddyginiaethau anodd eu cyrraedd yn gyffredin.
P 4.6	Cefnogi diwylliant o adrodd a dysgu oddi wrth wallau a digwyddiadau i ddangos gwelliant mewn diogelwch cleifion ar gyfer cleifion gofal lliniarol.

Uwch — Fel gweithiwr fferyllol proffesiynol cofrestredig sy'n gweithio yn/tuag at achrediad uwch craidd, neu gyfwerth, y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

P 4.7	Gweithredu defnydd darbodus o feddyginiaethau mewn gofal lliniarol, gan roi cyngor i weithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol eraill ynghlŷn â meddyginiaethau arbenigol a rhai sydd yn anodd eu cael.
P 4.8	Gweithio fel rhan o dîm amlddisgyblaethol, cynghori ar, rhagnodi a monitro meddyginiaethau ar gyfer unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
P 4.9	Cydnabod y risgiau yn erbyn manteision ymyriadau fferyllol a wneir, gan gynnwys ystyried dewisiadau unigolion a'u teuluoedd, a chynghori gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol eraill i leihau'r risg o niwed.
P 4.10	Unigoleiddio gofal fferyllol i fynd i'r afael ag anghenion corfforol a seicogymdeithasol pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
P 4.11	Nodi risgiau posibl mewn diogelwch meddyginiaethau ac addysgu unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd ar y defnydd cywir o feddyginiaethau a ddefnyddir mewn gofal lliniarol, gan gyfeirio at weithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol eraill lle bo'n briodol.
P 4.12	Dangos hyblygrwydd wrth gynllunio gofal sy'n gysylltiedig â meddyginiaeth, gan gydnabod y gall blaenoriaethau'r unigolyn newid gyda newid yn ei gyflwr a datblygiad clefyd.
P 4.13	Hyrwyddo diogelwch cleifion mewn gofal lliniarol drwy ddatblygu a gwella polisi lleol sy'n cael ei lywio drwy ddysgu o wallau a adroddwyd amdanynt.

Ehangach - Fel fferyllydd gofal lliniarol arbenigol a gofal diwedd oes sy'n gweithio yn/tuag at lefel ymgynghorydd, neu achrediad cyfatebol, dylech:

P 4.14	Ymgorffori o fewn y tîm amlddisgyblaethol gofal lliniarol arbenigol, gan ddarparu gofal fferyllol arbenigol i bobl â chyflyrau byrhau bywyd gyda symptomau cymhleth.
P 4.15	Gweithredu fel adnodd clinigol arbenigol, yn ôl yr angen, i ddarparwyr cyffredinol gofal lliniarol ynghylch defnyddio meddyginiaethau mewn gofal lliniarol.
P 4.16	Hyrwyddo'r defnydd diogel o feddyginiaethau mewn gofal lliniarol drwy wella prosesau defnyddio meddyginiaethau a datblygu a gweithredu strategaethau diogelwch meddyginiaethau ar gyfer meddyginiaethau risg uchel ar lefel genedlaethol.
P 4.17	Cymryd atebolrwydd am weithredu a gwerthuso agweddau fferyllol ar ganllawiau, polisiau a strategaethau sy'n ymwneud â gofal lliniarol a gofal diwedd oes ar lefel sefydliadol a chenedlaethol.
P 4.18	Model arferion gorau i gefnogi a galluogi gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol eraill i ddarparu gofal sy'n cyd-fynd â blaenoriaethau rhanbarthol a chenedlaethol ar gyfer gofal lliniarol a gofal diwedd oes.

Parth cymhwysedd 5 - Colli, galar a phrofedigaeth

Mae gan weithwyr proffesiynol sy'n defnyddio'r dull Lliniarol a gofal diwedd oes rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pobl mewn profedigaeth drwy ddarparu gwybodaeth a chymorth i bawb a thrwy nodi'r rhai y gallai fod angen cymorth pellach a allai gynnwys therapi profedigaeth neu gwnsela. Tra'n sicrhau bod safonau profedigaeth a fframwaith profedigaeth i Gymru yn cael eu hystyried a'u dilyn.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i weithwyr fferyllol proffesiynol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel gweithiwr fferyllol proffesiynol, dylech:

P 5.1	Gallu deall yr effaith y gall diagnosis byrhau bywyd ei chael ar unigolyn a'i deulu.
P 5.2	Yng nghyd-destun eich rôl gwerthfawrogi anghenion teulu a gofalwyr ynghylch mynegi a rheoli galar.
P 5.3	Nodi cleifion ac aelodau o'r teulu ag anghenion galar cymhleth posibl a'u cyfeirio fel y bo'n briodol.
P 5.4	Bod yn ymwybodol o wasanaethau cefnogi profedigaeth a sut i gyfeirio at y rhai sydd mewn profedigaeth.
P 5.5	Gwnewch i bob cyswllt gyfrif trwy ddefnyddio unrhyw gyfleoedd yn rhagweithiol i gynorthwyo'r rhai sydd mewn profedigaeth i gael cymorth.
P 5.6	Hwyluso dychwelyd a gwaredu meddyginiaethau yn ddiogel fel y bo'n briodol.
P 5.7	Myfyrion ar brofiadau gydag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd ac aelodau o'r teulu mewn profedigaeth i lywio ymarfer proffesiynol.

Ehangach - Fel fferylllydd gofal lliniarol arbenigol a gofal diwedd oes sy'n gweithio yn/tuag at lefel ymgynghorydd, neu achrediad cyfatebol, dylech:

P 5.8	Darparu hyfforddiant a chefnogaeth i weithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol eraill ar gydnabod a rheoli galar.
P 5.9	Cynghori ar reoli symptomau cymhleth a allai gael eu gwaethygu gan alar, trallod seicolegol neu ysbrydol.

Parth cymhwysedd 6-

Ymarfer proffesiynol a moesegol yng nghyd-destun gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae ymarfer proffesiynol a moesegol yn ymwneud ag ystyried y ffordd orau o ddarparu gofal parhaus ac integredig, gan barchu gwerthoedd, anghenion a dymuniadau wrth i anghenion gofal iechyd newid yn ystod amodau byrhau bywyd.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i weithwyr fferyllol proffesiynol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel gweithiwr fferyllol proffesiynol, dylech:

P 6.1	Bod yn ymwybodol o'r gweithdrefnau gweithredu safonol, y polisiau a'r ddeddfwriaeth sy'n bodoli mewn perthynas ag arfer rheoli fferylliaeth a meddyginiaethau, a gweithredu yn unol â nhw.
P 6.2	Deall, mewn sefyllfaoedd lle nad oes gan berson y gallu i wneud penderfyniadau neu lle mae tystiolaeth gyhoeddedig sy'n gwrthdaro yn bodoli, rhaid gwneud penderfyniadau er lles gorau'r person, mewn cydweithrediad â'r teulu ac aelodau eraill o'r tîm amlddisgyblaethol.
P 6.3	Dangos dealltwriaeth o'r gwahaniaeth rhwng rheoli cyflwr byrhau bywyd a darparu gofal diwedd oes.
P 6.4	Gwybod pwysigrwydd cynnal ffiniau proffesiynol wrth weithio gydag unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd.
P 6.5	Gallu gweithio gyda chydweithwyr fferyllol a gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol eraill i asesu, cydlynu, hyrwyddo a gwella diogelwch meddyginiaethau yng nghyd-destun gofal lliniarol.
P 6.6	Hwyluso ymgysylltiad priodol defnyddwyr gwasanaeth wrth ddatblygu gwasanaethau gofal lliniarol.
P 6.7	Cymryd rhan yn y drafodaeth a datrys cyfyng-gyngor moesegol a allai godi mewn gofal lliniarol.
P 6.8	Cymryd rhan mewn goruchwyliaeth broffesiynol, ymarfer myfyriol, neu brosesau adolygu cymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol.

Uwch — Fel gweithiwr fferyllol proffesiynol cofrestredig sy'n gweithio yn/tuag at achrediad uwch craidd, neu gyfwerth, y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dy **lech**:

P 6.9	Cymhwyso Safonau Proffesiynol y Cyngor Fferyllol Cyffredinol (GPhC) i ofal pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
P 6.10	Rhagnodi o fewn eich maes cymhwysedd, lle bo'n briodol, gan sicrhau i Fframwaith Cymhwysedd Rhagnodi Cymdeithas Fferyllol Frenhinol .

Ehangach - Fel fferylllydd gofal lliniarol arbenigol a gofal diwedd oes sy'n gweithio yn/tuag at lefel ymgynghorydd, neu achrediad cyfatebol, dylech:

P 6.11	Dylanwadu ar brosesau ac ymddygiadau sy'n pennu sut mae meddyginiaethau yn cael eu defnyddio mewn gofal lliniarol ar lefel genedlaethol.
--------	--

P 6.12	Cydweithio â gweithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol eraill i asesu, cydlynu, hyrwyddo a gwella diogelwch meddyginaethau unigol yng nghyd-destun gofal lliniarol.
P 6.13	Cymhwyso prosesau gwella ansawdd a rheoli risg yng nghyd-destun gofal lliniarol.
P 6.14	Datblygu gofal lliniarol drwy ddatblygu a chymhwyso gwybodaeth ac ymchwil.
P 6.15	Arwain wrth eirioli dros ddatblygu gwasanaeth parhaus ac ymarfer proffesiynol ar lefel genedlaethol.
P 6.16	Cyfathrebu a hyrwyddo cyfraniad penodol fferylliaeth mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes.

Cymwyseddau Proffesiwn Penodol

Nyrsio Cofrestredig (RN)

Mae'r adran hon yn canolbwyntio ar gymwyseddau nyrsio cofrestredig ar draws y tri maes sef nyrsio oedolion, anabledd dysgu (LD), ac iechyd meddwl (MH). Ar gyfer cymwyseddau nyrsio plant, cyfeiriwch at y dogfennau perthnasol ledled y DU gan eu bod yn darparu'r canllawiau mwyaf priodol. Er bod y ddogfen hon yn cydnabod y gall gofal plant a phobl ifanc fod yn rhan o nyrsio anabledd dysgu ac iechyd meddwl, mae'n hanfodol defnyddio fframweithiau cymhwysedd y DU sy'n benodol i blant yn yr achosion hynny, ochr yn ochr â'r fframwaith hwn.

Parth cymhwysedd 1 -

Egwyddorion Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes

Nod gofal lliniarol a gofal diwedd oes yw gwella ansawdd bywyd pobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd, nid yn unig trwy drin eu symptomau corfforol ond hefyd trwy fynychu eu hanghenion seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Mae gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn berthnasol i bobl o unrhyw oedran a gellir ei integreiddio ar unrhyw adeg yn y llwybr salwch o ddiagnosis neu adnabod angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes, drwy'r continwmm o gydnabod gofal diwedd oes i brofedigaeth.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Nyrsys Cofrestredig symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel nyrs gofrestredig, dylech:

RN 1.1	Deall a chydabod llwybrau cyffredin amodau byrhau bywyd.
RN 1.2	Deall yr effaith y gall ymatebion seicolegol, straenwyr cymdeithasol, a dimensiynau ysbrydol i golled ei chael ar iechyd meddwl a gwneud penderfyniadau yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu a chymryd hyn i ystyriaeth wrth gynllunio gofal.
RN 1.3	Deall, adnabod, a mynd i'r afael ag ymatebion patholegol i golled a allai effeithio ar iechyd meddwl a phenderfyniadau unigolion a theuluoedd.
RN 1.4	Darparu addysg i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu gofalwyr a'u cydweithwyr yng nghyd-destun eu rôl ac ar lefel briodol.
RN 1.5	Bod yn ymwybodol o rôl bosibl gwasanaethau gofal lliniarol arbenigol wrth gefnogi staff mewn asiantaethau eraill i ddarparu dull gofal lliniarol i bobl sydd â chyflwr byrhau byrhau byrhau byrhau bywyd.
RN 1.6	Gan ddefnyddio dull sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn yn cydnabod yr angen am gyfeirio a chefnogaeth effeithiol.
RN 1.7	Deall cwrpas a chyfyngiadau diwallu anghenion gofal cymhleth mewn lleoliad gofal deinamig penodol.
RN 1.8	Cymryd rhan mewn goruchwyliaeth broffesiynol, ymarfer myfyriol, neu brosesau adolygu cymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol.
RN 1.9	Gallu rheoli marwolaeth a marw ar draws gwahanol leoliadau, ar gyfer ystod o wahanol bobl gan gynnwys y rhai sydd ag anghenion Iechyd Meddwl (MH) neu Anabledd Dysgu (LD) yng nghyd-destun preswylwyr eraill sydd â straenwyr amgylchynol ac amgylcheddol.

Uwch - Fel nyrs gofrestredig y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:	
RN 1.10	Cymhwyso dealltwriaeth o sbectrwm llawn llwybrau amodau byrhau bywyd o fewn cyd-destun ymarfer clinigol cyfredol.
RN 1.11	Cymhwyso egwyddorion ac athroniaeth gofal lliniarol i ofal pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd.
RN 1.12	Darparu arweinyddiaeth effeithiol a thosturiol wrth ddarparu gofal gan ddefnyddio dull gofal lliniarol.
RN 1.13	Cydnabod a chyflawni anghenion addysg gofal lliniarol yn eu hamgylchedd gwaith lleol.
RN 1.14	Cydnabod pan fydd anghenion gofal yr unigolyn yn gymhleth ac mae angen atgyfeirio'n briodol at ofal lliniarol arbenigol.
RN 1.15	Cymhwyso dull lliniarol tuag at ofal ar draws lleoliadau iechyd a gofal cymdeithasol amrywiol.
RN 1.16	Hwyluso integreiddio ymchwil ac ymarfer seiliedig ar dystiolaeth o fewn eu rôl glinigol.

Fel nyrs MH gofrestredig, dylech:

RN 1.17	Deall cwmpas darpariaeth gofal lliniarol parhaus ar draws gwahanol leoliadau gofal iechyd meddwl deinamig.
---------	--

Fel nyrs LD cofrestredig, dylech wneud y canlynol:

RN 1.18	Cydnabod a nodi ystod o gyflyrau sy'n byrhau bywyd sy'n fwy cyffredin mewn pobl ag anabledd dysgu a allai fod angen gofal lliniarol.
RN 1.19	Datblygu gwybodaeth a sgiliau i gefnogi person ag anabledd dysgu sydd â chyflwr byrhau bywyd.

Ehangach — Fel Nyrs Glinigol Arbenigol (CNS), Nyrs Arbenigol, Nyrs Uwch, neu Nyrs Ymgynghorol mewn gofal lliniarol arbenigol lle mae ei rôl yw darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, yn dibynnu ar eich rôl, disgrifiad swydd a'ch cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:

RN 1.20	Cymhwyso dealltwriaeth uwch o sbectrwm llawn llwybrau cyflyrau byrhau bywyd (gan gynnwys ffactorau prognostig, symptomau a phroblemau) o fewn ymarfer clinigol cyfredol.
RN 1.21	Cydnabod a rheoli ymatebion patholegol i golled a allai effeithio ar ymddygiad a gwneud penderfyniadau unigolion a theuluoedd.
RN 1.22	Cefnogi cydweithwyr wrth reoli ymatebion patholegol sy'n effeithio ar ymddygiad a gwneud penderfyniadau unigolion a theuluoedd.
RN 1.23	Gweithredu fel adnodd arbenigol trwy arwain, hwyluso, ac ymgysylltu mewn addysg, datblygu gwasanaethau, ac ymchwil mewn gofal lliniarol, gan gydweithio â rhanddeiliaid yn unol â llywodraethu a gyrwyr polisi.
RN 1.24	Nodi ac ymateb i anghenion dysgu pobl sy'n byw gyda chyflyrau sy'n byrhau bywyd, eu teuluoedd, a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol, gan rannu gwybodaeth a chefnogi ymarfer sy'n seiliedig ar dystiolaeth ar draws lleoliadau gofal.
RN 1.25	Dylanwadu ar bolisi drwy gyflwyno tystiolaeth i gefnogi anghenion gofal lliniarol a datblygiadau gwasanaeth.
RN 1.26	Ymgymryd ag ymchwil ym maes gofal lliniarol a'i gymhwyso i ymarfer.

RN 1.27	Ymrwymo i ddatblygiad proffesiynol parhaus gan weithio o fewn cymwyseddau cytunedig, cwmpasau ymarfer a fframweithiau llywodraethu mewn gofal lliniarol arbenigol.
RN 1.28	Cymryd yr awenau mewn gwerthusiad lleol a chenedlaethol o wasanaethau Lliniarol a Gofal Diwedd Oes.
RN 1.29	Cynnal ymgynghoriadau gan ddefnyddio rhesymu clinigol uwch i asesu a rheoli symptomau corfforol a seicogymdeithasol yn unol â chanllawiau safonol.
Fel nyrs LD cofrestredig, dylech wneud y canlynol:	
RN 1.30	Cefnogi gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol eraill i ddeall y materion unigryw a/neu gymhleth a allai fod yn bresennol mewn person ag anabledd dysgu a chyflwr byrhau bywyd.

Parth cymhwysedd 2 -

Cyfathrebu mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae cyfathrebu effeithiol yn hanfodol i gymhwyso gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn briodol.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymhwyseddau wrth i Nyrsys Cofrestredig symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymhwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymhwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel nyrs gofrestredig, dylech:

RN 2.1	Gallu asesu dealltwriaeth bresennol yr unigolyn o'i statws iechyd.
RN 2.2	Gallu cyfathrebu ag unigolion a'u teuluoedd yng nghyd-destun gofal lliniarol ac ymateb yn effeithiol i gwestiwn ynghylch iechyd a prognosis y cleifion.
RN 2.3	Gan ystyried anghenion a dymuniadau'r person, gallu mynd i'r afael â chwestiynau ynghylch diagnosis mewn modd cywir ac empathig, gan gyfeirio lle bo'n briodol.
RN 2.4	Deall pwysigrwydd cyfathrebu parhaus a sut y gall ddylanwadu ar gleifion wrth ddeall eu sefyllfa a dylanwadu ar wneud penderfyniadau.
RN 2.5	Cydnabod a chefnogi datrys gwrthdaro posibl wrth wneud penderfyniadau yng nghyd-destun gofal lliniarol.

Uwch - Fel nyrs gofrestredig y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

RN 2.6	Rhagweld a mynd i'r afael â chwestiynau ynghylch prognosis tebygol mewn modd cywir ac empathig, gan ystyried anghenion a dymuniadau'r person, a chyfeirio lle bo'n briodol.
RN 2.7	Cydnabod pryd mae angen arbenigedd y tîm amlddisgyblaethol i wella a chefnogi cyfathrebu â'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu.
RN 2.8	Cymhwyso dealltwriaeth uwch o natur gymhleth a sensitif cyfathrebu mewn gofal lliniarol trwy ragweld anawsterau posibl, cyflogi strategaethau cyfathrebu priodol, a chynnwys y tîm amlddisgyblaethol yn ôl yr angen.
RN 2.9	Darparu cyfathrebu effeithiol sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn gyda phobl a allai fod ag anghenion cyfathrebu penodol, gan ddefnyddio cymhorthion yn ôl yr angen i'r rhai sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
RN 2.10	Hwyluso integreiddio ymchwil a strategaethau cyfathrebu sy'n seiliedig ar dystiolaeth o fewn ymarfer clinigol.

Fel nyrs MH gofrestredig, dylech:

RN 2.11	Cydnabod a defnyddio rôl gwasanaethau gofal lliniarol arbenigol wrth gefnogi staff i ddarparu dull gofal lliniarol i bobl sydd â salwch meddwl a chyflwr sy'n byrhau bywyd.
---------	---

Fel nyrs LD cofrestredig, dylech wneud y canlynol:

RN 2.12	Trafodwch ddiagnosis, triniaeth a prognosis yn hyderus gyda phobl ag anabledd dysgu, gan ddefnyddio cymhorthion cyfathrebu priodol.
RN 2.13	Cefnogi cydweithwyr wrth ddatblygu gwybodaeth ynglŷn â chyfathrebu â'r person ag anabledd dysgu.

RN 2.14	Gweithredu fel eiriolwr dros y person ag anabledd dysgu ym mhob rhyngweithio ag aelodau'r tîm amlddisgyblaethol, gan gynnwys nyrsys anabledd dysgu, gofalwyr teuluol, gwasanaethau ysbyty aciwt, y tîm gofal sylfaenol a'r tîm gofal lliniarol arbenigol.
---------	---

Ehangach - Fel Nyrs Glinigol Arbenigol (CNS), Nyrs Arbenigol, Nyrs Uwch, neu Nyrs Ymgynghorol mewn gofal lliniarol arbenigol y mae ei rôl yw darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, yn dibynnu ar eich rôl, disgrifiad swydd a'ch cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:

RN 2.15	Arddangos hyder a chymhwysedd mewn sgiliau cyfathrebu sy'n briodol i'ch rôl a'ch cwmpas ymarfer wrth ymgysylltu ag unigolion a'u teuluoedd yng nghyd-destun gofal lliniarol.
RN 2.16	Cyfleu ac ymateb yn briodol i anghenion teulu person sydd â chyflwr byrhau bywyd pan fydd gwybodaeth ynglŷn â diagnosis a prognosis yn cael ei darparu.
RN 2.17	Cyfathrebu gwybodaeth yn gywir ynghylch diagnosis, triniaeth a prognosis, gan ddefnyddio cymhorthion cyfathrebu lle bo'n briodol.
RN 2.18	Darparu arweinyddiaeth drwy hyrwyddo cyfathrebu tîm amlddisgyblaethol effeithiol yn y lleoliad gofal lliniarol.
RN 2.19	Arwain gwerthusiad lleol a chenedlaethol o wasanaethau PeoLC.
RN 2.20	Cydnabod a dadansoddi sefyllfaoedd unigol cymhleth a chefnogi'r MDT ehangach ym mhob lleoliad gofal.
RN 2.21	Rheoli marwolaeth a marw ar draws lleoliadau amrywiol yng nghyd-destun trigolion eraill a allai fod â straenwyr amgylchynol ac amgylcheddol.
RN 2.22	Cyflogi amrywiaeth o strategaethau i gymryd rhan mewn cyfathrebu hynod fedrus, tosturiol, unigol ac amserol gydag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu gofalwyr ac aelodau'r tîm amlddisgyblaethol.
RN 2.23	Gweithredu fel cyfryngwr ac eiriolwr dros yr unigolyn a'r teulu i'w galluogi i gael mynediad at ymyrraeth gofal lliniarol priodol ac amserol a gwasanaethau hanfodol perthnasol eraill.
RN 2.24	Cynnal hunanymwybyddiaeth o ymatebion personol a pharhau i ymgysylltu ag unigolion a gofalwyr, hyd yn oed yn yr amgylchiadau mwyaf cymhleth, dwys a newidiol.
RN 2.25	Gwasanaethu fel arbenigwr i gefnogi a hwyluso addysgu amlddisgyblaethol sgiliau cyfathrebu.
RN 2.26	Gweithredu fel adnodd arbenigol trwy arwain, hwyluso, ac ymgysylltu mewn addysg, datblygu gwasanaethau, ac ymchwil mewn gofal lliniarol, gan gydweithio â rhanddeiliaid perthnasol yn unol â llywodraethu a gyrwyr polisi.
RN 2.27	Ymgymryd ag ymchwil ym maes gofal lliniarol a'i ganfyddiadau cymhwyso i ymarfer.

Fel nyrs LD cofrestredig, dylech wneud y canlynol:

RN 2.28	Adnabod anghenion dysgu'r person ag anabledd dysgu a chyflwr byrhau bywyd, ei deulu ac aelodau'r tîm amlddisgyblaethol ac ymateb yn weithredol iddynt.
RN 2.29	Hyrwyddo mwy o ddealltwriaeth o rôl gwasanaethau gofal lliniarol arbenigol wrth ddarparu gofal i'r person ag anabledd dysgu sydd â chyflwr byrhau bywyd.

Parth cymhwysedd 3 -

Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Gall unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gael eu heffeithio nid yn unig mewn ffyrdd corfforol, ond hefyd mewn ffyrdd seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Optimeiddio ansawdd bywyd a byw mor llawn â Phosibl.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Nyrsys Cofrestredig symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel nyrs gofrestredig, dylech:

RN 3.1	Cydnabod rôl gofal lliniarol wrth wella ansawdd bywyd unigolyn.
RN 3.2	Gallu disgrifio salwch cronig cyffredin, y cwrs naturiol disgwylidig a'r llwybrau, triniaethau cyffredin, a chymhlethdodau.
RN 3.3	Gallu asesu a rheoli symptomau anghymhleth sy'n gysylltiedig â chyflyrau byrhau bywyd gan ddefnyddio canllawiau a phrotocolau gofal safonol ac yng nghyd-destun cwmpas ymarfer presennol.
RN 3.4	Gallu adnabod, asesu ac ymateb yn briodol i symptomau cyffredin sy'n gysylltiedig â chyflyrau byrhau bywyd.
RN 3.5	Rheoli a monitro effeithiolrwydd meddyginiaeth rhyddhad symptomau, pypmiau trwyth a dyfeisiau eraill. (NMC 2024 – Anex B adran 10)
RN 3.6	Defnyddio dulliau ymarfer gorau sy'n seiliedig ar dystiolaeth ar gyfer diwallu anghenion am ofal a chymorth ar ddiwedd oes, asesu gallu'r unigolyn ar gyfer annibyniaeth a hunan-ofal yn gywir a chychwyn ymyriadau priodol. (NMC 2024 – Anex B adran 10)
RN 3.7	Gallu adnabod, cynllunio a gweithredu gofal a rheoli achosion dirywiad clinigol a allai fod yn wrthdroadwy.
RN 3.8	Gallu adnabod a chynorthwyo i ddarparu gofal ar unwaith ar gyfer argyfyngau a allai godi yn y lleoliad gofal lliniarol (e.e. cywasgu llinyn y cefn, hypercalcaemia, gwaedlif mawr) a gwybod sut a phryd i gynyddu.
RN 3.9	Gallu rhagweld (lle bo hynny'n bosibl) a chydabod angen adolygu'r cynllun gofal a chynyddu triniaeth.
RN 3.10	Gallu cefnogi'r person a'i deulu i addasu i ffocws ar ofal lliniarol cefnogol.
RN 3.11	Gallu rhagweld, adnabod ac ymateb yn effeithiol i arwyddion a symptomau marwolaeth sydd ar fin digwydd.
RN 3.12	Gallu rhoi arweiniad a chefnogaeth i'r unigolyn a'i deulu, gan eu paratoi ar gyfer yr hyn i'w ddisgwyl yn ystod y broses farw.
RN 3.13	Darparu gofal i'r unigolyn sydd wedi marw, a'r rhai sydd mewn profedigaeth, gan gynnwys gofal ar ôl marwolaeth gan barchu gofynion diwylliannol a phrotocolau. (NMC 2024 – Anex B adran 10)
RN 3.14	Deall y broses ar gyfer gwirio marwolaeth ddisgwylidig (VoEd) ac ardystiad marwolaeth.
RN 3.15	Meddu ar ymwybyddiaeth o broses yr arholwr meddygol ac amgylchiadau lle gallai fod angen archwiliad crwner.

Uwch - Fel nyrs gofrestredig y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

RN 3.16	Gwerthuso manteision, beichiau a risgiau ymchwiliadau a thriniaethau, a chydweithio â'r MDT i bennu eu priodoldeb ar gyfer pob unigolyn.
---------	--

RN 3.17	Cydnabod a darparu gofal ar unwaith ar gyfer argyfyngau a allai godi mewn gofal lliniarol (e.e. cywasgu llinyn y cefn, hypercalcaemia, gwaedlif mawr) a gwybod pryd i gynyddu.
RN 3.18	Cymhwyso dealltwriaeth o bryd a pham i addasu'r gwaith o reoli cyd-afiechyd yng nghyd-destun amodau byrhau bywyd.
RN 3.19	Cymryd rhan yn hyderus wrth drafod penderfyniadau ynglŷn â dal triniaeth yn ôl neu dynnu'n ôl.
RN 3.20	Ymgysylltu â phrofiadau'r unigolyn a darparu addysg berthnasol i'r person a'i deulu, sy'n gysylltiedig yn benodol â'i ofal.
RN 3.21	Datblygu, gweithredu, gwerthuso, a chymhwyso offer a chanllawiau asesu dilysu.
Fel nyrs LD cofrestredig, dylech wneud y canlynol:	
RN 3.22	Datblygu a chymhwyso gwybodaeth am offer asesu sy'n cefnogi'r broses o gydnabod poen a symptomau eraill mewn pobl ag anabledd dysgu.
Ehangach — Fel Nyrs Glinigol Arbenigol (CNS), Nyrs Arbenigol, Nyrs Uwch, neu Nyrs Ymgynghorol mewn gofal lliniarol arbenigol y mae ei rôl yw darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, yn dibynnu ar eich rôl, disgrifiad swydd a'ch cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:	
RN 3.23	Cymhwyso gwybodaeth uwch am brosesau clefydau, triniaethau, anhwylderau cydamserol a chanlyniadau tebygol i arwain penderfyniadau clinigol i wneud y gorau o gysur ac ansawdd bywyd.
RN 3.24	Dadansoddi gwybodaeth glinigol gymhleth i lywio diagnosis a gwneud penderfyniadau.
RN 3.25	Cymryd rhan yn hyderus mewn sgysiaid gyda'r MDT a chydnabod anghenion, dymuniadau a dewisiadau newidiol yr unigolyn a'r rhai agosaf atynt.
RN 3.26	Darparu cyngor arbenigol ar reoli symptomau ffarmacolegol o fewn eich cwmpas ymarfer.
RN 3.27	Rhagnodi meddyginiaeth ar gyfer rheoli symptomau, gan gynnwys rhesymoli neu ddad-ragnodi, yn unol â'ch cwmpas ymarfer, cofrestrriad, polisi lleol, a Fframwaith Cymhwysedd Rhagnodi'r Gymdeithas Fferyllol Frenhinol.
RN 3.28	Arwain gwerthusiad lleol a chenedlaethol o wasanaethau PeoLC.
RN 3.29	Gweithredu fel adnodd arbenigol sy'n gallu arwain, hwyluso ac ymgysylltu ag addysg, datblygu gwasanaethau ac ymchwil mewn gofal lliniarol yn unol ag anghenion y gwasanaeth gofal lliniarol. Cydweithio gyda'r holl randdeiliaid perthnasol mewn perthynas â llywodraethu priodol a gyrwyr polisi.
RN 3.30	Ymgymryd a chymhwyso ymchwil ym maes gofal lliniarol i lywio ymarfer.
Fel nyrs MH gofrestrredig, dylech:	
RN 3.31	Hwyluso gweithio ar y cyd gyda'r tîm gofal lliniarol wrth ddatblygu cynllun gofal a rennir sy'n darparu ar gyfer credoau a dymuniadau'r unigolyn.

Parth cymhwysedd 4 -

Cynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nodweddir cynllunio gofal mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gynnwys cynllunio gofal yn y dyfodol gan ymgysylltu ag integreiddio gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hyrwyddo byw'n llawn â phosibl ac ansawdd bywyd i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylid ystyried dymuniadau a phryderon teuluoedd a gofalwyr fel rhan o'r broses hon.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Nyrsys Cofrestredig symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel nyrs gofrestrdig, dylech:

RN 4.1	Gallu hwyluso a chymryd rhan mewn digwyddiadau allweddol yng ngofal yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd, megis cyfarfodydd teuluol a chychwyn sgysiau ynghylch cynllunio gofal yn y dyfodol.
RN 4.2	Gallu adnabod pryd mae anghenion gofal yr unigolyn yn gymhleth ac mae angen cyfeirio at ofal lliniarol arbenigol.
RN 4.3	Gallu cyfeirio'r unigolyn a'r rhai agosaf ato at weithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol eraill i ddarparu cymorth y tu allan i gwmpas ymarfer gofal lliniarol.
RN 4.4	Dangos gallu i gydnabod y gallai'r unigolyn golli gallu i wneud penderfyniadau ar ddiwedd oes.
RN 4.5	Deall, mewn sefyllfaoedd lle nad oes gan berson allu i wneud penderfyniadau, bod y nyrs yn gweithredu fel eiriolwr i sicrhau bod penderfyniadau a wneir er budd pennaf y person ac yn dilyn y Ddeddf Galluedd Meddyliol.
RN 4.6	Deall a chymhwyso protocolau rhoi organau a meinwe. (NMC 2024 – Anex B adran 10).
RN 4.7	Deall pwysigrwydd atgyfeirio'n amserol at dimau gofal lliniarol arbenigol neu wasanaethau perthnasol.
RN 4.8	Dangos ymwybyddiaeth o'r angen am gyfathrebu â thimau gofal sylfaenol a thimau eraill a allai effeithio ar ddarparu gofal. Cefnogi'r gwaith o hwyluso derbynu/trosglwyddo neu ryddhau cleifion rhwng amgylcheddau.
RN 4.9	Gallu datblygu perthnasoedd effeithiol â darparwyr gofal iechyd eraill, rheolwyr a'r rheini sy'n gyfrifol am lywodraethu a rheoli ansawdd.
RN 4.10	Dangos y gallu i ddatblygu a gweithredu cynlluniau gofal a llwybrau gofal rhagweld ar y cyd ar gyfer unigolion sydd â chyflyrau iechyd meddwl.
RN 4.11	Asesu ac adolygu dewisiadau a blaenoriaethau gofal y person sy'n marw a'i deulu a'i ofalwyr (NMC 2024 – Anexe B adran 10).

Uwch - Fel nyrs gofrestrdig y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

RN 4.12	Cymryd rhan weithredol fel aelod o'r tîm amlddisgyblaethol mewn digwyddiadau allweddol ym maes gofal unigol, megis cyfarfodydd teuluol a chynllunio gofal yn y dyfodol.
RN 4.13	Cyfeirio unigolion sydd â chyflwr byrhau bywyd ac aelodau eu teulu at weithwyr gofal iechyd proffesiynol eraill i asesu, trin a rheoli materion gofal unigol a theuluol y tu allan i gwmpas ymarfer gofal lliniarol.

RN 4.14	Cydweithio gyda'r unigolyn, y rhai agosaf atynt, gofalwyr a thrigolion eraill a thimau gofal gwahanol.
RN 4.15	Hwyluso trafodaethau ac ymateb i gwestiynau ynghylch rhoi organau, proses yr Arholwr Meddygol, a/neu'r crwner, gan gynnig arweiniad clir ar yr hyn sy'n digwydd nesaf a chyfeirio priodol.
RN 4.16	Darparu arweinyddiaeth drwy ddatblygu gwasanaethau arloesol a fydd yn diwallu anghenion unigolion sydd â chyflwr byrhau bywyd.
Fel nyrs LD cofrestredig, dylech wneud y canlynol:	
RN 4.17	Ymgysylltu mewn modd amserol gydag unigolyn sydd ag anabledd dysgu, a'i rwydwaith cymorth ehangach.
RN 4.18	Hyrwyddo'r defnydd o ganllawiau priodol ar gyfer cyflyrau byrhau bywyd mewn unigolion ag anabledd dysgu.

Ehangach - Fel Nyrs Glinigol Arbenigol (CNS), Nyrs Arbenigol, Nyrs Uwch, neu Nyrs Ymgynghorol mewn gofal lliniarol arbenigol lle y mae ei rôl yw darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, yn dibynnu ar eich rôl, disgrifiad swydd a'ch cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:

RN 4.19	Darparu arweinyddiaeth glinigol tosturiol mewn gofal lliniarol arbenigol i wella ansawdd gofal unigolion a'r rhai agosaf atynt.
RN 4.20	Datblygu perthnasoedd effeithiol â darparwyr gofal iechyd eraill, rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a rheoli ansawdd.
RN 4.21	Cymryd rhan weithredol fel aelod o'r tîm amlddisgyblaethol mewn digwyddiadau allweddol ym maes gofal, megis cyfarfodydd teuluol a chynllunio gofal yn y dyfodol.
RN 4.22	Gwerthuso ac ymateb i'r cwmpas a'r gallu ar gyfer rhagweld a rheoli anghenion newidiol mewn cyd-destun gofal lliniarol o fewn pob lleoliad.
RN 4.23	Arwain mewn gwerthusiad lleol a chenedlaethol o wasanaethau PeoLC.
RN 4.24	Cyflwyno ymyriadau seicolegol a therapiwtig o fewn eich cwmpas ymarfer, gan gyfeirio at wasanaethau arbenigol fel sy'n briodol i ddiwallu anghenion y claf.
RN 4.25	Cymhwyso dealltwriaeth o gwmpas a chyfyngiadau diwallu anghenion gofal cymhleth mewn lleoliad gofal deinamig penodol.
RN 4.26	Gweithredu fel adnodd arbenigol sy'n gallu arwain, hwyluso ac ymgysylltu ag addysg, datblygu gwasanaethau ac ymchwil mewn gofal lliniarol yn unol ag anghenion y gwasanaeth gofal lliniarol. Cydweithio gyda'r holl randdeiliaid perthnasol mewn perthynas â llywodraethu priodol a gyrwyr polisi.
RN 4.27	Ymgymryd a chymhwyso ymchwil ym maes gofal lliniarol er mwyn llywio a gwella ymarfer.

Fel nyrs LD cofrestredig, dylech wneud y canlynol:

RN 4.28	Cymryd rhan weithredol wrth wneud penderfyniadau diwedd oes a chynllunio tra'n parchu unigoliaeth y person ag anabledd dysgu ac aros yn agored i newid posibl.
RN 4.29	Cychwyn atgyfeiriadau ar gyfer y person ag anabledd dysgu sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu at weithwyr gofal iechyd proffesiynol eraill i asesu, trin a rheoli materion gofal unigol a theuluol y tu allan i gwmpas ymarfer gofal lliniarol.

Parth cymhwysedd 5 -

Colli, galar a phroffedigaeth mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae gan weithwyr proffesiynol sy'n defnyddio'r dull Lliniarol a gofal diwedd oes rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pobl mewn profedigaeth drwy ddarparu gwybodaeth a chymorth i bawb a thrwy nodi'r rhai y gallai fod angen cymorth pellach a allai gynnwys therapi profedigaeth neu gwnsela. Tra'n sicrhau bod safonau profedigaeth a fframwaith profedigaeth i Gymru yn cael eu hystyried a'u dilyn.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Nyrsys Cofrestredig symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel nyrs gofrestrdig, dylech:

RN 5.1	Dangos a chydnabod dealltwriaeth o ymatebion arferol a patholegol i ddiagnosis/prognosis cyflwr sy'n achosi bywyd, gan gynnwys gofal ar ôl marwolaeth.
RN 5.2	Cydnabod a deall y gall ymatebion unigol i ddiagnosis sy'n bygwth bywyd fod yn wahanol.
RN 5.3	Cydnabod y gallai cleifion a theuluoedd fod angen y cyfle i archwilio eu hanghenion crefyddol, bugeiliol ac ysbrydol, gan gyfeirio fel y bo'n briodol.
RN 5.4	Dangos gallu i fynd i'r afael â rheoli materion o'r fath ar unwaith neu wneud atgyfeiriad priodol.
RN 5.5	Yn cael ei arwain gan derminoleg benodol ac uniongyrchol, i gynorthwyo trafodaeth briodol a dealltwriaeth poblogaethau amrywiol.
RN 5.6	Dangos gallu i adnabod y rhai sy'n profi galar cymhleth a difreinio a chyfeirio'n briodol.
RN 5.7	Darparu dull rhagweithiol a phroffesiynol tuag at unigolion a'u teuluoedd wrth ddarparu profedigaeth effeithiol.
RN 5.8	Cydnabod bod amrywiaeth o ymatebion seicolegol i ddiagnosis a salwch.
RN 5.9	Gweithredu fel adnodd i gefnogi cydweithwyr wrth reoli colled, galar a phroffedigaeth.
RN 5.10	Deall effaith marwolaeth unigol/cleient ar gleientiaid eraill, teulu a staff.
RN 5.11	Galluogi prosesau diwylliannol, crefyddol a chred o fewn lleoliadau gofal megis "meddwl misoedd" i gydnabod profiadau preswylwyr/cleifion o golled, galar a phroffedigaeth.
RN 5.12	Ymateb i effaith colled, galar a phroffedigaeth ymhlith staff sy'n gofalu am bobl, o bosibl dros gyfnod hir o amser.

Uwch - Fel nyrs gofrestrdig y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

RN 5.13	Cymhwyso strategaethau i nodi'r colledion y mae pobl â nam gwybyddol a synhwyaidd yn dod ar eu traws a defnyddio ymyriadau priodol i fynd i'r afael â'r rhain wrth reoli eu hanghenion gofal lliniarol, gan ystyried addasiadau rhesymol lle bo hynny'n bosibl.
RN 5.14	Cydnabod unigolion a theuluoedd sy'n profi galar cymhleth a defnyddio adnoddau i'w cefnogi.
RN 5.15	Mynd i'r afael â galar briodol gymhleth a difreinio mewn unigolion, teuluoedd a gofaluwr a dulliau priodol o fynd i'r afael â'r galar hwn.
RN 5.16	Cyfeirio at wasanaethau cwnsela os ydynt yn briodol/ar gael.

RN 5.17	Cydnabod arwyddocâd coffa arbennig (e.e. penblwyddi, penblwyddi) i unigolion.
RN 5.18	Gwerthuso ac ymateb i effaith marwolaeth unigolyn ar eraill, a all gynnwys cleifion eraill, preswylwyr neu staff yn benodol ynghylch mynegi a rheoli galar.
RN 5.19	Cydnabod a rheoli'r broses brofedigaeth, galar a cholled y mae unigolion a theuluoedd yn ei phrofi cyn, yn ystod ac ar ôl marwolaeth.
RN 5.20	Cydnabod amrywiaeth yr ymatebion seicolegol i ddiagnosis a salwch.
RN 5.21	Rheoli effaith seicolegol marwolaeth a marw yn briodol ar unigolion sydd â mwy o fregusrwydd straen.
RN 5.22	Sicrhau bod pob agwedd ar ofal profedigaeth yn cael ei ddarparu yn foesegol ac o dan bolisiâu diogelu.
Fel nyrs LD cofrestredig, dylech wneud y canlynol:	
RN 5.23	Cymhwyso dealltwriaeth o'r ffactorau sy'n llunio profiadau salwch a marwolaeth a'r effaith y gallai'r profiadau hyn ei chael ar y person ag anabledd dysgu.
RN 5.24	Defnyddio dulliau priodol o reoli galar a cholled mewn pobl ag anabledd dysgu.
RN 5.25	Cydnabod rolau amrywiol aelodau y tîm amlddisgyblaethol wrth ddarparu cymorth profedigaeth i bobl ag anabledd dysgu.
RN 5.26	Nodi colled heb ei datrys yn y person ag anabledd dysgu ac ymateb iddi.
Ehangach — Fel Nyrs Glinigol Arbenigol (CNS), Nyrs Arbenigol, Nyrs Uwch, neu Nyrs Ymgynghorol mewn gofal lliniarol arbenigol y mae ei rôl yw darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, yn dibynnu ar eich rôl, disgrifiad swydd a'ch cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:	
RN 5.27	Cymhwyso gwybodaeth uwch am ddamcaniaethau colled a galar a chyfeirio'n briodol at weithwyr proffesiynol gofal lliniarol eraill ar gyfer materion achosion cymhleth.
RN 5.28	Dadansoddi ac ymateb i'r broses alarus a'r adweithiau, gan ddewis a gweithredu dulliau priodol i gefnogi unigolion a'u teuluoedd drwy gydol y llwybr clefyd ac ar ôl marwolaeth.
RN 5.29	Rheoli adweithiau galar cymhleth yn rhagweithiol gan gynnwys cyfeirio at ddisgyblaethau neu asiantaethau perthnasol yn ôl yr angen.
RN 5.30	Mentora ac addysgu cydweithwyr i ddeall effaith bersonol colled, galar a phrofedigaeth, gan eu cefnogi i gydnabod eu hymatebion colled eu hunain ac annog ymgysylltu mewn gweithgareddau i gynnal eu gwytnwch.
RN 5.31	Cydnabod ac ymateb yn briodol i effaith colled a gweithredu fel adnodd i gefnogi cydweithwyr wrth reoli colled, galar a phrofedigaeth.
RN 5.32	Arwain gwerthusiad lleol a chenedlaethol o safonau a chanllawiau profedigaeth.
RN 5.33	Gweithredu fel adnodd arbenigol sy'n gallu arwain, hwyluso ac ymgysylltu ag addysg, datblygu gwasanaethau ac ymchwil mewn gofal lliniarol yn unol ag anghenion y gwasanaeth gofal lliniarol. Cydweithio gyda'r holl randdeiliaid perthnasol mewn perthynas â llywodraethu priodol a gyrwyr polisi.
RN 5.34	Ymgymryd a chymhwyso ymchwil ym maes gofal lliniarol i lywio ymarfer.

Fel nyrs MH gofrestredig, dylech:	
RN 5.35	Darparu ymyriadau clinigol gan gynnwys seico-addysg deuluol, cymorth profedigaeth a chwrsela fel y bo'n briodol.
Fel nyrs LD cofrestredig, dylech wneud y canlynol:	
RN 5.36	Darparu ymyriadau clinigol gan gynnwys seico-addysg deuluol, cymorth profedigaeth a chwrsela fel y bo'n briodol.

Parth cymhwysedd 6 -

Ymarfer proffesiynol a moesegol yng nghyd-destun gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae ymarfer proffesiynol a moesegol yn ymwneud ag ystyried y ffordd orau o ddarparu gofal parhaus ac integredig, gan barchu gwerthoedd, anghenion a dymuniadau wrth i anghenion gofal iechyd newid yn ystod amodau byrhau bywyd.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Nyrsys Cofrestredig symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd – Fel nyrs gofrestredig, dylech:

RN 6.1	Bod yn ymwybodol o'r cod ymddygiad proffesiynol presennol ar gyfer Nyrsys a Bydwagedd, a gweithredu yn unol ag ef, gan ei fod yn berthnasol i ofal pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
RN 6.2	Bod yn ymwybodol o bolisiau lleol a chenedlaethol sy'n cael effaith ar ymarfer proffesiynol a moesegol.
RN 6.3	Mae pob nyrs yn ymwybodol o'u polisiau lleol a chenedlaethol mewn perthynas â chyfryngau cymdeithasol ac Apiau rhannu gwybodaeth drwy lwyfannau, ac ati.
RN 6.4	Cael copïau o'r holl ddogfennau sy'n gyfreithiol rwymol a all benderfynu ar briodoldeb nyrsio a gwneud penderfyniadau tîm ehangach a rhannu fel y bo'n briodol gyda thimau perthnasol.
RN 6.5	Deall y gwahaniaeth rhwng gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
RN 6.6	Cydnabod pwysigrwydd cleifion a theuluoedd i gael ymreolaeth a gwneud penderfyniadau lle bo'n briodol, gan eirioli ar eu rhan pan na allant wneud hynny.
RN 6.7	Deall egwyddorion y Ddeddf Galluedd Meddyliol.
RN 6.8	Dangos dealltwriaeth o asesu capasiti.

Uwch - Fel nyrs gofrestredig y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

RN 6.9	Gweithio mewn partneriaeth â rheolwyr gofal iechyd a darparwyr i asesu, cydlynu, hyrwyddo a gwella diogelwch yng nghyd-destun gofal lliniarol.
RN 6.10	Cymhwyso dealltwriaeth o asesu capasiti a'r broses o gael caniatâd.
RN 6.11	Adnabod a monitro ymddygiadau proffesiynol staff nyrsio.
RN 6.12	Sicrhau bod polisiau a llwybrau proffesiynol ar gael i'r holl staff gael mynediad iddynt.
RN 6.13	Gwerthuso arferion proffesiynol a moesegol a gweithredu ar sail adborth.
RN 6.14	Eiriolwr dros ddatblygu gwasanaeth parhaus a pharhaus.
RN 6.15	Ymgysylltu â pholisi chwythu chwiban y sefydliad pan fydd pryderon yn cael eu codi.
RN 6.16	Cydnabod pan nad yw'r driniaeth bresennol bellach yn briodol a chymryd rhan mewn deialog gyda'r claf, y teulu ac aelodau'r tîm amlddisgyblaethol mewn penderfyniadau ynghylch gofal yn y dyfodol/priodol.
RN 6.17	Hyrwyddo arferion gorau ac addysgu cydweithwyr ynghylch dysgu amserol.

Fel nyrs MH gofrestredig, dylech:	
RN 6.18	Cyfathrebu'n effeithiol egwyddorion gofal lliniarol gyda dealltwriaeth a gallu gwneud penderfyniadau personau sydd â chyflyrau iechyd meddwl.
RN 6.19	Asesu a nodi heriau cyfathrebu a deall a allai effeithio ar iechyd meddwl a gallu gwneud penderfyniadau unigolyn, gweithredu egwyddorion gofal lliniarol priodol mewn ymateb, ac ymgysylltu â thimau gofal iechyd perthnasol pan fydd angen cynyddu neu gymorth ychwanegol i ddiwallu anghenion y person.
Fel nyrs LD cofrestredig, dylech wneud y canlynol:	
RN 6.20	Cymryd rhan mewn trafodaethau gan ei fod yn ymwneud â gallu a chydysniad ar gyfer y person ag anabledd dysgu a chyflwr byrhau bywyd.
RN 6.21	Darparu arweinyddiaeth wrth nodi a mynd i'r afael â'r rhwystrau sy'n bodoli i bobl ag anabledd dysgu sydd â chyflwr byrhau bywyd ac sydd angen gofal lliniarol arnynt.
Ehangach — Fel Nyrs Glinigol Arbenigol (CNS), Nyrs Arbenigol, Nyrs Uwch, neu Nyrs Ymgynghorol mewn gofal lliniarol arbenigol y mae ei rôl yw darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, yn dibynnu ar eich rôl, disgrifiad swydd a'ch cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:	
RN 6.22	Gweithio mewn partneriaeth â rheolwyr gofal iechyd, aelodau MDT, a darparwyr i asesu, cydlynu, hyrwyddo a gwella diogelwch mewn gofal lliniarol.
RN 6.23	Eiriolwr dros unigolion pan fydd heriau'n effeithio ar ryngweithiadau neu wneud penderfyniadau ynghylch gofal diwedd oes.
RN 6.24	Cymhwyso dealltwriaeth o brosesau gwella ansawdd ac ymgymryd â mentrau gwella ansawdd mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
RN 6.25	Rheoli achosion posibl o dorri ymddygiadau proffesiynol staff nyrsio yn unol â pholisïau lleol a chenedlaethol.
RN 6.26	Herio penderfyniadau cymhleth ynghylch a yw ymyriadau a gynigir yn cwrdd â blaenoriaethau'r claf.
RN 6.27	Cyfathrebu a hyrwyddo cyfraniad penodol nyrsio lliniarol.
RN 6.28	Gweithredu fel adnodd arbenigol sy'n gallu arwain, hwyluso ac ymgysylltu ag addysg, datblygu gwasanaethau ac ymchwil mewn gofal lliniarol yn unol ag anghenion y gwasanaeth gofal lliniarol. Cydweithio gyda'r holl randdeiliaid perthnasol mewn perthynas â llywodraethu priodol a gyrywyr polisi.
RN 6.29	Arwain gwerthusiad lleol a chenedlaethol o wasanaethau PeoLC.
RN 6.30	Ymgymryd a chymhwyso ymchwil mewn gofal lliniarol i lywio ymarfer.
RN 6.31	Cymryd rhan fel rhan o'r MDT wrth drafod a datrys cyfyng-gyngor moesegol sy'n codi mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
RN 6.32	Cynnal trafodaethau DNACPR a chwblhau ffurflenni DNACPR yn unol â pholisi Cymru Gyfan, os o fewn eich rôl, disgrifiad swydd, a chwmpas ymarfer.
Fel nyrs MH gofrestredig, dylech:	
RN 6.33	Sicrhau bod dymuniadau'r unigolyn yn cael eu diwallu o fewn cyd-destun y lleoliad iechyd meddwl.

RN 6.34	Trafod rhwng polisiâu presennol o fewn lleoliad penodol a dangos y gallu i barchu ac ymateb i ddymuniadau unigolyn sy'n ymwneud â gofal diwedd oes.
Fel nyrs LD cofrestredig, dylech wneud y canlynol:	
RN 6.35	Sicrhau bod dymuniadau'r unigolyn yn cael eu diwallu o fewn cyd-destun y lleoliad anabledd dysgu.
RN 6.36	Trafod rhwng polisiâu presennol o fewn lleoliad penodol a'r gallu i ymateb i ddymuniadau unigolyn sy'n ymwneud â gofal diwedd oes.

Cymwyseddau Proffesiwn Penodol

Bydwreigiaeth

Parth cymhwysedd 1 -

Egwyddorion Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes

Nod gofal lliniarol a gofal diwedd oes yw gwella ansawdd bywyd pobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u theuluoedd, nid yn unig trwy drin eu symptomau corfforol ond hefyd trwy fynychu eu hanghenion seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Mae gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn berthnasol i bobl o unrhyw oedran a gellir ei integreiddio ar unrhyw adeg yn y llwybr salwch o ddiagnosis neu adnabod angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes, drwy'r continwwm o gydnabod gofal diwedd oes i brofedigaeth.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Fydwreigiau Cofrestredig symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Bydwraig Gofrestredig, dylech:

BYD 1.1	Dangos dealltwriaeth o sut y gall ymatebion seicolegol i golled, straenwyr cymdeithasol, a chredoau ysbrydol/crefyddol ddylanwadu ar iechyd meddwl a phenderfyniadau ymhlith menywod a theuluoedd ac ymgorffori'r ddealltwriaeth hon mewn cynllunio gofal unigol.
BYD 1.2	Cydnabod, ymateb iddynt, a chyfeirio'n briodol pan fydd ymatebion patholegol i alar a cholled yn effeithio ar iechyd meddwl a gallu gwneud penderfyniadau rhieni a theuluoedd.
BYD 1.3	Cydnabod gwerth gwasanaethau gofal lliniarol arbenigol, a chydweithio â nhw i gefnogi'r ddarpariaeth o ofal cyfannol, tosturiol a phriodol i fenywod a newydd-anedig sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
BYD 1.4	Dangos dealltwriaeth o egwyddorion craidd gofal lliniarol a sut maent yn berthnasol o fewn lleoliadau gofal mamolaeth a newyddenedigol, gan gynnwys cyd-destunau cynenedigol, mewnwnol ac ôl-enedigol.
BYD 1.5	Cymryd rhan mewn goruchwyliaeth broffesiynol, ymarfer myfyriol, neu brosesau adolygu cymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol.

Parth cymhwysedd 2 -

Cyfathrebu mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae cyfathrebu effeithiol yn hanfodol i gymhwyso gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn briodol.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Fydwreigiau Cofrestredig symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Bydwraig Gofrestredig, dylech:

BYD 2.1	Dangos dealltwriaeth bod cyfathrebu gwybodaeth sy'n newid bywyd neu sensitif yn broses barhaus, sy'n gofyn am asesiad parhaus, tosturi, ac eglurder, yn hytrach nag un digwyddiad.
BYD 2.2	Asesu dealltwriaeth bresennol menyw o'i chyflwr iechyd ac addasu strategaethau cyfathrebu i sicrhau penderfyniadau gwybodus, sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn.
BYD 2.3	Cydnabod a chyfrannu at reoli'n effeithiol gwrthdaro posibl neu wahaniaethau barn a allai godi yn ystod prosesau gwneud penderfyniadau cymhleth, gan sicrhau deialog barchus a datrys cydweithredol.

Uwch - Fel Bydwraig gofrestredig y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

BYD 2.4	Cyfathrebu'n effeithiol, tosturiol, ac yn gyson â menywod a'u teuluoedd trwy gydol y cyfnodau cynenedigol, mewnwladol, ac ôl-enedigol, gan addasu cyfathrebu i ddiwallu anghenion a dewisiadau unigol.
BYD 2.5	Hwyluso cyfathrebu diogel, cywir a chynhwysol drwy ddefnyddio gwasanaethau dehongli proffesiynol pan fo rhwystrau iaith neu gyfathrebu yn bresennol, gan sicrhau gwneud penderfyniadau gwybodus a gofal cydraddoldeb.

Parth cymhwysedd 3 -

Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Gall unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gael eu heffeithio nid yn unig mewn ffyrdd corfforol, ond hefyd mewn ffyrdd seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Optimeiddio ansawdd bywyd a byw mor llawn â phosibl.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Fydwreigiau Cofrestredig symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Bydwraig Gofrestredig, dylech:

BYD 3.1	Dangos y gallu i asesu menywod sydd â chyflyrau byrhau bywyd a chydabod rôl gofal lliniarol wrth wella ansawdd bywyd y fenyw a'i theulu.
BYD 3.2	Asesu a rheoli symptomau anghymhleth sy'n gysylltiedig â chyflyrau byrhau bywyd gan ddefnyddio canllawiau sy'n seiliedig ar dystiolaeth, protocolau safonol, ac o fewn cwmpas ymarfer cyfredol y bydwraig.
BYD 3.3	Cychwyn strategaethau gofal a rheoli wedi'u cynllunio ar gyfer achosion dirywiad clinigol a allai fod yn cael eu gwrthdroi, mewn cydweithrediad â'r tîm amlddisgyblaethol.
BYD 3.4	Cydnabod ac ymateb i anghenion gofal sy'n newid, gan nodi pryd y gallai newid mewn nodau triniaeth o iachael i liniarol fod yn briodol.
BYD 3.5	Cefnogi menywod a'u teuluoedd i addasu i newid o driniaeth sy'n ymestyn bywyd i ofal lliniarol neu ofal sy'n canolbwyntio ar gysur, gan ddarparu arweiniad tosturiol a sicrwydd.
BYD 3.6	Rhagweld, nodi, ac ymateb yn briodol i arwyddion clinigol a symptomau marwolaeth sydd ar fin digwydd, gan sicrhau bod y fenyw yn cael ei chadw mor gyfforddus â phosibl.
BYD 3.7	Darparu arweiniad tosturiol i deuluoedd yn ystod oriau olaf bywyd, gan eu paratoi ar gyfer yr hyn i'w ddisgwyl a chefnogi anghenion emosiynol a seicolegol.
BYD 3.8	Cyflwyno gofal sensitif a pharchus i'r fenyw ar ôl marwolaeth, gan ystyried ystyriaethau diwylliannol, ysbrydol a chrefyddol, a chefnogi'r teulu mewn profedigaeth.
BYD 3.9	Deall y gweithdrefnau a'r cyfrifoldebau sy'n gysylltiedig â gwirio marwolaeth a'r broses ar gyfer ardystio marwolaeth, gan gynnwys ffiniau proffesiynol yn rôl y bydwraig.
BYD 3.10	Dangos ymwybyddiaeth o rôl yr arholwr meddygol a'r sefyllfaoedd y gallai fod yn ofynnol yn gyfreithiol atgyfeirio at y crwner.

Uwch - Fel Bydwraig Gofrestredig y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

BYD 3.11	Gallu cydnabod yr angen am newid yn ffocws nodau gofal a thriniaeth.
BYD 3.12	Cefnogi cyfranogiad rhieni/rhieni mewn gwneud y gorau o gysur ac ansawdd bywyd newydd-anedig sydd â chyflwr byrhau bywyd.
BYD 3.13	Cynnwys aelodau'r tîm amlddisgyblaethol mewn cymorth rhieni/brodyr a chwaer.

Parth cymhwysedd 4 -

Cynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nodweddir cynllunio gofal mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gynnwys cynllunio gofal yn y dyfodol gan ymgysylltu ag integreiddio gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hyrwyddo byw'n llawn â phosibl ac ansawdd bywyd i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylid ystyried dymuniadau a phryderon teuluoedd a gofawyr fel rhan o'r broses hon.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Fydweigiau Cofrestredig symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Bydwraig Gofrestredig, dylech:

BYD 4.1	Hwyluso a chymryd rhan weithredol mewn digwyddiadau allweddol yng ngofal menywod sydd â chyflyrau byrhau bywyd, gan gynnwys cyfarfodydd teuluol aml-ddisgyblaethol a sgysiau sensitif ynghylch cynllunio gofal yn y dyfodol.
BYD 4.2	Cydnabod pan fydd anghenion gofal menyw yn dod yn gymhleth ac angen cyfeirio'n amserol at wasanaethau gofal lliniarol arbenigol.
BYD 4.3	Dangos dealltwriaeth o bwysigrwydd atgyfeirio'n gynnar a phriodol at dimau gofal lliniarol arbenigol er mwyn gwneud y gorau o reoli symptomau a chymorth seicogymdeithasol.
BYD 4.4	Nodi pryd mae angen cyfeirio at weithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol ehangach i gefnogi menywod a'u teuluoedd y tu hwnt i gwmpas gofal lliniarol (e.e. iechyd meddwl, gwaith cymdeithasol, neu gwnsela profedigaeth).
BYD 4.5	Cydnabod y gall menywod sy'n agosáu at ddiwedd oes golli gallu i wneud penderfyniadau ac ymateb yn briodol o fewn fframwaith cyfreithiol a moesegol.
BYD 4.6	Eiriolwr dros fenywod sydd heb allu gwneud penderfyniadau drwy sicrhau bod penderfyniadau gofal yn cael eu gwneud er eu budd gorau, yn unol â'r Ddeddf Galluedd Meddyliol (2005) a'r safonau proffesiynol.
BYD 4.7	Dangos gwybodaeth a chymhwyso protocolau cenedlaethol a lleol sy'n gysylltiedig â rhoi organau a meinweoedd, gan gynnwys cyfathrebu ag asiantaethau perthnasol.
BYD 4.8	Deall a gweithredu ar bwysigrwydd cyfeirio'n amserol at wasanaethau perthnasol (e.e. gofal hosbis, timau iechyd meddwl, diogelu) er mwyn sicrhau gofal integredig sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn.
BYD 4.9	Cyfathrebu'n effeithiol â thimau gofal sylfaenol, bydwragedd cymunedol, unedau newydd-anedig, a gweithwyr proffesiynol eraill i gefnogi cynllunio derbyn, trosglwyddo neu ryddhau cydlynol ar draws lleoliadau gofal.
BYD 4.10	Datblygu perthnasoedd gwaith cydweithredol gyda gweithwyr iechyd proffesiynol eraill, rheolwyr gwasanaeth, ac arweinwyr llywodraethu i sicrhau darpariaeth gofal diogel, o ansawdd uchel ac atebol.
BYD 4.11	Cydweithio wrth ddatblygu a gweithredu cynlluniau gofal personol a llwybrau gofal rhagweld ar gyfer menywod sydd â chyflyrau iechyd meddwl cyd-bresennol neu anghenion seico-gymdeithasol cymhleth.
BYD 4.12	Asesu, adolygu, ac ymateb i ddewisiadau gofal a blaenoriaethau menywod sy'n marw, a'u teuluoedd, gan sicrhau gofal tosturiol, parchus, a diwylliannol sensitif.

Parth cymhwysedd 5 -

Colli, galar a phrofedigaeth mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes.

Mae gan weithwyr proffesiynol sy'n defnyddio'r dull lliniarol a gofal diwedd oes rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pobl mewn profedigaeth drwy ddarparu gwybodaeth a chymorth i bawb a thrwy nodi'r rhai y gallai fod angen cymorth pellach a allai gynnwys therapi profedigaeth neu gwnsela. Tra'n sicrhau bod safonau profedigaeth a fframwaith profedigaeth i Gymru yn cael eu hystyried a'u dilyn.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Fydwreigiau Cofrestredig symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Bydwraig Gofrestredig, dylech:

BYD 5.1	Dangos dealltwriaeth o effaith emosiynol, seicolegol a chymdeithasol colli mamolaeth cyn geni, mewn-enedigol a chynnar ar fenywod,artneriaid, teuluoedd a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol.
BYD 5.2	Cydnabod ac asesu effeithiau colli sy'n gysylltiedig â beichiogrwydd ar ganlyniadau iechyd mamau, tadol ac iechyd teuluol ehangach, gan gynnwys iechyd meddwl a lles.
BYD 5.3	Dangos ymwybyddiaeth o effaith seicolegol hirdymor posibl colli amenedigol ar y ddau rieni ac aelodau estynedig o'r teulu.
BYD 5.4	Darparu gofal profedigaeth sy'n sensitif yn ddiwylliannol, sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, gan gydnabod gwerthoedd, credoau a thraddodiadau y fenyw a'i theulu.
BYD 5.5	Rhagweld ac ymateb yn dosturiol i anghenion emosiynol a chorfforol menywod a'u teulu sy'n profi colled, gan sicrhau bod gofal yn cael ei ddarparu gyda charedigrwydd, parch ac empathi.
BYD 5.6	Nodi a gwahaniaethu rhwng ymatebion galar arferol a patholegol yn dilyn diagnosis neu prognosis cyflwr sy'n bygwth bywyd, gan gynnwys gofal ar ôl marwolaeth.
BYD 5.7	Cydnabod bod ymatebion unigol i ddiagnosis colli beichiogrwydd neu fyrhau bywyd yn amrywio ac addasu dulliau gofal yn unol â hynny.
BYD 5.8	Cefnogi menywod a theuluoedd wrth archwilio eu hanghenion ysbrydol, crefyddol neu fugeiliol yn ystod adegau o golled, a chyfeirio at wasanaethau priodol pan fo angen.
BYD 5.9	Defnyddiwch iaith glir, uniongyrchol a sensitif i gyfathrebu'n effeithiol â phoblogaethau amrywiol am golli beichiogrwydd, diagnosis a phrofedigaeth.
BYD 5.10	Nodi arwyddion o alar cymhleth neu ddifreinio a gwneud atgyfeiriadau amserol at wasanaethau cymorth profedigaeth neu iechyd meddwl arbenigol.
BYD 5.11	Darparu cefnogaeth broffesiynol, rhagweithiol i unigolion a theuluoedd sy'n profi profedigaeth, gan sicrhau cyfathrebu cyson a thosturiol drwyddi draw.
BYD 5.12	Dangos dealltwriaeth o'r ystod o ymatebion seicolegol i ddiagnosis, colled, neu salwch difrifol mewn beichiogrwydd ac addasu gofal yn unol â hynny.
BYD 5.13	Gweithredu fel adnodd cefnogol i gydweithwyr sy'n delio ag effaith emosiynol profedigaeth, galar, neu golled mewn lleoliadau mamolaeth.

BYD 5.14	Cydnabod ac ymateb i'r effaith emosiynol y gall marwolaeth babi neu golli beichiogrwydd ei chael ar fenywod, teuluoedd a staff eraill o fewn yr amgylchedd mamolaeth.
BYD 5.15	Cydnabod a chefnogi lles emosiynol bydwragedd a staff eraill sy'n profi galar cronnus neu flinder emosiynol sy'n gysylltiedig â dod i gysylltiad â cholled dro ar ôl tro.
BYD 5.16	Cymhwyso polisiau a gweithdrefnau diogelu yn briodol mewn achosion o golli beichiogrwydd, marw-enedigaeth, neu farwolaeth newydd-anedig, yn enwedig lle amheuir cam-drin, esgeulustod, neu fregusrwydd.

Parth cymhwysedd 6 -

Ymarfer proffesiynol a moesegol yng nghyd-destun gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae ymarfer proffesiynol a moesegol yn ymwneud ag ystyried y ffordd orau o ddarparu gofal parhaus ac integredig, gan barchu gwerthoedd, anghenion a dymuniadau wrth i anghenion gofal iechyd newid yn ystod amodau byrhau bywyd.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Fydwreigiau Cofrestredig symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiynol-benodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Bydwraig Gofrestredig, dylech:

BYD 6.1	Dangos ymwybyddiaeth o'r Cod NMC cyfredol (2018) a gweithredu yn unol ag ef yng nghyd-destun darparu gofal i fenywod sydd â chyflyrau byrhau bywyd ac ar ddiwedd oes.
BYD 6.2	Nodi a chymhwyso polisiau, canllawiau a fframweithiau cyfreithiol lleol a chenedlaethol perthnasol sy'n rheoli ymarfer moesegol a phroffesiynol ym maes gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
BYD 6.3	Dangos cyfrifoldeb proffesiynol wrth ddefnyddio technoleg ddigidol, gan gynnwys cyfryngau cymdeithasol a chymwysiadau symudol, yn unol â chanllawiau lleol a chenedlaethol ynghylch cyfrinachedd a ffiniau proffesiynol.
BYD 6.4	Cyrchu ac adolygu dogfennau sy'n rhwymol yn gyfreithiol megis cynlluniau gofal ymlaen llaw, gorchmynion Peidiwch â Chynnig ar Ddadebru Cardiopwlmonaidd (DNACPR), a Pŵer Atwrnai Arhosol (LPA), a rhannu gwybodaeth berthnasol yn briodol o fewn y tîm amlddisgyblaethol.
BYD 6.5	Gwahaniaethu rhwng gofal lliniarol a gofal diwedd oes a chymhwyso'r ddealltwriaeth hon i gynllunio a darparu gofal.
BYD 6.6	Cydnabod a chynnal hawliau menywod a'u teuluoedd i wneud penderfyniadau gwybodus am eu gofal, gan eirioli ar eu rhan pan nad ydynt yn gallu gwneud hynny.
BYD 6.7	Dangos dealltwriaeth o egwyddorion a chymhwyso'r Ddeddf Galluedd Meddyliol (2005) mewn lleoliadau gofal mamolaeth a diwedd oes.
BYD 6.8	Ymgymryd ag asesiadau o alluedd meddyliol a chyfrannu atynt, gan sicrhau bod penderfyniadau a wneir ar ran menywod sydd â diffyg gallu er eu budd gorau ac yn cyd-fynd â safonau cyfreithiol a moesegol.

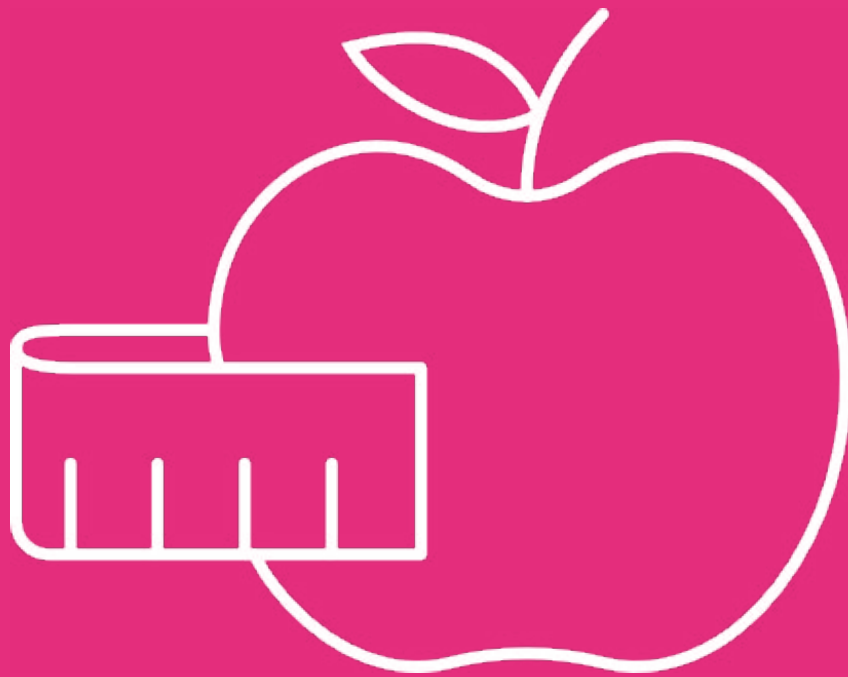
Uwch - Fel Bydwraig gofrestredig y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

BYD 6.9	Dangos y gallu i gefnogi menywod a'u teuluoedd wrth wneud penderfyniadau gwybodus wrth wynebu materion moesegol cymhleth, gan gynnwys y rhai sy'n codi mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
BYD 6.10	Deall a chymhwyso egwyddorion asesu capasiti a chydysniad gwybodus, gan sicrhau bod gwneud penderfyniadau yn canolbwyntio ar fenywod ac yn gadarn yn gyfreithiol.
BYD 6.11	Nodi, hyrwyddo a modelu ymddygiadau proffesiynol mewn hunan ac eraill, gan godi pryderon lle mae safonau ymddygiad neu ofal yn disgyn islaw disgwyliadau.

BYD 6.12	Sicrhau bod yr holl fydwragedd ac aelodau'r tîm mamolaeth yn ymwybodol o ganllawiau proffesiynol perthnasol, polisïau lleol, a llwybrau clinigol ac yn cael mynediad atynt.
BYD 6.13	Myfyrion yn feirniadol ar ymarfer moesegol a phroffesiynol, gan geisio adborth ac ymateb iddo i lywio gwelliannau mewn ansawdd gofal.
BYD 6.14	Dangos arweinyddiaeth trwy eirioli dros arloesedd, gwella ansawdd, a datblygiad parhaus gwasanaethau mamolaeth i ddiwallu anghenion menywod a theuluoedd ag anghenion gofal cymhleth neu liniarol.
BYD 6.15	Ymgysylltu'n briodol â pholisi chwythu chwiban neu "siarad i fyny" y sefydliad pan fydd pryderon proffesiynol, diogelwch neu foesegol yn codi.
BYD 6.16	Cydnabod pan nad yw triniaeth barhaus bellach yn briodol yn glinigol, a chyfrannu at drafodaethau sensitif, gwybodus gyda'r fenyw, ei theulu, a'r tîm amlddisgyblaethol i gefnogi cynllunio gofal priodol, tosturiol.
BYD 6.17	Hyrwyddo arferion gorau a hwyluso dysgu a rennir o fewn y tîm bydwreigiaeth, gan gynnwys lledaenu gwersi a ddysgwyd o ddigwyddiadau critigol, arfer myfyriol, neu dystiolaeth newydd.

Cymwyseddau Proffesiwn Penodol

Deieteg

Parth cymhwysedd 1 -

Egwyddorion gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nod gofal lliniarol a gofal diwedd oes yw gwella ansawdd bywyd pobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd, nid yn unig trwy drin eu symptomau corfforol ond hefyd trwy fynychu eu hanghenion seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Mae gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn berthnasol i bobl o unrhyw oedran a gellir ei integreiddio ar unrhyw adeg yn y llwybr salwch o ddiagnosis neu adnabod angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes, drwy'r continwmm o gydnabod gofal diwedd oes i brofedigaeth.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Dietegwyr symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Deietegydd, dylech:

DIT 1.1	Deall a gallu adnabod llwybrau cyffredin cyflyrau sy'n byrhau bywyd, gan gynnwys symptomau a phroblemau cyffredin.
DIT 1.2	Deall a gallu adnabod y materion corfforol, seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol a allai ysgogi pryderon dietegol i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'r rhai sy'n eu cefnogi drwy gydol y continwmm gofal.
DIT 1.3	Deall, adnabod a mynd i'r afael â'r ymatebion corfforol ac emosiynol i golled a allai effeithio ar ymddygiad a gwneud penderfyniadau unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'r rhai sy'n eu cefnogi, gan gyfeirio at ofal lliniarol arbenigol lle bo'n briodol.
DIT 1.4	Darparu addysg faethol i bersonau sydd â chyflyrau byrhau bywyd, y rhai sy'n eu cefnogi a chydweithwyr yng nghyd-destun eu rôl fel Deietegydd ac ar lefel briodol.
DIT 1.5	Meddu ar wybodaeth ac ymwybyddiaeth o rôl gwasanaethau gofal lliniarol arbenigol wrth gefnogi staff wrth ddarparu dull gofal lliniarol i'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a chyfeirio mewn ffordd briodol.
DIT 1.6	Gallu darparu gofal empathig sy'n canolbwyntio ar y claf sy'n cydnabod unigolrwydd person o bryderon, nodau, credoau a diwylliant.

Uwch - Fel Deietegydd y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

DIT 1.7	Cymhwyso gwybodaeth fanwl am ystod llwybrau amodau byrhau bywyd yng nghyd-destun eu harfer clinigol presennol.
DIT 1.8	Cynnal astudiaeth ychwanegol sy'n berthnasol i anghenion unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd i wybodaeth bellach a gwella cymhwysiad yn ymarferol.
DIT 1.9	Nodi a chymryd rhan mewn gwerthuso a gwella gwasanaethau a fydd yn arwain at ymarfer clinigol sy'n canolbwyntio ar yr unigol/anghenion.

Ehangach - Fel Deietegydd y mae ei weithgaredd craidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

DIT 1.10	Cymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth uwch o lwybrau ystod lawn amodau byrhau bywyd a'u heffaith ar reoli maeth wrth ymateb i anghenion gofal cymhleth ac aml-ddimensiwn.
DIT 1.11	Arwain a hwyluso datblygiadau gwasanaeth sy'n adlewyrchu gweithio ar frig eich trwydded broffesiynol.

DIT 1.12	Datblygu, darparu, a darparu addysg, arweinyddiaeth, mentoriaeth, a chymorth proffesiynol i gydweithwyr a darparwyr cyffredinol gofal lliniarol.
DIT 1.13	Meithrin amgylchedd gofalgar drwy arwain cydweithwyr i gefnogi staff sy'n gweithio mewn sefyllfaoedd sensitif gyda phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd.
DIT 1.14	Ehangu a chymhwyso gwybodaeth uwch yn barhaus i wella ansawdd a safonau ymyriadau maethol a chanlyniadau yn unol â safonau proffesiynol-benodol.
DIT 1.15	Arwain, hwyluso a chymryd rhan mewn addysg bellach, ymchwil ac archwilio yn ymwneud â maeth a dieteteg mewn gofal lliniarol.
DIT 1.16	Dylunio a chydweithio ar brosiectau ymchwil yn unol ag anghenion y gwasanaeth gofal lliniarol, gan gydweithio â'r holl randdeiliaid perthnasol o ran materion ymchwil.
DIT 1.17	Gweithredu fel adnodd arbenigol sy'n darparu ac yn cynghori ar addysg israddedig ac ôl-raddedig ym maes Deieteg mewn Gofal Lliniarol.

Parth cymhwysedd 2 -

Cyfathrebu mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae cyfathrebu effeithiol yn hanfodol i gymhwyso gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn briodol.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Dietegwyr symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i "Ehangach".

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Deietegydd, dylech:

DIT 2.1	Gallu asesu dealltwriaeth bresennol y person o'i iechyd, yng nghyd-destun ei gyflwr byrhau bywyd.
DIT 2.2	Deall bod cyfathrebu yn broses gydweithredol barhaus, nid un digwyddiad.
DIT 2.3	Cyfathrebu'n effeithiol â phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu teuluoedd a'r rhai sy'n eu cefnogi i ddyfeisio cynlluniau gofal maeth priodol i ddiwallu anghenion cyfannol y person.
DIT 2.4	Cydnabod a chyfrannu at reoli gwrthdaro posibl wrth wneud penderfyniadau ynghylch materion sy'n benodol i faeth mewn pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, a chyfrannu ato.

Uwch - Fel Deietegydd y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

DIT 2.5	Cydnabod ac ymateb i heriau cyfathrebu amlddimensiwn wrth weithio gyda phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, gan ddangos sensitifrwydd a thosturi tuag at anghenion unigolion a gofalwyr.
DIT 2.6	Cymhwyso strategaethau cyfathrebu effeithiol yn hyderus i gefnogi anghenion a dewisiadau maeth a hydradiad newidiol pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'r rhai sy'n eu cefnogi.
DIT 2.7	Cydweithio â'r tîm amlddisgyblaethol i wella a chefnogi cyfathrebu sy'n ymwneud â gofal maethol unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd.

Ehangach - Fel Deietegydd lle y mae ei weithgaredd craidd yn darparu gofal lliniarol a chwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:

DIT 2.8	Cymhwyso amrywiaeth o strategaethau i gymryd rhan mewn cyfathrebu hynod fedrus, tosturiol, sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, ac amserol am faeth gydag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu gofalwyr, ac aelodau'r tîm amlddisgyblaethol.
DIT 2.9	Cydnabod ac ymateb i newidiadau yng nghyflwr unigolyn i'w alluogi i gael mynediad at ofal cyfannol priodol a'r rhai sy'n ei gefnogi.
DIT 2.10	Cynnal hunanymwybyddiaeth o'ch ymatebion eich hun ac aros mewn cysylltiad ystyrlon ag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a gofalwyr hyd yn oed yn yr amgylchiadau mwyaf cymhleth, dwys a newidiol.
DIT 2.11	Gweithredu fel arbenigwr sy'n cefnogi ac yn hwyluso addysgu amlddisgyblaethol sgiliau cyfathrebu mewn perthynas â maeth ac i ymarfer dietetig mewn salwch sy'n byrhau bywyd.

Parth cymhwysedd 3 -

Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd mewn gofal lliniarol a diwedd oes

Gall unigolion â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gael eu heffeithio nid yn unig mewn ffyrdd corfforol, ond hefyd mewn ffyrdd seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Optimeiddio ansawdd bywyd a byw mor llawn â phosibl.

Sylwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyflawniad dilyniantol o gymwyseddau wrth i Dietegwyr symud ymlaen o 'Holl i 'Rhai' i 'Ychydig'.

Mae angen ystyried y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r Cymwyseddau Sylfaenol

Craidd - Fel Deietegydd, dylech:

DIT 3.1	Gallu asesu'r person, ei angen am addysg ddietegol, a chefnogi'r person a'u hanwyliaid.
DIT 3.2	Gallu asesu person â chyflwr sy'n byrhau bywyd yn faethol a rheoli symptomau digymhleth fel rhan o'r MDT amlddisgyblaethol ehangach.
DIT 3.3	Gallu adnabod achosion a allai fod yn wrthdroadwy o broblemau dietegol a defnyddio strategaethau cymorth dietegol a maeth priodol fel rhan o gwrsela dietegol unigol.
DIT 3.4	Gallu cydnabod yr angen am newid yn ffocws nodau gofal a thriniaeth ar adegau penderfynu critigol yn ystod cyflwr sy'n byrhau bywyd.
DIT 3.5	Ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o'r cysyniad o golli pwysau anadferadwy ac anorecsia a allai ddigwydd wrth i ddiwedd oes agosáu.

Uwch - Fel Dietegydd y mae ei rôl yn cynnwys cefnogaeth reolaidd i bobl â chyflyrau byrhau bywyd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai mewn SPCT):

DIT 3.6	Dangos dealltwriaeth o'r heriau cyfathrebu aml-ddimensiwn sy'n codi wrth weithio gyda phobl â chyflyrau byrhau bywyd. Ymateb gyda sensitifrwydd a thosturi i anghenion unigolion a gofalwyr.
DIT 3.7	Dangos lefel uwch o hyder wrth ddefnyddio strategaethau cyfathrebu effeithiol i gefnogi anghenion a dymuniadau maeth a hydradiad newidiol pobl â chyflyrau byrhau bywyd a'r rhai sy'n eu cefnogi.
DIT 3.8	Gallu gweithio ar y cyd â'r tîm amlddisgyblaethol i wella a chefnogi cyfathrebu sy'n ymwneud â gofal maeth y rhai sydd â salwch sy'n byrhau bywyd.

Ehangach - Fel Dietegydd y mae ei weithgaredd craidd yn darparu gofal lliniarol a chwmpas ymarfer cytunedig, dylech:

DIT 3.9	Gallu cymhwyso gwybodaeth glinigol arbenigol a dealltwriaeth o symptomau cymhleth sy'n gysylltiedig â chlefyd cynyddol fel rhan o'r MDT.
DIT 3.10	Dangos gwybodaeth uwch am gyflwyniadau clinigol a llwybrau clefydau mewn salwch sy'n byrhau bywyd ac ymateb mewn modd rhagweithiol ac amserol i anghenion a nodwyd.
DIT 3.11	Trwy resymu clinigol uwch a dysgu profiadol, gallu adnabod cyfyngiadau clinigol a ffiniau proffesiynol a chyfeirio at gydweithwyr eraill yn briodol mewn modd amserol.
DIT 3.12	Yng nghyd-destun cwmpas presennol yr ymarfer, gallu adnabod argyfyngau a allai godi mewn gofal lliniarol ac atgyfeirio am ymyrraeth amserol briodol.
DIT 3.13	Gweithredu fel adnodd arbenigol i staff eraill ar rôl ymyriadau dietegol / maethol wrth reoli symptomau ac optimeiddio ansawdd bywyd.

Parth cymhwysedd 4 -

Cynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nodweddir cynllunio gofal mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gynnwys cynllunio gofal yn y dyfodol gan ymgysylltu ag integreiddio gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hyrwyddo byw'n llawn â phosibl ac ansawdd bywyd i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylid ystyried dymuniadau a phryderon teuluoedd a gofalwyr fel rhan o'r broses hon.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Dietegwyr symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Deietegydd, dylech:

DIT 4.1	Dangos gallu wrth ddatblygu perthnasoedd therapiwtig gyda phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'r rhai sy'n eu cefnogi i gynorthwyo eu dewisiadau gwybodus ar gyfer cynllunio gofal maeth.
DIT 4.2	Creu cynllun cyfannol sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn sy'n cydnabod effaith seicogymdeithasol newid gofynion maeth a/neu gymeriant dietegol a gosod nodau realistig y mae'n rhaid eu haddasu'n barhaus i anghenion a disgwyliadau unigol.
DIT 4.3	Fel aelod o'r tîm amlddisgyblaethol, gallu cyfathrebu'r cynllun gofal maethol yn ystod digwyddiadau allweddol fel MDT a chyfarfodydd teuluol.
DIT 4.4	Dangos gallu i gydnabod y gallai'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd gollu gallu i wneud penderfyniadau am ei ofal maethol tuag at ddiwedd oes a bod yn rhaid gwneud penderfyniadau yn y sefyllfaoedd hyn er budd gorau'r person gan ddilyn canllawiau proffesiynol a moesegol yn y sefyllfaoedd hyn.

Ehangach - Fel Deietegydd lle y mae ei weithgaredd craidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

DIT 4.5	Gweithredu fel adnodd maeth clinigol arbenigol o fewn gofal lliniarol arbenigol.
DIT 4.6	Darparu arweinyddiaeth trwy adeiladu partneriaethau mewnol ac allanol a trosoli cryfderau'r MDT i gyflawni'r canlyniadau dietetig gorau posibl.
DIT 4.7	Cymhwyso arbenigedd clinigol lefel uchel i gefnogi gofal maethol yng nghyd-destun newid cyflwyniad clinigol.
DIT 4.8	Gwerthuso'n feirniadol canlyniadau ymyriadau maethol yn erbyn safonau a chanllawiau sefydledig.

Parth cymhwysedd 5 -

Colli, galar a phrofedigaeth mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae gan weithwyr proffesiynol sy'n defnyddio'r dull Lliniarol a gofal diwedd oes rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pobl mewn profedigaeth drwy ddarparu gwybodaeth a chymorth i bawb a thrwy nodi'r rhai y gallai fod angen cymorth pellach a allai gynnwys therapi profedigaeth neu gwnsela. Tra'n sicrhau bod safonau profedigaeth a fframwaith profedigaeth i Gymru yn cael eu hystyried a'u dilyn.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Dietegwyr symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Deietegydd, dylech:

DIT 5.1	Meddu ar wybodaeth am ddamcaniaethau colled a galar a gwybod pryd i gyfeirio at weithwyr proffesiynol gofal lliniarol eraill ar gyfer materion achos cymhleth gyda'r gallu i adnabod ffiniau eu rôl broffesiynol.
DIT 5.2	Dangos sensitifrwydd ac ymgysylltiad â gwahanol gamau galar a cholled, gan gynnwys colled lluosog sy'n gysylltiedig â rôl ac annibyniaeth swyddogaethol o ran gofal maethol a defnyddio'r ymwybyddiaeth hon i lywio ymyrraeth cynllunio gofal ac ymyrraeth triniaeth.

Uwch - Fel Deietegydd y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

DIT 5.3	Cymhwyso gwybodaeth uwch o'r broses alaru a'i hadweithiau i gefnogi unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd trwy gydol y llwybr clefyd.
---------	---

Ehangach - Fel Deietegydd lle y mae ei weithgaredd craidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

DIT 5.4	Cymhwyso gwybodaeth arbenigol iawn o'r broses alaru a'r adweithiau i gefnogi unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd trwy gydol y llwybr clefyd.
DIT 5.5	Ymateb yn rhagweithiol i adweithiau a phrosesau galar cymhleth gan ddefnyddio sgiliau eu hunain a/neu atgyfeirio at ddisgyblaethau neu asiantaethau priodol.
DIT 5.6	Mentor yn cefnogi ac addysgu cydweithwyr i ddeall effaith bersonol colled, galar a phrofedigaeth, a sut i gynnal eu gwytnwch eu hunain.

Parth cymhwysedd 6 -

Ymarfer Proffesiynol a Moesegol yng nghyd-destun Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes

Mae ymarfer proffesiynol a moesegol yn ymwneud ag ystyried y ffordd orau o ddarparu gofal parhaus ac integredig, gan barchu gwerthoedd, anghenion a dymuniadau wrth i anghenion gofal iechyd newid yn ystod amodau byrhau bywyd.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Dietegwyr symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Deietegydd, dylech:

DIT 6.1	Bod yn ymwybodol a gweithredu yn unol â safonau a chodau ymddygiad Gweithwyr Iechyd a Gofal Gweithwyr Proffesiynol (HCPC) a Chymdeithas Ddietetig Prydain (BDA).
DIT 6.2	Byddwch yn ymwybodol o faterion moesegol a chyfreithiol a allai godi ynghylch cymorth maeth artiffisial.
DIT 6.3	Dangos dealltwriaeth o'r gwahaniaeth rhwng rheoli cyflwr byrhau bywyd a darparu gofal diwedd oes.
DIT 6.4	Cymryd rhan mewn prosesau llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd i gynnal a gwella ymarfer clinigol.
DIT 6.5	Cymryd rhan mewn prosesau goruchwyllo proffesiynol ac adolygu gan gymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol.

Uwch - Fel Deietegydd y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

DIT 6.6	Cymryd rhan weithredol yn y drafod a datrys materion moesegol a chyfreithiol fel rhan o'r MDT mewn perthynas â materion maeth.
DIT 6.7	Cymryd rhan mewn prosesau llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd i gynnal a gwella ymarfer clinigol.

Ehangach - Fel Deietegydd y mae ei weithgaredd craidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

DIT 6.8	Cymhwyso dealltwriaeth uwch o safonau cyfreithiol, moesegol a phroffesiynol perthnasol.
DIT 6.9	Arwain a datblygu rhaglenni llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd sy'n gysylltiedig â gofal maethol.
DIT 6.10	Dylanwadu a hyrwyddo mentrau strategol a datblygu polisi sy'n ymwneud â gofal maethol ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol.
DIT 6.11	Gweithredu fel adnodd arbenigol ar faeth sy'n cyfrannu at ddatblygu a darparu gwasanaethau gofal lliniarol ar draws pob lleoliad clinigol gan gynnwys gofal sylfaenol, aciwt, trydyddol a gofal cymdeithasol.
DIT 6.12	Dylunio ac arwain prosiectau ymchwil maeth sy'n cyd-fynd ag anghenion y gwasanaeth gofal lliniarol, gan gydweithio â'r holl randdeiliaid perthnasol.

Cymwyseddau Proffesiwn Penodol

Therapi Galwedigaethol

Parth cymhwysedd 1 - Egwyddorion Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes

Nod gofal lliniarol a gofal diwedd oes yw gwella ansawdd bywyd pobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd, nid yn unig trwy drin eu symptomau corfforol ond hefyd trwy fynychu eu hanghenion seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Mae gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn berthnasol i bobl o unrhyw oedran a gellir ei integreiddio ar unrhyw adeg yn y llwybr salwch o ddiagnosis neu adnabod angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes, drwy'r contin wwm o gydnabod gofal diwedd oes i brofedigaeth.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Galwedigaethol symud ymlaen o 'Craiddl' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Therapydd Galwedigaethol, dylech:

OT 1.1	Deall a gallu adnabod llwybrau cyffredin cyflyrau sy'n byrhau bywyd, gan gynnwys symptomau cyffredin a'r heriau sy'n deillio o hynny.
OT 1.2	Deall yr effaith y gall ymatebion seicolegol, straenwyr cymdeithasol a dimensiynau ysbrydol/crefyddol i golled lluosog, gan gynnwys colli rolau galwedigaethol ac annibyniaeth swyddogaethol, ei chael ar ymddygiad a gwneud penderfyniadau unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd a chymryd hyn i ystyriaeth wrth gynllunio gofal.
OT 1.3	Deall, cydnabod a mynd i'r afael â rheolaeth ymatebion patholegol i gollu rolau galwedigaethol ac annibyniaeth swyddogaethol a allai effeithio ar ymddygiad a phenderfyniadau unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a theuluoedd, gan gyfeirio at ofal lliniarol arbenigol lle bo'n briodol.
OT 1.4	Darparu addysg i unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu gofalwyr a'u cydweithwyr yng nghyd-destun eu rôl ac ar lefel briodol.
OT 1.5	Meddu ar ymwybyddiaeth o rôl gwasanaethau gofal lliniarol arbenigol wrth gefnogi staff wrth ddarparu dull gofal lliniarol i'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a chyfeirio mewn ffordd briodol.

Uwch - Fel Therapydd Galwedigaethol y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

OT 1.6	Cymhwyso gwybodaeth fanwl am sbectrwm llawn llwybrau amodau byrhau bywyd o fewn cyd-destun eich ymarfer clinigol.
OT 1.7	Ymgymryd â datblygiad proffesiynol parhaus sy'n berthnasol i anghenion unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd i hyrwyddo gwybodaeth a gwella cymhwysedd trwy integreiddio dysgu parhaus i ymarfer a chyfrannu datblygiad eraill.
OT 1.8	Adnabod a chymryd rhan mewn ymchwil a datblygu gwasanaethau i gefnogi ymarfer clinigol effeithiol sy'n seiliedig ar dystiolaeth.

Ehangach - Fel Therapydd Galwedigaethol y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

OT 1.9	Cymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth uwch o sbectrwm llawn llwybrau amodau byrhau bywyd wrth ymateb i anghenion galwedigaethol cymhleth ac aml-ddimensiwn.
--------	---

OT 1.10	Ymgymryd â datblygiad proffesiynol parhaus o sylfaen wybodaeth ar lefel uwch i wella ansawdd a safon canlyniadau Therapi Galwedigaethol a darparu gwasanaethau mewn gofal lliniarol.
OT 1.11	Arwain a hwyluso datblygiadau gwasanaeth sy'n adlewyrchu gweithio ar frig eich trwydded broffesiynol.
OT 1.12	Datblygu, hwyluso a darparu addysg, arweinyddiaeth, mentoriaeth a chymorth proffesiynol i gydweithwyr a darparwyr gofal lliniarol cyffredinol.
OT 1.13	Meithrin amgylchedd tosturiol drwy arwain cydweithwyr i gefnogi lles yr holl staff sy'n gweithio mewn sefyllfaoedd sensitif gyda phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd.
OT 1.14	Arwain, hwyluso, ac ymgysylltu ag addysg, datblygu gwasanaethau, ac ymchwil mewn gofal lliniarol, yn cyd-fynd ag anghenion gwasanaeth, gan gydweithio â rhanddeiliaid perthnasol a chadw at fframweithiau llywodraethu a pholisi.
OT 1.15	Gweithredu fel adnodd arbenigol drwy gynghori ar addysg israddedig ac ôl-raddedig mewn ymarfer Therapi Galwedigaethol mewn gofal lliniarol a chyfrannu ati.

Parth cymhwysedd 2 - Cyfathrebu mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae cyfathrebu effeithiol yn hanfodol i gymhwyso gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn briodol.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymhwyseddau wrth i Therapyddion Galwedigaethol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymhwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymhwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Therapydd Galwedigaethol, dylech:

OT 2.1	Gallu asesu dealltwriaeth bresennol y person o'i iechyd, ei rolau, ei werthoedd a'i statws swyddogaethol gan nodi ei berfformiad galwedigaethol yng nghydestun cyflwr byrhau bywyd yr unigolyn.
OT 2.2	Gallu cyfleu statws perfformiad galwedigaethol cyfredol a dilyniant tebygol mewn modd cywir a thosturiol, gan ystyried anghenion a dymuniadau'r person a rhai ei eraill arwyddocaol.
OT 2.3	Deall bod cyfathrebu gwybodaeth sy'n newid dyfodol y person sy'n byw gyda chyflwr byrhau bywyd yn sylfaenol yn broses gydweithredol barhaus ac nid un digwyddiad.
OT 2.4	Gallu adnabod a chyfrannu at reoli gwrthdaro posibl wrth wneud penderfyniadau yn y lleoliad gofal lliniarol.

Uwch - Fel Therapydd Galwedigaethol y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

OT 2.5	Cydnabod ac ymateb i gymhlethdodau cyfathrebu amlddimensiwn wrth weithio gyda phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, gan ddangos sensitifrwydd a thosturi i anghenion unigolion ac eraill sylweddol.
OT 2.6	Cymhwyso ac addasu strategaethau cyfathrebu effeithiol, gan gynnwys technoleg gynorthwyol, yn hyderus i gefnogi anghenion a dewisiadau newidiol unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd a'u lleill arwyddocaol.
OT 2.7	Cydweithio gyda'r tîm amlddisgyblaethol i wella a chefnogi cyfathrebu gydag unigolion a'u pobl eraill arwyddocaol.

Ehangach - Fel Therapydd Galwedigaethol y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

OT 2.8	Cymhwyso amrywiaeth o strategaethau i gymryd rhan mewn cyfathrebu medrus iawn, tosturiol, unigol ac amserol gydag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu pobl eraill arwyddocaol, ac aelodau'r tîm rhyngddisgyblaethol.
OT 2.9	Gweithredu fel cyfryngwr ac eiriolwr dros unigolion a'u pobl eraill arwyddocaol er mwyn galluogi mynediad at ymyriadau gofal lliniarol priodol ac amserol a gwasanaethau hanfodol eraill.
OT 2.10	Cynnal hunan-ymwybyddiaeth o ymatebion eich hun i gyfathrebu cymhleth a chynhali/hwyluso mewn cyfathrebu ystyrion â phobl ac eraill arwyddocaol hyd yn oed yn yr amgylchiadau mwyaf cymhleth, dwys a newid.
OT 2.11	Cefnogi a hwyluso addysgu amlddisgyblaethol sgiliau cyfathrebu gan eu bod yn ymwneud ag ymarfer therapi galwedigaethol.
OT 2.12	Cymhwyso arbenigedd wrth asesu perfformiad gwybyddol a swyddogaethol a gweithredu ymyriadau sy'n galluogi unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd i gyfathrebu eu hanghenion ac ymgysylltu'n effeithiol ag eraill.

Parth cymhwysedd 3 -

Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Gall unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gael eu heffeithio nid yn unig mewn ffyrdd corfforol, ond hefyd mewn ffyrdd seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Optimeiddio ansawdd bywyd a byw mor llawn â phosibl.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Galwedigaethol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Therapydd Galwedigaethol, dylech:

OT 3.1	Gallu asesu person sydd â chyflwr byrhau bywyd a rheoli symptomau digymhleth tra'n cydnabod rôl gofal lliniarol wrth wella gofal y person hwnnw.
OT 3.2	Gallu adnabod a mynd i'r afael ag achosion a allai fod yn wrthdroadwy dirywiad swyddogaethol mewn perfformiad galwedigaethol.
OT 3.3	Cyflogi dull adsefydlu lliniarol i hyrwyddo annibyniaeth a diogelwch gorau posibl a dealltwriaeth o gymryd risg cadarnhaol.
OT 3.4	Gallu helpu'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu i addasu i newid i ffocws ar ofal lliniarol, lle bo'n briodol.

Uwch - Fel Therapydd Galwedigaethol y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

OT 3.5	Cydnabod yr angen am newid yn ffocws nodau gofal a thriniaeth ar bwyntiau penderfynu critigol yn ystod cyflwr byrhau bywyd.
OT 3.6	Nodi ac ymateb i argyfyngau meddygol o fewn eich cwmpas ymarfer, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i gywasgu llinyn asgwrn cefn, gwenwyndra opioid, a hypercalcemia.
OT 3.7	Defnyddio ymyriadau anffarmacolegol i reoli symptomau fel blinder, dyspnoea, pryder a phoen sy'n effeithio ar berfformiad galwedigaethol ac ansawdd bywyd.
OT 3.8	Darparu addysg, cyngor, a strategaethau hunanreoli ymarferol ar gyfer cadwraeth ynni, dadansoddi gweithgareddau, cyflymu, a blaenoriaethu i gefnogi rheoli symptomau.
OT 3.9	Cefnogi unigolion wrth reoli pryder a phoen trwy strategaethau ymarferol, gan gynnwys technegau ymlacio ar gyfer lleihau symptomau.
OT 3.10	Ystyried effaith colledion lluosog, gan gynnwys rolau perfformiad galwedigaethol ac annibyniaeth swyddogaethol, wrth ddylunio ymyriadau realistig.
OT 3.11	Asesu ac ymyrryd mewn anhwylderau gwybyddol a chanfyddiadol, gan gynnwys asesiadau galluedd meddyliol, sy'n gysylltiedig â chlefyd cynradd neu eilaidd yr ymennydd.
OT 3.12	Nodi strategaethau addasol neu iawndal ac addasiadau amgylcheddol i wella diogelwch, perfformiad galwedigaethol, ac annibyniaeth swyddogaethol.
OT 3.13	Cymhwyso gwybodaeth a chymhwysedd mewn presgripsiwn a darpariaeth offer i alluogi'r annibyniaeth swyddogaethol a/neu hwyluso anghenion gofal yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd o fewn yr ysbyty a/neu amgylchedd cartref.
OT 3.14	Gwerthuso manteision, beichiau, a risgiau ymyriadau a gwneud penderfyniadau ynghylch eu priodoldeb ar gyfer Asesu unigol.

OT 3.15	Rheoli penderfyniadau ynghylch tynnu ymyriadau yn ôl neu ddal yn ôl, gan gydnabod pan fydd ail-ymgysylltu yn briodol.
OT 3.16	Asesu sgiliau gofalmwr, dangos technegau ac offer a ddarperir a chyfeirio yn ôl yr angen, addysgu eraill sylweddol yn effeithiol ac yn sensitif yn y sgiliau ymarferol sydd eu hangen i gynorthwyo gyda dulliau gofal personol a throsglwyddo o fewn amgylchedd y cartref.

Ehangach - Fel Therapydd Galwedigaethol y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

OT 3.17	Cymhwyso gwybodaeth glinigol uwch a dealltwriaeth o symptomau cymhleth sy'n gysylltiedig â chlefyd blaengar i nodi materion clinigol cyfredol a darpar mewn gofal lliniarol yn gynhwysfawr.
OT 3.18	Integreiddio arbenigedd mewn cyflwyniadau clinigol a llwybrau clefydau i ymateb yn rhagweithiol ac mewn modd amserol i anghenion sy'n esblygu mewn Gofal Lliniarol Arbenigol.
OT 3.19	Dehongli effaith meddyginiaethau gofal lliniarol a ddefnyddir yn gyffredin ar berfformiad galwedigaethol a chydweithio â'r tîm amlddisgyblaethol lle mae angen mewnbyn arbenigol.
OT 3.20	Cydnabod ffiniau proffesiynol a chyfyngiadau clinigol, gan wneud atgyfeiriadau amserol a phriodol at gydweithwyr eraill drwy resymu a phrofiad uwch.
OT 3.21	Gweithredu fel adnodd arbenigol ar gyfer cydweithwyr a gwasanaethau, gan hyrwyddo rôl Therapi Galwedigaethol ac adsefydlu wrth reoli symptomau ac optimeiddio ansawdd bywyd.
OT 3.22	Cydnabod a chefnogi rolau'r unigolyn o fewn eu rhwydweithiau cymdeithasol a'u cymunedau, gan alluogi addasu i newidiadau parhaus mewn perfformiad galwedigaethol, rolau a hunaniaeth.
OT 3.23	Hwyluso ymgysylltu mewn galwedigaethau ystyrllon, gan addasu gweithgareddau i gynnal cyfranogiad, hyrwyddo urddas, a gwella ansawdd bywyd.
OT 3.24	Cymhwyso gwybodaeth uwch am symptomau cymhleth gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i flinder, dyspnoea, lymffoedema, pryder a phoen ar berfformiad galwedigaethol, gan ddefnyddio dulliau adsefydlu anffarmacolegol a lliniarol i liniaru a rheoli symptomau gofidus a hyrwyddo annibyniaeth swyddogaethol.
OT 3.25	Asesu a rhagnodi seddi arbenigol ar gyfer seddi gofal lliniarol cymhleth ac anghenion gofal pwysau i ddarparu cysur a galluogi ymgysylltu mewn galwedigaethau.
OT 3.26	Dangos arbenigedd wrth asesu unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd ar gyfer technoleg gynorthwyol, gan amlinellu argymhellion ar gyfer dyfeisiau/ addasiadau a fydd yn hyrwyddo annibyniaeth swyddogaethol, cysur a diogelwch mewn galwedigaethau i'r unigolyn o fewn eu hamgylcheddau.

Parth cymhwysedd 4 -

Cynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nodweddir cynllunio gofal mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gynnwys cynllunio gofal yn y dyfodol gan ymgysylltu ag integreiddio gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hyrwyddo byw'n llawn â phosibl ac ansawdd bywyd i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylid ystyried dymuniadau a phryderon teuluoedd a gofalwyr fel rhan o'r broses hon.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Galwedigaethol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Therapydd Galwedigaethol, dylech:

OT 4.1	Fel aelod o'r tîm rhyngddisgyblaethol medru cymryd rhan mewn digwyddiadau allweddol ym maes gofal cleifion, gan gynnwys cyfarfodydd teuluol.
OT 4.2	Dangos gallu i gydnabod y gall yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd golli gallu gwybyddol a swyddogaethol i wneud penderfyniadau tuag at ddiwedd oes.
OT 4.3	I fod yn ymwybodol o'r Ddeddf Galluedd Meddyliol a dylai geisio cymorth yn ôl yr angen i gwblhau asesiad galluedd meddyliol mewn amgylchiadau o'r fath rhaid gwneud penderfyniadau er budd pennaf y person a dilyn canllawiau moesegol proffesiynol Therapi Galwedigaethol mewn perthynas â gwneud penderfyniadau.
OT 4.4	Deall pwysigrwydd atgyfeirio at y tîm gofal lliniarol arbenigol ar gyfer rheoli anghenion cymhleth.
OT 4.5	Cael ymwybyddiaeth o ystyr a phwrpas ac effaith cyflwr sy'n byrhau bywyd.

Uwch - Fel Therapydd Galwedigaethol y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

OT 4.6	Cydweithio'n effeithiol o fewn y tîm rhyng-broffesiynol a rhanddeiliaid ehangach, gan feithrin perthnasoedd gwaith cadarnhaol sy'n hyrwyddo lles a chymorth cleifion.
OT 4.7	Hwyluso cynnwys unigolion a'u teuluoedd yn weithredol wrth wneud penderfyniadau a gosod nodau er mwyn gwneud y gorau o ganlyniadau a gwella ansawdd bywyd.
OT 4.8	Cyd-gynhyrchu rhaglenni triniaeth unigol, seiliedig ar nodau gyda'r person a'i deulu sy'n realistig, ystyrion ac yn ymatebol i anghenion newidiol ar draws y llwybr clefyd.
OT 4.9	Addasu cynllunio gofal gyda hyblygrwydd, gan gydnabod y gall blaenoriaethau symud gyda dilyniant clefyd neu newidiadau mewn cyflwr.
OT 4.10	Cynnal asesiadau swyddogaethol a risg cynhwysfawr mewn manylder i hwyluso cynllunio rhyddhau, osgoi derbyn a chynnal lle gofal a ffefrir. Tra'n cydnabod y cymhlethdodau a'r heriau sy'n gysylltiedig ag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u gofalwyr.
OT 4.11	Cefnogi penderfyniadau gwybodus ynghylch lle gofal a ffefrir, gan nodi risgiau swyddogaethol ac amgylcheddol posibl a gwirioneddol mewn modd sensitif a sicrhau cyfathrebu tryloyw gyda'r tîm amlddisgyblaethol.

Ehangach - Fel Therapydd Galwedigaethol y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:	
OT 4.12	Datblygu perthnasoedd therapiwtig gydag unigolion a theuluoedd i gefnogi dewisiadau gwybodus o ran cynllunio gofal a thriniaeth therapi, gan gynnwys defnyddio dulliau newid ymddygiad lle bo'n briodol.
OT 4.13	Gweithredu fel adnodd clinigol arbenigol i ddarparwyr gofal lliniarol cyffredinol ac arbenigol, modelu rôl rhesymu clinigol uwch ac ymyrraeth wrth weithio gydag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd cymhleth.
OT 4.14	Darparu arweinyddiaeth mewn ymarfer rhyngddisgyblaethol drwy adeiladu partneriaethau cydweithredol a defnyddio cryfderau'r tîm ehangach i wneud y gorau o ganlyniadau therapi ar gyfer unigolion a'u pobl eraill arwyddocaol.
OT 4.15	Cymhwyso arbenigedd clinigol arbenigol iawn i gefnogi unigolion sy'n addasu i gyflwyniadau clinigol sy'n newid, gan greu cynlluniau cyfannol sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn sy'n cydnabod effaith seicogymdeithasol lleihau swyddogaeth a rolau galwedigaethol sy'n esblygu.
OT 4.16	Hwyluso pobl sydd â chyflwr byrhau bywyd i gydnabod eu hystyr a'u pwrpas a'u cefnogi i gyflawni'r hyn sy'n bwysig iddyn nhw.
OT 4.17	Arwain a rheoli cynllunio rhyddhau cymhleth gydag arbenigedd a sensitifrwydd uwch, gan sicrhau trawsnewidiadau gofal diogel, llyfn a di-dor ar gyfer unigolion sy'n dymuno cael eu cefnogi gartref neu leoliadau eraill a ffefrir.
OT 4.18	Gwerthuso canlyniadau therapi yn feirniadol yn erbyn safonau a chanllawiau sefydledig, gan ddefnyddio canfyddiadau i wella ymarfer personol a chyfrannu at ddatblygiad cydweithwyr a gwasanaethau ehangach.
OT 4.19	Cymhwyso gwybodaeth uwch wrth gynllunio gofal yn y dyfodol, gan gefnogi unigolion i ddogfennu dewisiadau a, lle bo'n briodol, cyfrannu at DNACPR a phrosesau cynllunio gofal ymlaen llaw eraill.

Parth cymhwysedd 5 -

Colli, galar a phrofedigaeth mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae gan weithwyr proffesiynol sy'n defnyddio'r dull Lliniarol a gofal diwedd oes rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pobl mewn profedigaeth drwy ddarparu gwybodaeth a chymorth i bawb a thrwy nodi'r rhai y gallai fod angen cymorth pellach a allai gynnwys therapi profedigaeth neu gwnsela. Tra'n sicrhau bod safonau profedigaeth a fframwaith profedigaeth i Gymru yn cael eu hystyried a'u dilyn.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Galwedigaethol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Therapydd Galwedigaethol, dylech:

OT 5.1	Meddu ar wybodaeth am ddamcaniaethau colled a galar a gwybod pryd i gyfeirio at weithwyr proffesiynol gofal lliniarol eraill ar gyfer materion achosion cymhleth.
OT 5.2	Dangos sensitifrwydd ac ymgysylltiad â gwahanol gamau galar a cholled, gan gynnwys colled sy'n gysylltiedig â rolau galwedigaethol, ac annibyniaeth swyddogaethol mewn perfformiad galwedigaethol, gan ddefnyddio'r ymwybyddiaeth hon i lywio ymyriadau cynllunio gofal a thriniaeth.
OT 5.3	Trafodwch oblygiadau diwylliant, ysbrydolrwydd a ffydd sy'n ymwneud â marwolaeth a marw i'r claf, eu hanwyliaid, a'r gymuned.

Uwch - Fel Therapydd Galwedigaethol y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

OT 5.4	Cydnabod a gwerthfawrogi natur galar difreinio a brofir gan unigolion, teuluoedd a gofalwyr, a chymhwyso dulliau priodol i fynd i'r afael â'r galar hwn yn sensitif a'i chefnogi.
--------	---

Ehangach - Fel Therapydd Galwedigaethol y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

OT 5.5	Cymhwyso gwybodaeth uwch o'r broses alaru a'r adweithiau galar i gefnogi unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd trwy gydol y llwybr clefyd yn weithredol.
OT 5.6	Ymateb yn rhagweithiol i adweithiau galar cymhleth gan dynnu ar eich sgiliau eich hun a lle bo'n briodol atgyfeirio at ddisgyblaethau neu asiantaethau eraill am gymorth ychwanegol.
OT 5.7	Mentora ac addysgu cydweithwyr i ddeall effaith bersonol colled, galar a phrofedigaeth, gan eu cefnogi i gydnabod eu hymatebion colled eu hunain ac annog ymgysylltu mewn galwedigaethau er mwyn cynnal eu gwytnwch a'u lles yn barhaus.
OT 5.8	Hwyluso'r hyn sy'n bwysig i'r person, gan gefnogi marwolaeth dda, urddasol a fydd yn ei dro yn effeithio'n gadarnhaol ar y broses profedigaeth.

Parth cymhwysedd 6 -

Ymarfer Proffesiynol a Moesegol yng nghyd-destun Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes

Mae ymarfer proffesiynol a moesegol yn ymwneud ag ystyried y ffordd orau o ddarparu gofal parhaus ac integredig, gan barchu gwerthoedd, anghenion a dymuniadau wrth i anghenion gofal iechyd newid yn ystod amodau byrhau bywyd.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Galwedigaethol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Therapydd Galwedigaethol, dylech:

OT 6.1	Bod yn ymwybodol a gweithredu yn unol â Chod Moeseg ac Ymddygiad Proffesiynol Coleg Brenhinol y Therapyddion Galwedigaethol, ac unrhyw ofynion fel y nodir gan Gyngor Proffesiynau Gofal Iechyd ar gyfer cofrestru Therapyddion Galwedigaethol yn y wladwriaeth.
OT 6.2	Dangos dealltwriaeth o'r gwahanol gyfnodau wrth reoli cyflwr byrhau bywyd a'r newid i ddarparu gofal diwedd oes.
OT 6.3	Cymryd rhan mewn prosesau llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd i gynnal a gwella ymarfer clinigol.
OT 6.4	Cymryd rhan mewn prosesau goruchwylio proffesiynol ac adolygu gan gymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol.

Uwch - Fel Therapydd Galwedigaethol y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

OT 6.5	Cymryd rhan mewn goruchwyliaeth broffesiynol ac adolygu cymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol.
OT 6.6	Dangos hyder a chymhwysedd wrth nodi'r gwahanol gyfnodau wrth reoli cyflwr byrhau bywyd a'r newid i ddarparu gofal diwedd oes.

Ehangach - fel Therapydd Galwedigaethol y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

OT 6.7	Cymhwyso dealltwriaeth uwch o safonau cyfreithiol, moesegol a phroffesiynol cyfoes i ddarparu gwasanaethau gofal lliniarol o safon.
OT 6.8	Arwain a datblygu rhaglenni llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd sy'n benodol i ofal lliniarol.
OT 6.9	Dylunio a chefnogi prosiectau ymchwil neu wella gwasanaethau yn unol ag anghenion y gwasanaeth gofal lliniarol, gan gydweithio â'r holl randdeiliaid perthnasol o ran llywodraethu a gyrwyr polisi.
OT 6.10	Yn weithredol ddylanwadu a hyrwyddo Therapi Galwedigaethol o fewn mentrau strategol a datblygu polisi ar gyfer gwasanaethau gofal lliniarol ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol.
OT 6.11	Gweithredu fel adnodd arbenigol sy'n cyfrannu at ddatblygu a darparu gwasanaethau gofal lliniarol ar draws pob lleoliad clinigol gan gynnwys gofal sylfaenol, aciwt, trydyddol a gofal cymdeithasol.

Cymwyseddau Proffesiwn Penodol

Seicoleg

Parth cymhwysedd 1 -

Egwyddorion Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes

Nod gofal lliniarol a gofal diwedd oes yw gwella ansawdd bywyd pobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd, nid yn unig trwy drin eu symptomau corfforol ond hefyd trwy fynychu eu hanghenion seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Mae gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn berthnasol i bobl o unrhyw oedran a gellir ei integreiddio ar unrhyw adeg yn y llwybr salwch o ddiagnosis neu adnabod angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes, drwy'r contin wwm o gydnabod gofal diwedd oes i brofedigaeth.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Galwedigaethol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiynol-benodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel ymarferydd seicoleg, dylech

PSY 1.1	Archwilio a deall profiad goddrychol yr unigolyn ac ystyr ei lwybr salwch.
PSY 1.2	Cael ymwybyddiaeth bod marw yn rhan arferol o fywyd a bod y profiad o hyn i bob person a'r rhai sy'n agos atynt yn cael ei lunio gan eu credoau crefyddol, ysbrydol/cymdeithasol-ddiwylliannol unigryw.
PSY 1.3	Meddu ar ymwybyddiaeth o agweddau seicolegol cyflyrau byrhau bywyd ac anghenion iechyd meddwl posibl sy'n deillio o'r rhain.
PSY 1.4	Cydnabod pwysigrwydd cyfathrebu amserol rhwng unigolion sy'n profi cyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u tîm gofal iechyd.
PSY 1.5	Cydnabod a chefnogi'r angen am ofal seicolegol staff sy'n gweithio mewn gwasanaethau gofal lliniarol.
PSY 1.6	Meddu ar ddealltwriaeth uwch o anghenion iechyd meddwl cymhleth y rhai sydd â chyflyrau byrhau bywyd a gallu cymhwyso'r llenyddiaeth sy'n seiliedig ar dystiolaeth yn hyblyg i anghenion clinigol y claf a'r rhai sy'n agos atynt.
PSY 1.7	Cymhwyso sgiliau a dealltwriaeth wrth asesu gallu unigolyn i brosesu gwybodaeth sy'n gysylltiedig â gofal diwedd oes, gan ystyried ffactorau fel niwroamrywiaeth, hanes trawma, anghenion dysgu ychwanegol, iechyd meddwl, a gallu gwybyddol.
PSY 1.8	Meddu ar ddealltwriaeth uwch o anghenion iechyd meddwl cymhleth y rhai sydd â chyflyrau byrhau bywyd a gallu cymhwyso'r llenyddiaeth sy'n seiliedig ar dystiolaeth yn hyblyg i anghenion clinigol y claf a'r rhai sy'n agos atynt.
PSY 1.9	Deall damcaniaethau seicolegol marwolaeth, marw a byw gydag amodau byrhau bywyd.
PSY 1.10	Cynnal dealltwriaeth drylwyr o faterion seicolegol penodol sy'n ymwneud ag arfer clinigol gofal lliniarol. Er enghraifft, deall effaith integreiddio gwasanaethau gofal lliniarol, llinellau gweithredol eraill o driniaeth ac arwyddocâd cyfnodau pontio ar gyfer unigolion a'r rhai sy'n arwyddocaol iddynt.
PSY 1.11	Cymhwyso dealltwriaeth o ymarfer hunanfyfyrion, a'r gallu ar gyfer, wrth weithio gyda materion difodolaethol sy'n effeithio ar unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu teuluoedd, y tîm gofal lliniarol a seicolegwyr eu hunain.

PSY 1.12	Cymryd rhan mewn asesu, llunio ac ymyrraeth seicolegol gyda phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd o fewn terfynau cymhwysedd personol, gan gyfeirio ymlaen fel y bo'n briodol neu geisio mwy o integreiddio rhyngddisgyblaethol ar draws timau a/neu wasanaethau. Mae hyn yn cynnwys er enghraifft atgyfeirio dilynol ychwanegol at wasanaethau profedigaeth.
PSY 1.13	Gwerthuso'n feirniadol effeithiolrwydd unrhyw ymyrraeth seicolegol ac addasu neu gyfeirio ymlaen am gymorth mwy arbenigol, fel y bo'n briodol.
PSY 1.14	Cymryd rhan mewn ymchwil sy'n ymwneud â gofal lliniarol o fewn cyddestun yr amgylchedd gwaith lleol.
PSY 1.15	Nodi ac arfarnu'n feirniadol dystiolaeth ymchwil sy'n berthnasol i ymarfer gan ei bod yn ymwneud â byw gydag amodau byrhau bywyd.
PSY 1.16	Cymhwyso cymhwysedd diwylliannol mewn ymarfer academaidd neu gymhwysol, gan gynnal dealltwriaeth feirniadol o ddisgyrsiau dominyddol mewn gofal lliniarol.
PSY 1.17	Deall a gweithredu'r polisi, arfer a deddfwriaeth genedlaethol perthnasol sy'n ymwneud â gofal lliniarol.
PSY 1.18	Rhannwch wybodaeth am gysyniadau seicolegol a safbwyntiau gwahanol ar farwolaeth, marw, ac anghenion iechyd meddwl pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd ar draws pob lefel, gan gynnwys unigolion, rhoddwyr gofal, timau a sefydliadau.
PSY 1.19	Cymryd rhan mewn, neu arwain, dylunio, cyflwyno a gwerthuso rhaglenni cymorth a hyfforddi staff sy'n gysylltiedig ag amodau byrhau bywyd.
PSY 1.20	Cyd-gynhyrchu gwasanaethau mewn cydweithrediad â chleifion, gofawyr, a thimau gofal iechyd, gan sicrhau bod gofal yn ymatebol i anghenion unigol.
PSY 1.21	Cynllunio, cymryd rhan mewn, a chyfrannu at wella gwasanaethau, gwerthuso gwasanaethau, ac ymchwil mewn gofal lliniarol.

Ehangach - Fel seicolegydd ymarferol cymhwysol y mae eu rôl graidd yn darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd, dylech:

PSY 1.22	Cymryd rhan mewn asesu, llunio ac ymyrryd seicolegol arbenigol gyda phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd sy'n cyflwyno cyflyrau clinigol cymhleth ac yn aml lluosog.
PSY 1.23	Ymgynghori ar amrywiol swyddogaethau amddiffynnol seicolegol sy'n effeithio ar allu person i dderbyn ac addasu i ddiagnosis gofal lliniarol.
PSY 1.24	Gweithio ar y cyd â thimau i reoli unigolion ag anghenion cymhleth, gan gynnwys difrod organig i'r ymennydd, gwenwyndra, diagnosis iechyd meddwl deuol, sensitifrwydd rhyngpersonol, a thrawma cymhleth a allai ymyrryd ag ymgysylltu â gwasanaethau.
PSY 1.25	Eiriolwr dros ddulliau cyfannol o fewn gwasanaethau a lywodraethir yn aml gan fframwaith meddygol.
PSY 1.26	Arwain, hwyluso, a myfyrio yn feirniadol ar ymchwil sy'n mynd i'r afael â materion sy'n ymwneud â gofal lliniarol.
PSY 1.27	Darparu arweinyddiaeth wrth ddatblygu a gweithredu polisi gofal lliniarol ar lefelau lleol a chenedlaethol.
PSY 1.28	Ymrwymo i ddatblygiad proffesiynol parhaus sy'n canolbwyntio ar faes esblygol gofal lliniarol.

PSY 1.29	Cymhwyso gwybodaeth ddamcaniaethol o fodelau seicotherapiwtig sy'n seiliedig ar dystiolaeth a mesurau canlyniadau, gan gyfeirio at Matrix Cymru lle bo'n briodol, i unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
PSY 1.30	Datblygu maes seicoleg gofal lliniarol trwy ledaenu gwybodaeth trwy sgysiau, cynadleddau, cyfryngau ac addysg uwch lle bo hynny'n berthnasol.
PSY 1.31	Cyflwyno ystod o ymyriadau therapiwtig sy'n seiliedig ar dystiolaeth, gan eu haddasu i ddiwallu anghenion yr unigolyn a'r teulu.
PSY 1.32	Darparu llunio seicolegol seiliedig ar dîm i gefnogi staff i ddeall anghenion cymhleth defnyddwyr gwasanaeth a theuluoedd a chyfieithu hyn i gynllunio gofal.
PSY 1.33	Ystyried effaith profiadau niweidiol yn ystod plentyndod a thrawma oes wrth lywio cyflwyniadau clinigol a dulliau gofal.
PSY 1.34	Parchu ac integreiddio credoau amrywiol, gwerthoedd, ffydd, a phrofiadau diwylliannol unigolion a theuluoedd cyn, yn ystod ac ar ôl marwolaeth.

Parth cymhwysedd 2 -

Cyfathrebu mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae cyfathrebu effeithiol yn hanfodol i gymhwyso gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn briodol.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Galwedigaethol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel ymarferydd seicoleg, dylech:

PSY 2.1	Meithrin a chefnogi sgiliau cyfathrebu effeithiol ymhlith unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu teuluoedd a darparwyr gofal iechyd eraill.
PSY 2.2	Darparu a modelu cyfathrebu tosturiol, cefnogaeth seicolegol gyffredinol i unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u gofalwyr, gan gynnwys unigolyn, teulu a grŵp.
PSY 2.3	Dangos gwybodaeth weithredol o'r gynghrair therapiwtig a phwysigrwydd meithrin perthynas ag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu gofalwyr ac aelodau o'r teulu.
PSY 2.4	Cydnabod heriau cyfathrebu mewn unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a chyfeirio ymlaen neu ymgysylltu â nhw am asesiad ac ymyrraeth glinigol pellach fel y bo'n briodol, er enghraifft gwasanaethau lleferydd ac iaith.
PSY 2.5	Cyfathrebu'n rhagweithiol â'r unigolyn gydag amodau byrhau bywyd a'i deulu, terfynau cyfrinachedd a'r angen am gofnod cleifion ar y cyd a chynllunio gofal tîm a thîm, gan sicrhau cadw at safonau proffesiynol.
PSY 2.6	Meddu ar ymwybyddiaeth o gymorth lliniarol arbenigol mewn perthynas â chyfathrebu: dehonglwyr proffesiynol, iaith arwyddion, a thechnoleg gynorthwyol.
PSY 2.7	Dangos ymwybyddiaeth o wahanol lefelau cyfathrebu (megis llafar ac aneiriol; ymwybodol ac anymwybodol) unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd.

Uwch - Fel ymarferydd seicoleg y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PSY 2.8	Cyfathrebu'n gymwys ag unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd, gan addasu i ystod eang o alluoedd gwybyddol, galluoedd synhwyraidd, a dulliau cyfathrebu.
PSY 2.9	Cefnogi rhieni/gwarcheidwau/teuluoedd a darparwyr gofal iechyd eraill wrth rannu gwybodaeth anodd, sensitif a chymhleth sy'n ymwneud â salwch neu farwolaeth a hwyluso cyfathrebu cefnogol uniongyrchol ar eu cyflymder a'u parodrwydd, lle bo'n briodol.
PSY 2.10	Cyfathrebu'n effeithiol ag unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd a'u teuluoedd o ddiwylliannau amrywiol a chefnidiroedd gwahanol, gan ddefnyddio cyfieithwyr proffesiynol a/neu dechnoleg cyfathrebu cynorthwyol lle bo angen.
PSY 2.11	Ymgysylltu'n sensitif ac yn glir mewn trafodaethau cynllunio gofal ymlaen llaw gydag unigolion, eu teuluoedd, a'r ystod o weithwyr proffesiynol ac asiantaethau sy'n gysylltiedig.

PSY 2.12	Hyrwyddo cyfathrebu effeithiol rhwng pobl â chyflyrau byrhau bywyd a darparwyr gofal iechyd eraill o fewn y tîm amlddisgyblaethol.
Ehangach - Fel seicolegydd ymarferol cymhwysol y mae eu rôl graidd yn darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd, dylech:	
PSY 2.13	Darparu hyfforddiant, ymarfer myfyriol, goruchwyllo ac ymgynghori i alluogi staff iechyd a gofal cymdeithasol sy'n gweithio ym maes gofal lliniarol i gyfathrebu â phobl sydd â chleientiaid cyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd yn sensitif ac effeithiol gan ystyried y broses addasu a'r ffactorau systemig a allai effeithio ar gyfathrebu.
PSY 2.14	Cyfathrebu gwybodaeth glinigol ac anghlinigol o safbwynt seicolegol mewn arddull sy'n briodol i amrywiaeth o gynulleidfaoedd gwahanol; gan gynnwys cydweithwyr proffesiynol, unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u gofalwyr.
PSY 2.15	Cyfieithu gwybodaeth seicolegol gymhleth am ofal claf i iaith glir, hygyrch sy'n briodol ar gyfer y gynulleidfa fwriadedig.
PSY 2.16	Ymgysylltu yn rhagweithiol â thimau amlddisgyblaethol i hwyluso dealltwriaeth o gyflyrau meddygol, triniaethau, meddyginiaethau, poen corfforol, a namau gwybyddol neu organig, a'u heffaith ar yr unigolyn.
PSY 2.17	Arwain mewn gweithgareddau sy'n canolbwyntio ar gyfathrebu, gan gynnwys llunio tîm, ymarfer myfyriol, cefnogaeth staff, dadbriffio, ac adolygiadau achosion.

Parth cymhwysedd 3 -

Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Gall unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gael eu heffeithio nid yn unig mewn ffyrdd corfforol, ond hefyd mewn ffyrdd seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Optimeiddio ansawdd bywyd a byw mor llawn â phosibl.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Galwedigaethol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel ymarferydd seicoleg, dylech:

PSY 3.1	Meddu ar wybodaeth weithredol o'r ffactorau sy'n sail i addasiad seicogymdeithasol i gyflyrau sy'n byrhau bywyd a chydabod rôl bosibl gofal lliniarol wrth wella gofal yr unigolyn a'i deulu.
PSY 3.2	Meddu ar ymwybyddiaeth a gallu i nodi ffactorau posibl a allai leihau ansawdd bywyd, cysur ac urddas cyn iddynt ddigwydd. Er enghraifft, darparu seicoaddysg am y gweithdrefnau a allai fod yn drawmatig i'r claf a/neu'r teulu.
PSY 3.3	Sicrhau bod gan dimau meddygol a gweithwyr iechyd proffesiynol perthynol ymwybyddiaeth o ofal sy'n seiliedig ar drawma ac yn gweithredu o fewn eu lleoliadau gofal a'u hymarfer clinigol.
PSY 3.4	Cymhwyso dulliau seicolegol sy'n seiliedig ar dystiolaeth yn seiliedig ar anghenion asesu neu gyfeirio fel sy'n briodol.

Uwch - Fel ymarferydd seicoleg y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PSY 3.5	Cydnabod sut y gall dilyniant clefyd a thriniaethau meddygol cysylltiedig effeithio'n andwyol ar ansawdd bywyd person sydd â chyflwr byrhau bywyd yn rhinwedd ei botensial i effeithio ar les emosiynol, perthnasoedd rhyngbersonol, lles materol, datblygiad personol, lles corfforol, hunan-benderfyniad, cynhwysiant cymdeithasol a hawliau dynol.
PSY 3.6	Cefnogi pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu rhwydwaith cymorth, a'u timau i brosesu'n seicolegol oblygiadau ac effaith symud o ofal iachaol i ofal lliniarol.
PSY 3.7	Gwybodaeth a dealltwriaeth o ddiagnosis ac ymyrraeth anawsterau iechyd meddwl, gydag atgyfeirio ymlaen ar gyfer asesiad mwy arbenigol fel y bo'n briodol.
PSY 3.8	Cynnal asesiad o addasiad seicolegol unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd.
PSY 3.9	Datblygu fformwleiddiadau seicolegol yn seiliedig ar ganfyddiadau asesu a chyfathrebu'r fformwleiddiadau hyn, fel y bo'n briodol, i randdeiliaid perthnasol i lunio a chefnogi llwybrau gofal.
PSY 3.10	Cyflwyno ymyriadau seicotherapiwtig sy'n seiliedig ar dystiolaeth i bobl â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd o ran ansawdd eu bywyd a'u cysur.
PSY 3.11	Darparu seicoaddysg i bobl â chyflyrau byrhau bywyd, eu teuluoedd a'u gofalwyr a'r rhwydwaith iechyd proffesiynol ehangach ar agweddau seicolegol poen, blinder, diffyg anadl, pryder, a chyflwyniadau eraill sy'n gysylltiedig â phrofiad diwedd oes.

Ehangach - Fel seicolegydd Ymarferol Cymhwysol y mae eu rôl graidd yn darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd, dylech:	
PSY 3.12	Dangos gwybodaeth glinigol uwch o gyflwyniadau iechyd meddwl cymhleth trwy asesu, diagnosis, a thriniaeth.
PSY 3.13	Cefnogi ac addysgu unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd ar benderfyniadau ansawdd bywyd a goblygiadau seicolegol penderfyniadau.
PSY 3.14	Darparu ymyriadau seicotherapiwtig arbenigol ar sail tystiolaeth yn seiliedig ar asesiad seicolegol parhaus.
PSY 3.15	Cefnogi timau wrth reoli unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd sy'n cyflwyno difrod organig i'r ymennydd, gwenwyndra, diagnosis iechyd meddwl deuol, trawma cymhlethh a sensitifrwydd rhyngbersonol a allai amharu ar eu hymgysylltiad â gwasanaethau.
PSY 3.16	Darparu ymgynghoriad i'r tîm wrth ystyried yr opsiynau gofal a thriniaeth ar gyfer person sydd â chyflwr byrhau bywyd, gyda'r nod o feithrin perthynas waith cydweithredol rhwng y tîm iechyd a'r defnyddiwr gwasanaeth er mwyn gwneud y gorau o ansawdd bywyd a chysur.
PSY 3.17	Darparu ymgynghoriad a chymorth uniongyrchol i deuluoedd â deinameg gymhleth a staff er mwyn hwyluso darpariaeth gofal.
PSY 3.18	Cefnogi gweithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol fel y bo'n briodol megis dadbriffio, goruchwylio, ymarfer myfyriol, ac ymgynghori ag achosion.

Parth cymhwysedd 4 -

Cynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nodweddir cynllunio gofal mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gynnwys cynllunio gofal yn y dyfodol gan ymgysylltu ag integreiddio gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hyrwyddo byw'n llawn â phosibl ac ansawdd bywyd i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylid ystyried dymuniadau a phryderon teuluoedd a gofalwyr fel rhan o'r broses hon.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Galwedigaethol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel ymarferydd seicoleg, dylech:

PSY 4.1	Dangos dealltwriaeth o'r berthynas rhwng afiechydon corfforol a lles seicolegol mewn gofal lliniarol.
PSY 4.2	Dangos gallu i gasglu a dadansoddi gwybodaeth o amrywiaeth o ffynonellau a gwerthuso'r wybodaeth hon i helpu i hwyluso penderfyniadau sylfaenol mewn perthynas â chynllunio gofal a thriniaeth.
PSY 4.3	Meddu ar ymwybyddiaeth o natur amlddisgyblaethol hanfodol gofal mewn gofal lliniarol ac felly, yr angen am ymgynghori a gweithio ar y cyd ag asiantaethau eraill sy'n gofalu am y person a/neu'r teulu.
PSY 4.4	Meddu ar wybodaeth a dealltwriaeth o sut i adnoddau a chyfeirio unigolyn sydd â chyflyrau byrhau bywyd neu ei ofalwr neu aelod o'r teulu, i gael cymorth ac arweiniad ar faterion cyfoes ym maes gofal lliniarol.
PSY 4.5	Meddu ar ddealltwriaeth drylwyr o sut i a phryd i asesu gallu i wneud penderfyniadau gwybodus.
PSY 4.6	Deall y gallai'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd golli gallu (weithiau dros dro) i wneud penderfyniadau tuag at ddiwedd oes.

Uwch - Fel ymarferydd seicoleg y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PSY 4.7	Cydnabod bod cynllunio gofal seicolegol yn digwydd mewn maes deinamig o newid iechyd a gofal lle mae cynlluniau gofal wedi cael eu diwygio a'u haillunio'n rheolaidd.
PSY 4.8	Gallu cyfeirio person sydd â chyflwr byrhau bywyd neu aelodau ei deulu at weithwyr proffesiynol iechyd meddwl eraill am faterion seicolegol y tu allan i gwmpas ymarfer gofal lliniarol (megis gwasanaethau iechyd meddwl, gwasanaethau cymdeithasol, tai, a hawliau lles).

Ehangach - Fel seicolegydd ymarferol cymhwysol y mae eu rôl graidd yn darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd, dylech:

PSY 4.9	Dangos llunio seicolegol ac ail-lunio cynllunio gofal yng nghyd-destun newid statws iechyd y claf.
PSY 4.10	Ymgynghori a chefnogi sgysiau am Gynllunio Gofal Uwch, capasiti, a materion diwedd oes cyfoes yn unol â pholisïau cyfredol Cymru neu safonau cenedlaethol os yw'n berthnasol.

PSY 4.11	Dangos ymwybyddiaeth o adnoddau ar-lein ag enw da a chynorthwyo unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd a'u teuluoedd i hysbysu eu hunain a defnyddio adnoddau hunangymorth a grwpiau cymorth yn briodol.
PSY 4.12	Cyfathrebu'n rhagweithiol i unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd derfynau cyfrinachedd a'r angen am gofnod cleifion ar y cyd a chyfathrebu tîm am gynllunio gofal.
PSY 4.13	Cydweithio â gweithwyr proffesiynol eraill i sicrhau cynllun gofal y gellir ei gyflawni a thosturiol fel nad yw gwasanaethau'n rhoi baich gormodol ar yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd.
PSY 4.14	Modelu a darparu ymgynghoriad ynghylch adeiladu perthnasoedd empathig, ymatebol a chynnal presenoldeb corfforol ac emosiynol gydag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
PSY 4.15	Ymgynghori ar gymhwyso'r canllawiau arfer rhyngwladol gorau ar ofal diwedd oes a dangos gallu i gymhwyso'r canllawiau hyn yn ymarferol.
PSY 4.16	Defnyddio a chynnig goruchwyliaeth glinigol i leihau effaith bersonol trawma vicarious a phryderon existential.
PSY 4.17	Cydnabod a modelu pwysigrwydd hunanymwybyddiaeth a hunanofal wrth weithio gyda phobl sydd â chyflyrau cyfyngedig.
PSY 4.18	Hwyluso a helpu i gydlynu perthnasoedd allanol gyda gwasanaethau trydydd sector a gwasanaethau allanol eraill.

Parth cymhwysedd 5 -

Colli, galar a phrofedigaeth mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae gan weithwyr proffesiynol sy'n defnyddio'r dull Lliniarol a gofal diwedd oes rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pobl mewn profedigaeth drwy ddarparu gwybodaeth a chymorth i bawb a thrwy nodi'r rhai y gallai fod angen cymorth pellach a allai gynnwys therapi profedigaeth neu gwnsela. Tra'n sicrhau bod safonau profedigaeth a fframwaith profedigaeth i Gymru yn cael eu hystyried a'u dilyn.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Galwedigaethol symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel ymarferydd seicoleg, dylech:

PSY 5.1	Bod yn gyfarwydd â damcaniaethau a modelau colled a galar sy'n seiliedig ar dystiolaeth.
PSY 5.2	Bod yn ymwybodol o'r amrywiaeth ddiwylliannol sy'n ymwneud â phrofedigaeth ac yn sensitif iddo.
PSY 5.3	Defnyddio llwybrau atgyfeirio priodol ar gyfer unigolion ac aelodau o'r teulu sydd angen cymorth seicolegol nad yw'n ffitio o fewn gwasanaethau gofal lliniarol.
PSY 5.4	Bod yn ymwybodol o gefnogaeth ac adnoddau priodol i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd ac aelodau eu teulu.
PSY 5.5	Defnyddio goruchwyllo a strategaethau cymorth eraill i gynnal lles eich hun er mwyn sicrhau ymarfer effeithiol.

Uwch - Fel ymarferydd seicoleg y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PSY 5.6	Bod yn hyfedr wrth gymhwyso modelau sy'n seiliedig ar dystiolaeth o gymorth profedigaeth ar draws ystod eang o unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd; addasu i anghenion rhywun sydd â dirywiad gwybyddol, arddull dysgu a nodweddion amrywiaeth.
PSY 5.7	Gallu cyfathrebu'n therapiwtig gydag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, a'u teuluoedd, gan nodi ymatebion colled arferol a chymhleth a mynychu arddulliau unigol o ymdopi a galaru.
PSY 5.8	Cadwch y wybodaeth ddiweddaraf am lenyddiaeth gyhoeddedig ynghylch galar, colled a phrofedigaeth, a lledaenu'r wybodaeth hon i gydweithwyr ac unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd fel y bo'n briodol.
PSY 5.9	Dangos arfer hunan-ofal da a chynnwys pwyslais ar effaith gwaith ar hunan wrth roi a derbyn goruchwyllo.

Ehangach - Fel seicolegydd ymarferol cymhwysol y mae eu rôl graidd yn darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd, dylech:

PSY 5.10	Cymhwyso dealltwriaeth fanwl o'r llenyddiaeth galar a cholled i ofal pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd.
PSY 5.11	Deall cymhlethdod a natur ddeinamig ymatebion i golled a rhoi mewnbyn arbenigol i'r tîm amlddisgyblaethol ar agweddau seicolegol pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a gofal teuluol.
PSY 5.12	Dangos hyfedredd wrth ddefnyddio offer asesu dilysu i wahaniaethu rhwng galar a cholled dealladwy a chymesur yn erbyn colled gymhleth sy'n gofyn am ymyrraeth bellach.

PSY 5.13	Llunio a chyflwyno ystod eang o ymyriadau therapiwtig sy'n seiliedig ar dystiolaeth i bobl â chyflyrau byrhau bywyd ac aelodau eu teulu sy'n cyflwyno mwy o fregusrwydd straen a/neu ymatebion galar cymhleth.
PSY 5.14	Asesu effeithiolrwydd ymyriadau triniaeth ar gyfer colled a galar ac addasu yn unol â hynny.
PSY 5.15	Darparu hyfforddiant ac ymgynghoriad ychwanegol lle bo'n berthnasol ynghylch colled a galar arferol yn erbyn cymhleth.
PSY 5.16	Darparu ymyrraeth mewn profedigaeth i aelodau'r teulu a gofalwyr lle bo hynny'n berthnasol.
PSY 5.17	Hyrwyddo, eirioli, a chyfrannu lle bo modd at ymchwil sy'n ychwanegu at gorff llenyddiaeth ar seicoleg, colled, galar a phrofedigaeth.
PSY 5.18	Arwain a datblygu strategaethau ac arferion sy'n gwella llesiant ac ymarfer effeithiol ymysg aelodau staff unigol a thimau.

Parth cymhwysedd 6 -

Ymarfer Proffesiynol a Moesegol yng nghyd-destun Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes

Mae ymarfer proffesiynol a moesegol yn ymwneud ag ystyried y ffordd orau o ddarparu gofal parhaus ac integredig, gan barchu gwerthoedd, anghenion a dymuniadau wrth i anghenion gofal iechyd newid yn ystod amodau byrhau bywyd.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Seicolegwyr symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel ymarferydd seicoleg, dylech:

PSY 6.1	Bod yn ymwybodol a gweithredu yn unol â Chod Moeseg ac Ymddygiad Proffesiynol y Cyngor Gofal Iechyd Proffesiynol a Chymdeithas Seicolegol Prydain (BPS) a Chymdeithas y Seicolegwyr Clinigol (ACP) yn cynnal ymwybyddiaeth o ganllawiau eraill sy'n berthnasol yn broffesiynol.
PSY 6.2	Mabwysiadu Canllawiau'r Cyngor Gofal Iechyd a Phroffesiynol ynghylch Cydraddoldeb ac Ymarfer Cynhwysol.

Uwch - Fel ymarferydd seicoleg y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PSY 6.3	Hyrwyddo a darparu mynediad at therapiau seicolegol i bobl sydd â chyflwr byrhau bywyd.
PSY 6.4	Hwyluso cyfleoedd dysgu sy'n gwella dealltwriaeth o ymatebion seicolegol i farwolaeth a marw.
PSY 6.5	Darparu a chymryd rhan mewn prosesau goruchwylio proffesiynol ac adolygu gan gymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol ac i sicrhau arfer gorau wrth ddarparu gofal i bobl â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd.
PSY 6.6	Cymryd rhan weithredol yn y gwaith o drafod a datrys materion moesegol a chyfreithiol ar y cyd â'r tîm amlddisgyblaethol, unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a theuluoedd a allai godi mewn perthynas â ffactorau sy'n effeithio ar fyw gyda chyflwr byrhau bywyd.
PSY 6.7	Defnyddio canllawiau moesegol, cyfreithiol a phroffesiynol i gefnogi penderfyniadau diwedd oes unigolyn mewn cyd-destun amlddisgyblaethol.

Ehangach - Fel seicolegydd Ymarferol Cynhwysol y mae eu rôl graidd yn darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd, dylech:

PSY 6.8	Dangos ymrwymiad i weithio i hyrwyddo'r ddarpariaeth o wasanaethau gofal lliniarol cynhwysfawr ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol ar draws pob lleoliad clinigol gan gynnwys gofal sylfaenol, aciwt, trydyddol a phreswyl.
PSY 6.9	Dangos arweinyddiaeth drwy eirioli dros ddatblygu gwasanaeth parhaus a pharhaus gyda phwyslais arbennig ar anghenion iechyd meddwl na chânt eu diwallu yn aml pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd ac eirioli dros ddarparu gwasanaethau seicolegol i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd.
PSY 6.10	Bod yn ymrwymedig i hyrwyddo rôl seicoleg mewn gofal lliniarol drwy gymhwyso gwybodaeth a chynhyrchu a lledaenu ymchwil mewn lleoliadau lleol, cenedlaethol a rhyngwladol.

PSY 6.11	Cydnabod ac eirioli dros yr angen am seicolegydd ymarferydd arbenigol sydd wedi'i ymgorffori mewn gofal lliniarol.
PSY 6.12	Eiriolwr dros bontio'r paradeim ymchwil biofeddygol a gwyddorau cymdeithasol drwy gefnogi prosiectau ymchwil amlddisgyblaethol a chyhoeddiadau.
PSY 6.13	Hwyluso trafod a datrys materion moesegol a allai godi mewn gofal lliniarol.
PSY 6.14	Cymhwyso dealltwriaeth uwch o safonau cyfreithiol, moesegol a phroffesiynol cyfoes wrth ddarparu gofal lliniarol o safon.

Cymwyseddau Proffesiwn Penodol

Parafeddygon

Parth cymhwysedd 1 -

Egwyddorion gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nod gofal lliniarol a gofal diwedd oes yw gwella ansawdd bywyd pobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd, nid yn unig trwy drin eu symptomau corfforol ond hefyd trwy fynychu eu hanghenion seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Mae gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn berthnasol i bobl o unrhyw oedran a gellir ei integreiddio ar unrhyw adeg yn y llwybr salwch o ddiagnosis neu adnabod angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes, drwy'r continwmm o gydnabod gofal diwedd oes i brofedigaeth.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Barafeddygon symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel parafeddyg cofrestredig, dylech:

PAR 1.1	Deall a chydabod llwybrau cyffredin amodau byrhau bywyd.
PAR 1.2	Deall yr effaith y gall ymatebion seicolegol, straenwyr cymdeithasol a dimensiynau ysbrydol/crefyddol i golled ei chael ar iechyd meddwl a gwneud penderfyniadau yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu a chymryd hyn i ystyriaeth wrth gynllunio gofal.
PAR 1.3	Deall, adnabod a mynd i'r afael ag ymatebion patholegol i golled a allai effeithio ar iechyd meddwl a phenderfyniadau unigolion a theuluoedd.
PAR 1.4	Darparu addysg i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu gofalwyr a'u cydweithwyr yng nghyd-destun eu rôl ac ar lefel briodol.
PÂR 1.5	Gallu adnabod yn annibynnol pryd mae anghenion gofal yr unigolyn yn gwarantu cyfeirio i'r ysbyty neu i wasanaethau eraill megis gofal sylfaenol, Llywiwr Clinigol, Uwch Ymarferydd Parafeddyg (APP), neu ofal lliniarol arbenigol.

Uwch - Fel Ymarferydd Parafeddyg Uwch (APP) y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PAR 1.6	Deall, cydnabod a mynd i'r afael â rheolaeth ymatebion patholegol i golled a allai effeithio ar iechyd meddwl a gwneud penderfyniadau yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu a chymryd hyn i ystyriaeth wrth gynllunio gofal.
---------	--

Ehangach - Fel parafeddyg gofal lliniarol/ymarfer uwch arbenigol y mae ei rôl graidd yn darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd ac o fewn y cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:

PAR 1.7	Dangos dealltwriaeth fanwl o sbectrwm llawn llwybrau cyflyrau byrhau bywyd (gan gynnwys ffactorau prognostig, symptomau a phroblemau) yng nghyd-destun eu harfer clinigol presennol.
PAR 1.8	Cydnabod gwerth a defnydd y Canllawiau Penderfyniadau Gofal.
PAR 1.9	Cydnabod anghenion dysgu pobl sy'n byw gyda chyflwr sy'n byrhau bywyd, eu teuluoedd a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol, ac yn mynd i'r afael â hwy yn weithredol, gan rannu gwybodaeth lliniarol a chefnogi'r ddarpariaeth o ymarfer sy'n seiliedig ar dystiolaeth mewn amrywiaeth o leoliadau gofal.
PAR 1.10	Darparu arweinyddiaeth wrth ddatblygu a darparu addysg gofal lliniarol.

PAR 1.11	Dangos arweinyddiaeth wrth ddatblygu a chyflwyno polisi a darpariaeth gofal lliniarol, gan dynnu sylw at dystiolaeth sy'n cefnogi hyn.
PAR 1.12	Ymrwymo i hyrwyddo ymchwil ym maes gofal lliniarol a'i gymhwyso i ymarfer.
PAR 1.13	Cynnal a gwella arbenigedd proffesiynol drwy ddatblygiad parhaus, gweithio o fewn cymwyseddau cytunedig, cwmpasau ymarfer a fframweithiau llywodraethu sy'n berthnasol i ofal lliniarol arbenigol.
PAR 1.14	Cynnal ymgynghoriadau gan ddefnyddio rhesymu clinigol i asesu a rheoli symptomau corfforol a seicogymdeithasol gan ddefnyddio canllawiau safonol.
PAR 1.15	Cymryd rhan mewn astudiaeth uwch a dysgu parhaus i ddyfnhau gwybodaeth arbenigol ar lefel uwch er mwyn gwella ansawdd a safon canlyniadau a darparu gwasanaethau mewn gofal lliniarol.

Parth cymhwysedd 2 -

Cyfathrebu mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae cyfathrebu effeithiol yn hanfodol i gymhwyso gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn briodol.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Barafeddygon symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel parafeddyg cofrestredig, dylech:

PAR 2.1	Gallu asesu dealltwriaeth bresennol y person o'i statws iechyd.
PAR 2.2	Gallu mynd i'r afael â chwestiynau ynghylch diagnosis a prognosis tebygol mewn modd cywir ac empathig, gan ystyried anghenion a dymuniadau'r person, a chyfeirio lle bo'n briodol.
PAR 2.3	Deall bod cyfathrebu gwybodaeth sy'n newid dealltwriaeth y person o'i sefyllfa yn sylfaenol a/neu sy'n dylanwadu ar ei benderfyniadau neu gynllunio yn broses barhaus ac nid un digwyddiad.
PAR 2.4	Cydnabod a chyfrannu at reoli gwrthdaro posibl wrth wneud penderfyniadau yng nghyd-destun gofal lliniarol.
PAR 2.5	Dangos gallu i ymrestru sgiliau cydweithwyr i wella a chefnogi cyfathrebu gyda'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu.
PAR 2.6	Dangos gallu i gyflogi strategaethau cyfathrebu i reoli digwyddiadau o'r fath.

Uwch - Fel Ymarferydd Parafeddyg Uwch (APP) y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PAR 2.7	Dadansoddi sefyllfaoedd unigol cymhleth a rhannu gwneud penderfyniadau gyda chydweithwyr.
---------	---

Ehangach - Fel parafeddyg gofal lliniarol/ymarfer uwch arbenigol y mae ei rôl graidd yn darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd ac o fewn y cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:

PAR 2.8	Arddangos a chyfathrebu dealltwriaeth fwy manwl o sbectrwm llawn llwybrau cyflyrau byrhau bywyd (gan gynnwys ffactorau prognostig, symptomau a phroblemau) yng nghyd-destun eu harfer clinigol presennol.
PAR 2.9	Cydnabod a mynegi'r defnydd o'r Canllawiau Penderfyniadau Gofal.
PAR 2.10	Arwain gwerthusiad lleol a Chenedlaethol o wasanaethau PeoLC.
PAR 2.11	Dadansoddi ac ymateb i sefyllfaoedd unigol cymhleth a chefnogi'r MDT ehangach ym mhob lleoliad gofal.
PAR 2.12	Cymhwyso ystod o strategaethau i gymryd rhan mewn cyfathrebu medrus iawn, tosturiol, unigol ac amserol gydag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu gofalwyr ac aelodau'r tîm amlddisgyblaethol.
PAR 2.13	Gweithredu fel cyfryngwr ac eiriolwr dros yr unigolyn a'r teulu i'w galluogi i gael mynediad at ymyrraeth gofal lliniarol priodol ac amserol a gwasanaethau hanfodol perthnasol eraill.
PAR 2.14	Darparu arweinyddiaeth a dylanwad wrth ddatblygu a darparu polisi a darpariaeth gofal lliniarol.

PAR 2.15	Cynnal hunanymwybyddiaeth o ymatebion personol ac aros mewn cysylltiad ystyrlon ag unigolion a gofalwyr hyd yn oed yn yr amgylchiadau mwyaf cymhleth, dwys a newidiol.
PAR 2.16	Gwasanaethu fel adnodd arbenigol sy'n cefnogi ac yn hwyluso addysgu amlddisgyblaethol sgiliau cyfathrebu.

Parth cymhwysedd 3 -

Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Gall unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gael eu heffeithio nid yn unig mewn ffyrdd corfforol, ond hefyd mewn ffyrdd seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Optimeiddio ansawdd bywyd a byw mor llawn â phosibl.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Barafeddygon symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel parafeddyg cofrestredig, dylech:

PAR 3.1	Gallu asesu person sydd â chyflwr byrhau bywyd a chydabod rôl gofal lliniarol wrth wella gofal y person hwnnw.
PAR 3.2	Gallu disgrifio salwch cronig cyffredin, y cwrs naturiol disgwylidig a'r llwybrau a thriniaethau cyffredin.
PAR 3.3	Gallu asesu a rheoli symptomau sy'n gysylltiedig â chyflyrau byrhau bywyd gan ddefnyddio canllawiau a phrotocolau gofal safonol ac yng nghydestun cwmpas ymarfer presennol.
PAR 3.4	Gallu adnabod, cynllunio a gweithredu gofal a rheoli achosion dirywiad clinigol a allai fod yn wrthdroadwy.
PAR 3.5	Gallu adnabod a chynorthwyo i ddarparu gofal ar unwaith am argyfyngau a allai godi yn y lleoliad gofal lliniarol gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, cywasgu llinyn y cefn, hypercalcaemia, gwaedlif mawr, a gwybod pryd i gynyddu.
PAR 3.6	Gallu rhagweld, adnabod ac ymateb yn effeithiol i arwyddion a symptomau marwolaeth sydd ar fin digwydd.
PAR 3.7	Deall a gweithredu'r broses ar gyfer adnabod a gwirio marwolaeth.
PAR 3.8	Bod yn ymwybodol o amgylchiadau lle gellir adrodd am farwolaeth ddisgwylidig.
PAR 3.9	Byddwch yn ymwybodol o amgylchiadau lle mae angen archwiliad crwner, a rhaid adrodd am farwolaeth annisgwyl.
PAR 3.10	Gallu adnabod pan fydd person sydd â chyflwr byrhau bywyd yn mynd ati i farw a chyfathrebu i'r teulu a'r staff y disgwylidig o farwolaeth sydd ar fin digwydd.
PAR 3.11	Gallu rhoi arweiniad a chefnogaeth i'r unigolyn a'i deulu yn eu paratoi ar gyfer yr hyn i'w ddisgwyl yn ystod y broses marw arferol.

Uwch - Fel Ymarferydd Parafeddyg Uwch (APP) y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PAR 3.12	Cydnabod, cynllunio a gweithredu gofal uwch a rheoli achosion dirywiad clinigol a allai fod yn wrthdroadwy.
PAR 3.13	Adnabod achosion dirywiad clinigol a allai fod yn wrthdroadwy a chyflogi'r lefel o ymchwiliad/ asesiad sy'n briodol i'w rheolaeth.
PAR 3.14	Rhagweld (lle bo hynny'n bosibl) a chydabod angen am newid yn ffocws nodau gofal a thriniaeth ar bwyntiau penderfynu critigol yn ystod cyflwr sy'n byrhau bywyd.

PAR 3.15	Cyfrannu'n weithredol at bwysu a mesur buddion, beichiau a risgiau ymchwiliadau a thriniaethau a gwneud penderfyniadau ynghylch priodoldeb y rhain ar gyfer pob person sy'n byw gyda chyflwr byrhau bywyd.
PAR 3.16	Cymhwyso dealltwriaeth o'r rhesymau dros addasu rheolaeth cyd-afiechyd yng nghyd-destun amodau byrhau bywyd.
PAR 3.17	Cymryd rhan yn adeiladol mewn trafodaethau a gwneud penderfyniadau ynghylch dal triniaeth yn ôl neu dynnu'n ôl, gan sicrhau bod dymuniadau'r unigolyn yn ganolog.
Ehangach - Fel parafeddyg gofal lliniarol/ymarfer uwch arbenigol y mae ei rôl graidd yn darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd ac o fewn y cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:	
PAR 3.18	Cymhwyso gwybodaeth uwch am brosesau clefydau, triniaethau, anhwylderau cydamserol a chanlyniadau tebygol i arwain penderfyniadau clinigol i wneud y gorau o gysur ac ansawdd bywyd.
PAR 3.19	Dadansoddi gwybodaeth glinigol gymhleth i lywio diagnosis a gwneud penderfyniadau diogel, effeithiol.
PAR 3.20	Cymryd rhan yn hyderus mewn sgysiau gyda'r MDT, gan gydnabod ac ymateb i anghenion, dymuniadau a dewisiadau newidiol yr unigolyn a'r rhai agosaf atynt.
PAR 3.21	Rhagnodi neu roi cyngor ar feddyginiaeth (o fewn cwmpas ymarfer, cofrestru a pholisi y cytunwyd arno yn lleol) ar gyfer rheoli symptomau, gan gynnwys rhesymoli neu ddad-ragnodi yn unol â Fframwaith Cymhwysedd Rhagnodi'r Gymdeithas Fferyllol Frenhinol.
PAR 3.22	Darparu arweinyddiaeth ac arweiniad ar reoli symptomau i gydweithwyr pan ofynnir amdanynt.

Parth cymhwysedd 4 -

Cynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nodweddir cynllunio gofal mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gynnwys cynllunio gofal yn y dyfodol gan ymgysylltu ag integreiddio gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hyrwyddo byw'n llawn â phosibl ac ansawdd bywyd i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylid ystyried dymuniadau a phryderon teuluoedd a gofalfwyr fel rhan o'r broses hon.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Barafeddygon symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel parafeddyg cofrestredig, dylech:

PAR 4.1	Dangos gallu i gydnabod y gall yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd gollu gallu i wneud penderfyniadau ar ddiwedd oes.
PAR 4.2	Deall, mewn sefyllfaoedd lle nad oes gan berson allu i wneud penderfyniadau, bod y clinigwr ambiwlans yn gweithredu fel eiriolwr i sicrhau bod penderfyniadau a wneir er budd pennaf y person.
PAR 4.3	Deall pwysigrwydd cyfathrebu i dimau gofal sylfaenol neu ofal lliniarol am berson ag anghenion gofal lliniarol sydd wedi cyrchu 999 ond nad yw'n cael ei gyfleu i'r ysbyty.
PAR 4.4	Gallu cyfeirio'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd ac aelodau ei deulu at weithwyr gofal iechyd proffesiynol eraill i asesu, trin a rheoli materion gofal unigol a theuluol.
PAR 4.5	Dangos dealltwriaeth o rôl aelodau'r MDT gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i: Therapyddion Galwedigaethol, Ffisiotherapyddion, Deietegwyr, Therapyddion Lleferydd ac Iaith, Seicolegwyr ac ati yng nghyd-destun gweithio MDT, a chadw cofnodion clinigol mewn SPCT.

Uwch - Fel Ymarferydd Parafeddyg Uwch (APP) y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PAR 4.6	Datblygu perthnasoedd effeithiol â darparwyr gofal iechyd eraill, rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a rheoli ansawdd.
---------	--

Ehangach - Fel parafeddyg gofal lliniarol/ymarfer uwch arbenigol y mae ei rôl graidd yn darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd ac o fewn y cwrmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:

PAR 4.7	Darparu arweinyddiaeth glinigol tosturiol mewn ymarfer parafeddygol gofal lliniarol arbenigol i wella ansawdd gofal pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teulu.
PAR 4.8	Arwain gwerthusiad lleol a Chenedlaethol o wasanaeth PeoLC neu yn dibynnu ar rôl arweinydd ar brosiectau dynodedig.
PAR 4.9	Gweithredu fel adnodd arbenigol sy'n gallu arwain, hwyluso ac ymgysylltu ag addysg, datblygu gwasanaethau ac ymchwil mewn gofal lliniarol, gan gydweithio â'r holl randdeiliaid perthnasol ac yn cyd-fynd â llywodraethu a gyrwyr polisi.
PAR 4.10	Datblygu perthnasoedd effeithiol â darparwyr gofal iechyd eraill, rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a rheoli ansawdd.
PAR 4.11	Cyfrannu at ddatblygu ymarfer cydweithredol rhwng timau gofal lliniarol arbenigol ac asiantaethau eraill.

Parth cymhwysedd 5 -

Colli, galar a phrofedigaeth mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae gan weithwyr proffesiynol sy'n defnyddio'r dull Lliniarol a gofal diwedd oes rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pobl mewn profedigaeth drwy ddarparu gwybodaeth a chymorth i bawb a thrwy nodi'r rhai y gallai fod angen cymorth pellach a allai gynnwys therapi profedigaeth neu gwnsela. Tra'n sicrhau bod safonau profedigaeth a fframwaith profedigaeth i Gymru yn cael eu hystyried a'u dilyn.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Barafeddygon symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel parafeddyg cofrestredig, dylech:

PAR 5.1	Dangos dealltwriaeth o ymatebion arferol a patholegol i ddiagnosis/prognosis cyflwr sy'n byrhau bywyd a gallu i fynd i'r afael â rheoli colled, galar a phrofedigaeth ar unwaith.
PAR 5.2	Trafodwch oblygiadau diwylliant, ysbrydolrwydd a ffydd sy'n ymwneud â marwolaeth a marw i'r claf, eu hanwyliaid, a'r gymuned.
PAR 5.3	Disgrifio, dangos, a chynllunio gofal priodol ar ôl marwolaeth ar gyfer cleifion gan gynnwys atgyfeirio at wasanaethau priodol eraill.

Uwch - Fel Ymarferydd Parafeddyg Uwch (APP) y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PAR 5.4	Cymhwyso dealltwriaeth o ymatebion arferol a patholegol i ddiagnosis/prognosis cyflwr sy'n byrhau bywyd a gallu i fynd i'r afael â rheoli colled, galar a phrofedigaeth ar unwaith a chyfeirio ymlaen os yw'n briodol.
PAR 5.5	Nodi, dadansoddi a dewis dulliau priodol o gyfathrebu â phobl mewn profedigaeth.
PAR 5.6	Cydnabod natur galar difreinio mewn unigolion, teuluoedd a gofalwyr a dulliau priodol o fynd i'r afael â'r galar hwn.

Ehangach - Fel parafeddyg gofal lliniarol/ymarfer uwch arbenigol y mae ei rôl graidd yn darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd ac o fewn y cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:

PAR 5.7	Cymhwyso gwybodaeth am ddamcaniaethau colled a galar a gwybod pryd i gyfeirio at weithwyr proffesiynol gofal lliniarol eraill ar gyfer materion achosion cymhleth.
PAR 5.8	Integreiddio gwybodaeth uwch o'r broses alaru a'r adweithiau, i ddewis dulliau priodol i gefnogi unigolion a'u teuluoedd yn weithredol drwy gydol y llwybr clefyd ac ar ôl marwolaeth.
PAR 5.9	Ymateb yn rhagweithiol i adweithiau a phrosesau galar cymhleth a chychwyn ailgyfeirio at ddisgyblaethau neu asiantaethau priodol.
PAR 5.10	Mentora ac addysgu cydweithwyr i ddeall effaith bersonol colled, galar a phrofedigaeth, gan eu cefnogi i gydnabod eu hymatebion colled eu hunain ac annog ymgysylltu â gweithgareddau i gynnal eu gwytnwch yn barhaus.
PAR 5.11	Gweithredu fel adnodd i gefnogi cydweithwyr wrth reoli colled, galar a phrofedigaeth.
PAR 5.12	Arwain, hwyluso ac ymgysylltu ag addysg, datblygu gwasanaethau ac ymchwil mewn gofal lliniarol yn unol ag anghenion y gwasanaeth gofal lliniarol. Cydweithio gyda'r holl randdeiliaid perthnasol mewn perthynas â llywodraethu priodol a gyrwyr polisi.

Parth cymhwysedd 6 -

Ymarfer Proffesiynol a Moesegol yng nghyd-destun Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes

Mae ymarfer proffesiynol a moesegol yn ymwneud ag ystyried y ffordd orau o ddarparu gofal parhaus ac integredig, gan barchu gwerthoedd, anghenion a dymuniadau wrth i anghenion gofal iechyd newid yn ystod amodau byrhau bywyd.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Barafeddygon symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel parafeddyg cofrestredig, dylech:

PAR 6.1	Bod yn ymwybodol a gweithredu yn unol â Chod Moeseg ac Ymddygiad Proffesiynol Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Ambiwlans Cymru ac unrhyw ofynion fel y nodir gan Gyngor Proffesiynau Gofal Iechyd ar gyfer cofrestru Parafeddygon yn y wladwriaeth.
PAR 6.2	Dangos dealltwriaeth o'r gwahanol gyfnodau wrth reoli cyflwr byrhau bywyd a'r newid i ddarparu gofal diwedd oes.
PAR 6.3	Cymryd rhan mewn prosesau llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd i gynnal a gwella ymarfer clinigol.
PAR 6.4	Cymryd rhan mewn prosesau goruchwylio proffesiynol ac adolygu gan gymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol.
PAR 6.5	Disgrifio, dangos, a chyfiawnhau agweddau gweithdrefnol, cyfreithiol a moesegol ar weithredu gweithdrefnau Cydnabod Diflannu Bywyd/ Pronouncement of Life Extinct (ROLE/PLE).

Uwch - Fel Ymarferydd Parafeddyg Uwch (APP) y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

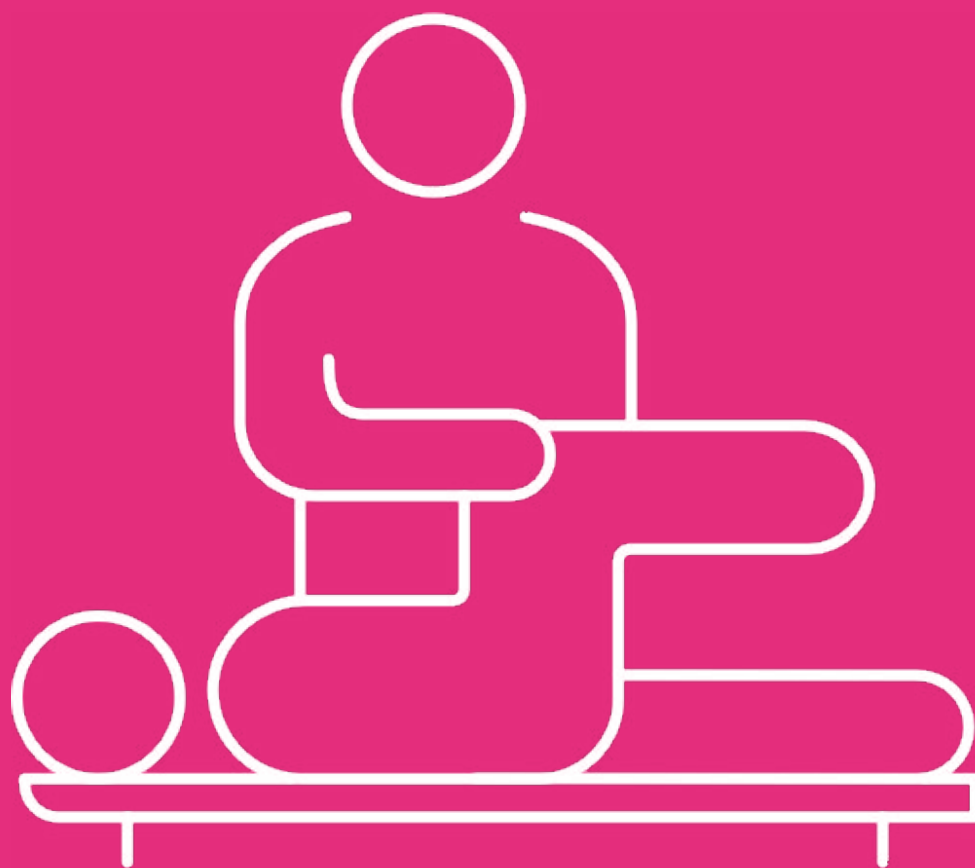
PAR 6.6	Cydweithio â darparwyr gofal iechyd eraill i asesu, cydlynu, hyrwyddo a gwella diogelwch yng nghyd-destun gofal lliniarol.
PAR 6.7	Ymrwymo i ofal lliniarol drwy gynhyrchu, cymhwyso a rhannu gwybodaeth.

Ehangach - Fel parafeddyg gofal lliniarol/ymarfer uwch arbenigol y mae ei rôl graidd yn darparu gofal i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd ac o fewn y cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:

PAR 6.8	Cymryd rhan mewn trafodaeth a datrys cyfng-gyngor moesegol a allai godi mewn gofal lliniarol.
PAR 6.9	Cymhwyso agweddau gweithdrefnol, cyfreithiol a moesegol i gynllunio gofal yn y dyfodol, gofal lliniarol a gofal diwedd oes a chyfiawnhau'r defnydd o feddyginiaethau rhagnodi rhagosodol.
PAR 6.10	Eiriolwr dros y person pan fydd heriau'n effeithio ar eu rhyngweithio ag eraill a'u penderfyniadau ynghylch gofal diwedd oes.

Cymwyseddau Proffesiwn Penodol

Ffisiotherapi

Parth cymhwysedd 1 -

Egwyddorion gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nod gofal lliniarol a gofal diwedd oes yw gwella ansawdd bywyd pobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd, nid yn unig trwy drin eu symptomau corfforol ond hefyd trwy fynychu eu hanghenion seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Mae gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn berthnasol i bobl o unrhyw oedran a gellir ei integreiddio ar unrhyw adeg yn y llwybr salwch o ddiagnosis neu adnabod angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes, drwy'r continwwm o gydnabod gofal diwedd oes i brofedigaeth.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Ffisiotherapyddion symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel ffisiotherapydd, dylech:

PHYS 1.1	Deall a gallu adnabod llwybrau cyffredin cyflyrau sy'n byrhau bywyd, gan gynnwys symptomau a phroblemau cyffredin.
PHYS 1.2	Deall effaith ymatebion seicolegol i golli rôl ac annibyniaeth swyddogaethol, straenwyr cymdeithasol a'r dimensiynau ysbrydol/crefyddol ar ymddygiad a gwneud penderfyniadau unigolion a theuluoedd a chymryd hyn i ystyriaeth wrth gynllunio gofal.
PHYS 1.3	Deall, cydnabod a cholli rôl ac annibyniaeth swyddogaethol, sy'n deillio o ymatebion patholegol.
PHYS 1.4	Deall, cydnabod a rheoli effaith ymatebion patholegol ar ymddygiad a gwneud penderfyniadau unigolion a theuluoedd, gan gyfeirio at ofal lliniarol arbenigol lle bo'n briodol.
PHYS 1.5	Darparu addysg i unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu gofalwyr, eu cydweithwyr, ar lefel briodol i'w rôl.
PHYS 1.6	Bod yn ymwybodol o rôl bosibl gwasanaethau gofal lliniarol arbenigol wrth gefnogi staff mewn asiantaethau eraill i ddarparu dull gofal lliniarol i bersonau sydd â chyflwr byrhau bywyd a chyfeirio mewn ffordd briodol.

Uwch - Fel ffisiotherapydd y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PHYS 1.7	Cymhwyso dealltwriaeth fanwl o lwybrau posibl amodau byrhau bywyd yng nghyd-destun eu harfer clinigol presennol.
PHYS 1.8	Dilynwch astudiaeth ychwanegol i ddatblygu ymhellach eu gwybodaeth sy'n berthnasol i anghenion unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd er mwyn gwella ymarfer clinigol.
PHYS 1.9	Nodi cyfleoedd ar gyfer ymchwil ac ymgysylltu ag ef sy'n cyfrannu at ymarfer clinigol effeithiol.

Ehangach - Fel ffisiotherapydd y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol ac o fewn y cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:

PHYS 1.10	Integreiddio gwybodaeth arbenigol a dealltwriaeth o sbectrwm llawn llwybrau amodau byrhau bywyd wrth ymateb i anghenion gofal cymhleth ac aml-ddimensiwn.
PHYS 1.11	Arbenigedd arbenigol ymlaen llaw drwy astudiaeth barhaus a datblygiad parhaus i wella ansawdd a chanlyniadau darparu gwasanaethau gofal lliniarol.

PHYS 1.12	Darparu addysg, arweinyddiaeth, mentoriaeth a chymorth proffesiynol i gydweithwyr a darparwyr cyffredinol gofal lliniarol.
PHYS 1.13	Hyrwyddo strategaethau sy'n cefnogi staff ar bob lefel i weithio'n effeithiol mewn sefyllfaoedd heriol, gan feithrin amgylchedd tosturiol a gwydn.
PHYS 1.14	Cychwyn a hwyluso datblygiadau gwasanaeth sy'n dangos gweithio ar ben y drwydded.
PHYS 1.15	Arwain, hwyluso ac ymgysylltu ag addysg bellach ac ymchwil ym maes gofal lliniarol.
PHYS 1.16	Dylunio a chefnogi prosiectau ymchwil yn unol ag anghenion y gwasanaeth gofal lliniarol, gan gydweithio â'r holl randdeiliaid perthnasol.
PHYS 1.17	Gweithredu fel adnodd arbenigol sy'n darparu ac yn cynghori ar addysg israddedig ac ôl-raddedig ym maes Ymarfer Ffisiotherapi mewn Gofal Lliniarol.
PHYS 1.18	Arwain, hwyluso a chydweithio mewn addysg bellach, ymchwil a datblygu gwasanaethau ym maes gofal lliniarol, gan gydweithio â'r holl randdeiliaid perthnasol o ran llywodraethu priodol a gyrrwyr polisi.

Parth cymhwysedd 2 -

Cyfathrebu mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae cyfathrebu effeithiol yn hanfodol i gymhwyso gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn briodol.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniant o gymwyseddau wrth i Ffisiotherapyddion symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiynol-benodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel ffisiotherapydd, dylech:

PHYS 2.1	Gallu asesu dealltwriaeth y person o'i iechyd a'i statws swyddogaethol presennol mewn perthynas â'i gyflwr byrhau bywyd.
PHYS 2.2	Gallu cyfleu statws swyddogaethol cyfredol a dilyniant posibl mewn modd cywir a thosturiol, gan ystyried anghenion a dymuniadau'r unigolyn.
PHYS 2.3	Deall bod cyfathrebu gwybodaeth yn newid dealltwriaeth y person o'i sefyllfa yn sylfaenol a/neu yn dylanwadu ar ei benderfyniadau, yn broses gydweithredol barhaus ac nid un digwyddiad.
PHYS 2.4	Gallu adnabod gwrthdaro posibl wrth wneud penderfyniadau yn y lleoliad gofal lliniarol a chyfrannu at ei reoli.

Uwch - Fel ffisiotherapydd lle y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PHYS 2.5	Cydnabod yr heriau cyfathrebu amlddimensiwn sy'n codi wrth weithio gyda phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, gan ymateb gyda sensitifwydd a thosturi i anghenion unigolion a gofalwyr.
PHYS 2.6	Cymhwyso ac addasu strategaethau cyfathrebu effeithiol gyda hyder cynyddol i gefnogi anghenion a dymuniadau newidiol unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd a'u teuluoedd.
PHYS 2.7	Ymrestru sgiliau y tîm amlddisgyblaethol neu'r cydweithwyr i wella a chefnogi cyfathrebu â'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu.

Ehangach - Fel ffisiotherapydd y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol ac o fewn y cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:

PHYS 2.8	Defnyddio amrywiaeth o strategaethau i gymryd rhan mewn cyfathrebu hynod fedrus, tosturiol, unigol ac amserol gydag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu gofalwyr ac aelodau'r tîm amlddisgyblaethol.
PHYS 2.9	Eiriolwr dros unigolion a theuluoedd drwy weithredu fel cyfryngwr i alluogi mynediad at ymyriadau gofal lliniarol priodol ac amserol a gwasanaethau hanfodol eraill.
PHYS 2.10	Dangos hunanymwybyddiaeth o ymatebion eich hun ac aros mewn cysylltiad ystyrlon ag unigolion a gofalwyr hyd yn oed yn yr amgylchiadau mwyaf cymhleth, dwys a newidiol.
PHYS 2.11	Hwyluso a chefnogi addysgu amlddisgyblaethol sgiliau cyfathrebu fel adnodd arbenigol.

Parth cymhwysedd 3 -

Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Gall unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gael eu heffeithio nid yn unig mewn ffyrdd corfforol, ond hefyd mewn ffyrdd seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Optimeiddio ansawdd bywyd a byw mor llawn â phosibl.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Ffisiotherapyddion symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel ffisiotherapydd, dylech:

PHYS 3.1	Gallu asesu person sydd â chyflwr byrhau bywyd a rheoli symptomau anghymhleth.
PHYS 3.2	Cydnabod pan fydd angen cymorth gan ofal lliniarol i fynd i'r afael ag anghenion gofal mwy cymhleth.
PHYS 3.3	Cydnabod achosion dirywiad corfforol a allai fod yn wrthdroadwy a defnyddio dull adsefydlu lliniarol sy'n briodol i hyrwyddo'r annibyniaeth gorau posibl.
PHYS 3.4	Gallu helpu'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu i addasu i drawsnewid i ofal lliniarol, lle bo'n briodol.

Uwch - Fel ffisiotherapydd y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PHYS 3.5	Cydnabod angen newid yn ffocws nodau gofal a thriniaeth ar bwyntiau penderfynu hanfodol yn ystod cyflwr byrhau bywyd.
PHYS 3.6	Ymateb yn briodol i argyfyngau a allai godi mewn gofal lliniarol (gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, cywasgu llinyn asgwrn cefn metastatig).
PHYS 3.7	Defnyddio rheoli symptomau anffarmacolegol i hyrwyddo cysur ac ansawdd bywyd.
PHYS 3.8	Gwerthuso manteision, beichiau a risgiau ymyriadau ffisiotherapi a chydweithio gydag unigolion ynghylch priodoldeb.
PHYS 3.9	Rheoli penderfyniadau ynghylch tynnu ymyriadau yn ôl neu ddal yn ôl, tra'n ailasesu pryd mae'n briodol ailymgysylltu.

Sylfaenol - Fel ffisiotherapydd y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol ac o fewn y cwmpas ymarfer y cytunwyd arno, dylech:

PHYS 3.10	Cymhwyso gwybodaeth glinigol arbenigol a dealltwriaeth o symptomau cymhleth sy'n gysylltiedig â chlefyd blaengar i adnabod materion clinigol cyfredol a darpar mewn gofal lliniarol yn gynhwysfawr.
PHYS 3.11	Dangos gwybodaeth arbenigol am gyflwyniadau clinigol unigol a llwybrau clefydau mewn Gofal Lliniarol ac ymateb mewn modd rhagweithiol ac amserol i anghenion a nodwyd.
PHYS 3.12	Cydnabod ffiniau proffesiynol a chyfyngiadau clinigol drwy resymu arbenigol a dysgu profiadol a chyfeirio at gydweithwyr yn briodol.
PHYS 3.13	Gweithredu fel adnodd arbenigol i staff eraill ar rôl ffisiotherapi ac adsefydlu wrth reoli symptomau a gwneud y gorau o ansawdd bywyd.

PHYS 3.14	Rheoli symptomau gofidus tra'n ceisio gwneud y mwyaf o allu'r unigolyn i weithredu, i hyrwyddo ei annibyniaeth ac i addasu i newidiadau sy'n digwydd oherwydd ei gyflwr sy'n byrhau bywyd.
PHYS 3.15	Sicrhau bod pwyslais triniaeth yn canolbwyntio ar y claf ac yn canolbwyntio ar y nod, gan ddefnyddio arbenigedd a gwybodaeth uwch i nodi rhyngweithio cymhleth a ffactorau eraill sy'n effeithio ar swyddogaeth.
PHYS 3.16	Cyflwyno ymyriadau arbenigol ar gyfer symptomau a newidiadau swyddogaethol, gan gynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i) goddefgarwch ymarfer corff, gofal anadlol, blinder, lymffoedema, cyflyrau niwrolegol ac orthopedig, adsefydlu lliniarol a phoen.

Parth cymhwysedd 4 -

ynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nodweddir cynllunio gofal mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gynnwys cynllunio gofal yn y dyfodol gan ymgysylltu ag integreiddio gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hyrwyddo byw'n llawn â phosibl ac ansawdd bywyd i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylid ystyried dymuniadau a phryderon teuluoedd a gofalwyr fel rhan o'r broses hon.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Ffisiotherapyddion symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel ffisiotherapydd, dylech:

PHYS 4.1	Fel aelod o'r tîm amlddisgyblaethol allu cymryd rhan mewn digwyddiadau allweddol ym maes gofal unigol, gan gynnwys cyfarfodydd teuluol.
PHYS 4.2	Dangos gallu i gydnabod y gall yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd golli gallu i wneud penderfyniadau tuag at ddiwedd oes. Mewn amgylchiadau o'r fath rhaid gwneud penderfyniadau er budd pennaf y person a dilyn canllawiau moesegol proffesiynol Ffisiotherapi mewn perthynas â gwneud penderfyniadau.
PHYS 4.3	Deall pwysigrwydd atgyfeirio at dimau gofal lliniarol ar gyfer rheoli'r person ag anghenion gofal lliniarol.

Uwch - Fel ffisiotherapydd y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PHYS 4.4	Cydweithio'n effeithiol o fewn y tîm amlddisgyblaethol a gyda rhanddeiliaid eraill i reoli perthnasoedd gwaith cadarnhaol a fydd yn cefnogi lles yr unigolyn a'r gofalwr ac yn hyrwyddo cynllunio gofal sy'n canolbwyntio ar y claf.
PHYS 4.5	Ymgysylltu â'r claf a'i ofalwyr wrth wneud penderfyniadau a gosod nodau er mwyn cefnogi'r canlyniadau gorau ac ansawdd bywyd.
PHYS 4.6	Dangos hyblygrwydd mewn perthynas â chynllunio gofal, gan gydnabod y gall blaenoriaethau unigolyn newid gyda newid yn ei gyflwr a datblygiad afiechyd.
PHYS 4.7	Hwyluso penderfyniadau gwybodus ynghylch man gofal, gan nodi risgiau posibl a gwirioneddol mewn modd cefnogol tra'n rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r tîm.
PHYS 4.8	Cynnal asesiadau swyddogaethol a risg cynhwysfawr i gefnogi cleifion yn eu dewis lle gofal neu farwolaeth lle bo hynny'n bosibl, gan gydnabod y cymhlethdodau i unigolion a'u gofalwyr.

Ehangach- Fel ffisiotherapydd y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

PHYS 4.9	Adeiladu perthnasoedd therapiwtig gydag unigolion/ teuluoedd i gefnogi dewisiadau gwybodus ar gyfer cynllunio gofal ac ymyriadau therapi.
PHYS 4.10	Gwasanaethu fel adnodd clinigol arbenigol, yn ôl yr angen, i ddarparwyr cyffredinol a darparwyr arbenigol eraill gofal lliniarol, modelu rôl sgiliau clinigol arbenigol wrth asesu a rheoli unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd cymhleth.
PHYS 4.11	Arwain drwy adeiladu partneriaethau a defnyddio cryfderau'r tîm MDT i hwyluso'r canlyniadau gofal lliniarol gorau posibl i'r unigolyn a'i deulu.

PHYS 4.12	Dangos lefel uchel o arbenigedd clinigol wrth gefnogi'r unigolyn wrth addasu i gyflwyniad clinigol sy'n newid a lefelau swyddogaethol.
PHYS 4.13	Gwerthuso'n feirniadol canlyniadau ymyriadau yn erbyn safonau a chanllawiau sefydledig i ddatblygu ymhellach ymarfer eu hunain ac ymarfer cydweithwyr proffesiynol mewn gofal lliniarol arbenigol.
PHYS 4.14	Cydlynu trawsnewidiadau gofal diogel, di-dor ar gyfer unigolion sydd ag anghenion cynllunio rhyddhau cymhleth, gan gynnwys cefnogi gofal cartref lle bo'n briodol.
PHYS 4.15	Datblygu cynlluniau cyfannol sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn sy'n mynd i'r afael ag effaith seicogymdeithasol lleihau swyddogaeth a gosod nodau realistig y gellir eu haddasu.
PHYS 4.16	Cymhwyso gwybodaeth arbenigol o gynllunio gofal yn y dyfodol, gan gynnwys dogfennu dewisiadau a chwblhau dogfennaeth DNACPR lle bo'n briodol.

Parth cymhwysedd 5 -

Colli, galar a phrofedigaeth mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae gan weithwyr proffesiynol sy'n defnyddio'r dull Lliniarol a gofal diwedd oes rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pobl mewn profedigaeth drwy ddarparu gwybodaeth a chymorth i bawb a thrwy nodi'r rhai y gallai fod angen cymorth pellach a allai gynnwys therapi profedigaeth neu gwnsela. Tra'n sicrhau bod safonau profedigaeth a fframwaith profedigaeth i Gymru yn cael eu hystyried a'u dilyn.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Ffisiotherapyddion symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel ffisiotherapydd, dylech:

PHYS 5.1	Meddu ar wybodaeth am ddamcaniaethau colled a galar a gwybod pryd i gyfeirio at weithwyr proffesiynol gofal lliniarol eraill ar gyfer materion achosion cymhleth.
PHYS 5.2	Dangos sensitifrwydd ac ymgysylltiad â gwahanol gamau galar a cholli, gan gynnwys colli annibyniaeth swyddogaethol gan ddefnyddio'r ymwybyddiaeth hon i lywio ymyriadau cynllunio gofal a thriniaeth.
PHYS 5.3	Trafodwch oblygiadau diwylliant, ysbrydolrwydd a ffydd sy'n ymwneud â marwolaeth a marw i'r claf, eu hanwyliaid, a'r gymuned.

Uwch - Fel ffisiotherapydd y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PHYS 5.4	Gwerthfawrogi natur galar difreinio mewn unigolion, teuluoedd a gofalwyr a chymhwyso dulliau priodol i fynd i'r afael â'r galar hwn.
----------	--

Ehangach - Fel ffisiotherapydd y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

PHYS 5.5	Cymhwyso gwybodaeth uwch o'r broses alaru a'r adweithiau, i gefnogi unigolion a'u teuluoedd yn weithredol drwy gydol y llwybr clefyd.
PHYS 5.6	Ymateb yn rhagweithiol ymateb i adweithiau a phrosesau galar cymhleth a chychwyn ailgyfeirio at ddisgyblaethau neu asiantaethau priodol pan fo angen.
PHYS 5.7	Mentora ac addysgu cydweithwyr i ddeall effaith bersonol colled, galar a phrofedigaeth, gan eu cefnogi i gydnabod eu hymatebion colled eu hunain ac annog ymgysylltu â gweithgareddau i gynnal eu gwytnwch yn barhaus.

Parth cymhwysedd 6 -

Ymarfer Proffesiynol a Moesegol yng nghyd-destun Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes

Mae ymarfer proffesiynol a moesegol yn ymwneud ag ystyried y ffordd orau o ddarparu gofal parhaus ac integredig, gan barchu gwerthoedd, anghenion a dymuniadau wrth i anghenion gofal iechyd newid yn ystod amodau byrhau bywyd.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Ffisiotherapyddion symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel ffisiotherapydd, dylech:

PHYS 6.1	Bod yn ymwybodol a gweithredu yn unol â Chôd Gwerthoedd Proffesiynol ac Ymddygiad Siartredig Cymdeithas Ffisiotherapyddion (CSP) ac unrhyw ofynion rheoleiddio a bennir gan Gyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal (HCPC).
PHYS 6.2	Dangos dealltwriaeth o'r gwahaniaeth rhwng rheoli cyflwr byrhau bywyd a darparu gofal diwedd oes i unigolyn.
PHYS 6.3	Cymryd rhan mewn prosesau llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd i gynnal a gwella ymarfer clinigol.
PHYS 6.4	Cymryd rhan mewn prosesau goruchwylio proffesiynol ac adolygu gan gymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol.

Uwch - Fel ffisiotherapydd y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

PHYS 6.5	Cymryd rhan mewn prosesau llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd i gynnal a gwella ymarfer clinigol.
PHYS 6.6	Cymryd rhan mewn prosesau goruchwylio proffesiynol ac adolygu gan gymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol.

Ehangach- Fel ffisiotherapydd y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

PHYS 6.7	Cymhwyso dealltwriaeth uwch o safonau cyfreithiol, moesegol a phroffesiynol cyfoes i ddarparu gwasanaethau therapi gofal lliniarol o safon.
PHYS 6.8	Arwain a datblygu rhaglenni llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd sy'n benodol i ofal lliniarol.
PHYS 6.9	Dylanwadu a hyrwyddo mentrau strategol a datblygu polisi ar gyfer gwasanaethau gofal lliniarol ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol.
PHYS 6.10	Gweithredu fel adnodd arbenigol sy'n cyfrannu at ddatblygu a darparu gwasanaethau gofal lliniarol ar draws pob lleoliad clinigol gan gynnwys gofal sylfaenol, aciwt, trydyddol a gofal cymdeithasol.
PHYS 6.11	Dylunio a chefnogi prosiectau ymchwil yn unol ag anghenion y gwasanaeth gofal lliniarol, gan gydweithio â'r holl randdeiliaid perthnasol o ran materion ymchwil.

Cymwyseddau Proffesiwn Penodol

Therapi Iaith a Lleferydd

Parth cymhwysedd 1 -

Egwyddorion gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nod gofal lliniarol a gofal diwedd oes yw gwella ansawdd bywyd pobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd, nid yn unig drwy drin eu symptomau corfforol ond hefyd drwy fynd at eu hanghenion seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol/ anghenion. Mae gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn berthnasol i bobl o unrhyw oedran a gellir ei integreiddio ar unrhyw adeg yn y llwybr salwch o ddiagnosis neu adnabod angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes, drwy'r continwmm o gydnabod gofal diwedd oes i brofedigaeth.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Lleferydd ac Iaith symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith, dylech:

SLT 1.1	Deall a gallu adnabod llwybrau cyffredin cyflyrau sy'n byrhau bywyd, gan gynnwys symptomau a phroblemau cyffredin.
SLT 1.2	Deall effaith ymatebion seicolegol i golled lluosog gan gynnwys, colli cyfranogiad cymdeithasol, straenwyr cymdeithasol a'r dimensiynau ysbrydol/crefyddol ar ymddygiad a phenderfyniadau unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a theuluoedd a chymryd hyn i ystyriaeth wrth gynllunio gofal.
SLT 1.3	Deall, cydnabod a mynd i'r afael â rheolaeth ymatebion patholegol i golli lluosog, colli cyfranogiad cymdeithasol, a cholli cyfathrebu swyddogaethol, a allai effeithio ar ymddygiad a phenderfyniadau unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a theuluoedd, a chyfeirio unigolion a/neu eu teuluoedd at ofal lliniarol arbenigol lle bo'n briodol.
SLT 1.4	Darparu addysg i unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, gan gynnwys eu gofalwyr a'u cydweithwyr, yng nghyd-destun eu rôl ac ar lefel briodol.
SLT 1.5	Meddu ar ymwybyddiaeth o rôl gwasanaethau gofal lliniarol arbenigol wrth gefnogi staff wrth ddarparu dull gofal lliniarol i'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a chyfeirio mewn ffordd briodol.

Uwch - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

SLT 1.6	Cymhwyso dealltwriaeth fanwl o sbectrwm llawn llwybrau amodau byrhau bywyd yng nghyd-destun eu harfer clinigol presennol.
SLT 1.7	Cynnal astudiaeth ychwanegol sy'n berthnasol i anghenion unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd er mwyn gwella'r cais yn ymarferol.
SLT 1.8	Adnabod a chymryd rhan mewn ymchwil sy'n llywio ac yn gwella ymarfer clinigol effeithiol.

Ehangach - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

SLT 1.9	Cymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth uwch o sbectrwm llawn llwybrau amodau byrhau bywyd wrth ymateb i anghenion gofal cymhleth ac aml-ddimensiwn.
SLT 1.10	Ymgymryd ag astudio a datblygu sylfaen wybodaeth ar lefel uwch yn barhaus i wella ansawdd a safon canlyniadau therapi a darparu gwasanaethau mewn gofal lliniarol.

SLT 1.11	Datblygu, hwyluso a darparu addysg, arweinyddiaeth, mentoriaeth a chymorth proffesiynol i gydweithwyr a darparwyr cyffredinol gofal lliniarol.
SLT 1.12	Arwain mentrau sy'n annog cydweithwyr i feithrin amgylchedd gofalgar sy'n cefnogi'r holl staff sy'n gweithio mewn sefyllfaoedd sensitif gyda phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd.
SLT 1.13	Cymryd rhan mewn addysg bellach ac ymchwil ym maes gofal lliniarol, gan gydweithio â rhanddeiliaid perthnasol yn unol â llywodraethu ymchwil.
SLT 1.14	Gweithredu fel adnodd arbenigol sy'n darparu ac yn cynghori ar addysg israddedig ac ôl-raddedig ym maes Ymarfer Therapi Lleferydd ac Iaith mewn Gofal Lliniarol.

Parth cymhwysedd 2 -

Cyfathrebu mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae cyfathrebu effeithiol yn hanfodol i gymhwyso gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn briodol.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymhwyseddau wrth i Therapyddion Lleferydd ac Iaith Symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymhwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymhwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith, dylech:

SLT 2.1	Gallu asesu dealltwriaeth bresennol yr unigolyn o'i iechyd, a'i EDS (Bwyta, Yfed, a Llyncu) a statws cyfathrebu yng nghyd-destun cyflwr byrhau bywyd y person.
SLT 2.2	Gallu gwneud y gorau o gyfathrebu effeithiol ar gyfer yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd sy'n cyflwyno anawsterau cyfathrebu gwybyddol, nam iaith dderbynnol a/neu fynegiannol, anhwylderau lleferydd modur a/ neu lais. Ystyriwch gael mynediad at arbenigedd mewn cyfathrebu cynorthwyol ac estynedig pan fo'n briodol.
SLT 2.3	Gallu addysgu a hwyluso aelodau'r tîm amlddisgyblaethol i wneud y gorau o gyfathrebu effeithiol â'r unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd sy'n cyflwyno unrhyw fodd o nam ar gyfathrebu.
SLT 2.4	Gallu cyfathrebu statws swyddogaethol cyfredol mewn perthynas â chyfathrebu ac anhwylderau EDS a dilyniant tebygol mewn modd cywir a thosturiol, gan ystyried anghenion y claf, dymuniadau a newidiadau posibl mewn swyddogaeth gyfathrebol.
SLT 2.5	Deall y bydd angen myfyrio ac addasiad parhaus ar gyfathrebu â'r unigolyn ar hyd ei lwybr gofal.
SLT 2.6	Defnyddio sgiliau cyfathrebu gwell i gefnogi sgysiau anodd a rheoli gwrthdaro posibl yn y lleoliad gofal lliniarol.
SLT 2.7	Dangos dealltwriaeth o'r heriau cyfathrebu aml- ddimensiwn sy'n codi wrth weithio gyda phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd, gan ymateb gyda sensitifrwydd a thosturi i anghenion unigolion a gofalwyr.

Uwch - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

SLT 2.8	Cymhwyso ac addasu strategaethau cyfathrebu effeithiol, gan gynnwys cyfathrebu cynorthwyol ac estynedig, i ddiwallu anghenion a dymuniadau newidiol unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd a'u teuluoedd.
SLT 2.9	Hwyluso asesu gallu gwneud penderfyniadau mewn unigolion sydd â nam ar gyfathrebu.
SLT 2.10	Ymrestru sgiliau y tîm amlddisgyblaethol neu'r cydweithwyr i wella a chefnogi cyfathrebu â'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu.

Ehangach - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

SLT 2.11	Cyflogi amrywiaeth o strategaethau i ddarparu cyfathrebu hynod fedrus, tosturiol, unigol ac amserol gydag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd, eu gofalwyr ac aelodau'r tîm amlddisgyblaethol.
----------	--

SLT 2.12	Gweithredu fel hwylusydd i'r claf a'r teulu i'w galluogi i gael mynediad at ymyrraeth gofal lliniarol priodol ac amserol a gwasanaethau hanfodol perthnasol eraill.
SLT 2.13	Arwain cleifion a theuluoedd wrth wneud penderfyniadau sy'n gysylltiedig â chychwyn, tynnu yn ôl, neu atal hydradiad a maeth artiffisial yn ôl oherwydd dysfagia oropharyngeal datblygedig.
SLT 2.14	Cynnal hunanymwybyddiaeth o wydnwch a lles, gan addasu dulliau cyfathrebu yn effeithiol mewn amgylchiadau cymhleth, dwys a newidiol.
SLT 2.15	Arwain a chefnogi addysgu amlddisgyblaethol o sgiliau cyfathrebu sy'n berthnasol i ymarfer therapi lleferydd ac iaith, gan gynnwys rheoli anawsterau cyfathrebu gwybyddol, namau iaith dderbyniol/mynegiannol, ac anhwylderau lleferydd neu lais modur.

Parth cymhwysedd 3 -

Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Gall unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gael eu heffeithio nid yn unig mewn ffyrdd corfforol, ond hefyd mewn ffyrdd seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol/ffyrdd. Optimeiddio ansawdd bywyd a byw mor llawn â phosibl.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Lleferydd ac Iaith Symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith, dylech:

SLT 3.1	Gallu asesu person sydd â chyflwr byrhau bywyd a rheoli symptomau digymhleth tra'n cydnabod pryd i gyfeirio at Ofal Lliniarol Arbenigol er mwyn gwella gofal y person hwnnw.
SLT 3.2	Gallu adnabod achosion dirywiad swyddogaethol a allai fod yn cael eu gwrthdroi yng ngalluoedd cyfathrebu'r claf, gan nodi strategaethau addasol neu iawndal a/neu ddefnyddio dull adsefydlu lliniarol sy'n briodol i hyrwyddo'r annibyniaeth a'r diogelwch gorau posibl yn y meysydd hyn.
SLT 3.3	Hyrwyddo ac addysgu gofalwyr ar wneud y gorau o gyfathrebu effeithiol gyda'r unigolyn sy'n cyflwyno nam ar gyfathrebu.
SLT 3.4	Gallu helpu'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu i addasu i newid o driniaeth ymestyn bywyd i ffocws ar ofal lliniarol, lle bo'n briodol. Ceisio cymorth gan wasanaethau gofal lliniarol arbenigol lle bo angen.

Uwch - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

SLT 3.5	Cydnabod cyffuriau critigol mewn gofal a thrwy hynny nodi angen newid yn ffocws nodau gofal a thriniaeth yn ystod cyflwr sy'n byrhau bywyd.
SLT 3.6	Nodi achosion a allai fod yn cael eu gwrthdroi o ddirywiad swyddogaethol yn EDS a galluoedd cyfathrebu'r claf, a gweithredu strategaethau addasol neu iawndal neu ddulliau adsefydlu lliniarol i hyrwyddo annibyniaeth a diogelwch.
SLT 3.7	Gallu asesu sgiliau gofalwyr a'r angen am hyfforddiant sgiliau a chymorth, er mwyn cynorthwyo gyda thechnegau llyncu diogel o fewn cyd-destun cyflwr byrhau bywyd.
SLT 3.8	Gallu adnabod a chael mynediad at arbenigedd amlddisgyblaethol ac ymyriadau anffarmacolegol i gefnogi rheoli symptomau gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i flinder, dyspnoea, rheoli secretiad a phryder a all effeithio ar EDS, gweithgareddau cyfathrebu ac ansawdd bywyd.
SLT 3.9	Gallu nodi effaith seicogymdeithasol lleihau cyfathrebu a/neu swyddogaeth llyncu oherwydd cyflwr byrhau bywyd gan ddarparu addasiadau amserol sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hwyluso cyfranogiad cymdeithasol parhaus.
SLT 3.10	Gallu hwyluso unigolion a'u teuluoedd i nodi gweithgareddau cyfathrebu swyddogaethol arwyddocaol yn bersonol a grymuso cyfranogiad parhaus trwy sgwrsio â chymorth a dulliau cyfathrebu cyfanswm.
SLT 3.11	Gallu asesu unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd ar gyfer technoleg cyfathrebu cynorthwyol, gan amlinellu argymhellion ar gyfer dyfeisiau/addasiadau a fydd yn hyrwyddo ymreolaeth gyfathrebol i'r unigolyn o fewn ei amgylchedd.

SLT 3.12	Dangos mwy o ymwybyddiaeth o effaith colli lluosog (gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i ymreolaeth gyfathrebol, gallu i fwyta/yfed a ffactorau seicogymdeithasol cysylltiedig), wrth lunio rhaglenni triniaeth sy'n briodol i anghenion yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd.
SLT 3.13	Gallu cydnabod yr angen am gyfeirio ymlaen at weithwyr proffesiynol eraill er mwyn gwneud y gorau o ymreolaeth mewn cyfathrebu a gwella diogelwch ac annibyniaeth wrth fwyta, yfed a llyncu yn yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd o fewn yr ysbyty a/neu amgylchedd cartref.
SLT 3.14	Dangos gallu uwch i ystyried manteision, beichiau a risgiau ymyriadau therapi lleferydd ac iaith (gan gynnwys asesu offerynnol) wrth unigoleiddio rheolaeth ar gyfer pob person sy'n byw gyda chyflwr byrhau bywyd.
SLT 3.15	Dangos y gallu i reoli penderfyniadau ynghylch tynnu'n ôl neu ohirio ymyrraeth therapi lleferydd ac iaith, tra'n cydnabod pryd i ailymgysylltu os yw'n briodol.

Ehangach - Fel Therapydd Lleferydd ac iaith y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

SLT 3.16	Cymhwyso gwybodaeth glinigol uwch o symptomau cymhleth sy'n gysylltiedig â chlefyd blaengar i nodi materion clinigol cyfredol a darpar mewn gofal lliniarol.
SLT 3.17	Dadansoddi cyflwyniadau cleifion a llwybrau clefydau mewn Gofal Lliniarol Arbenigol ac ymateb yn rhagweithiol i anghenion a nodwyd.
SLT 3.18	Cydnabod cyfyngiadau clinigol a ffiniau proffesiynol a chyfeirio at gydweithwyr yn briodol ac mewn modd amserol.
SLT 3.19	Gweithredu fel adnodd arbenigol i staff eraill ar rôl therapi lleferydd ac iaith ac adsefydlu, wrth reoli symptomau a gwneud y gorau o ansawdd bywyd.
SLT 3.20	Dangos gwybodaeth arbenigol o effaith poen, dyspnoe a symptomau eraill ar swyddogaeth llyncu a/neu berfformiad cyfathrebu, gan ddefnyddio dulliau adsefydlu iawndal a lliniarol i leddfu symptomau, a gwneud y gorau o gyfranogiad effeithiol, ystyrlon a diogel yn y gweithgareddau hyn.
SLT 3.21	Cael mynediad at arbenigedd amlddisgyblaethol wrth reoli ffarmacolegol secretiadau, dyspnoea a phryder a allai effeithio ar ymgysylltiad diogel a/neu ystyrlon wrth fwyta yfed, llyncu a/neu gyfathrebu.

Parth cymhwysedd 4 -

Cynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nodweddir cynllunio gofal mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gynnwys cynllunio gofal yn y dyfodol gan ymgysylltu ag integreiddio gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hyrwyddo byw'n llawn â phosibl ac ansawdd bywyd i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylid ystyried dymuniadau a phryderon teuluoedd a gofalwyr fel rhan o'r broses hon.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Lleferydd ac Iaith Symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith, dylech:

SLT 4.1	Fel aelod o'r tîm rhyngddisgyblaethol medru cymryd rhan mewn digwyddiadau allweddol ym maes gofal cleifion, gan gynnwys cyfarfodydd teuluol.
SLT 4.2	Dangos y gallu i gydnabod a hyrwyddo pwysigrwydd cyfathrebu, gan gefnogi gallu'r unigolyn i wneud a chyfathrebu penderfyniadau ym mhob ffordd bosibl.
SLT 4.3	Dangos gallu i gydnabod y gallai'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd gollir gallu i wneud/cyfathrebu penderfyniadau tuag at ddiwedd oes. Mewn amgylchiadau o'r fath rhaid gwneud penderfyniadau er budd pennaf y person a rhaid iddynt gadw at ganllawiau moesegol proffesiynol therapi lleferydd ac iaith mewn perthynas â gwneud penderfyniadau.
SLT 4.4	Deall pwysigrwydd atgyfeirio at y tîm gofal lliniarol arbenigol ar gyfer rheoli anghenion cymhleth.

Uwch - Fel therapydd Lleferydd ac Iaith y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

SLT 4.5	Datblygu perthnasoedd therapiwtig gydag unigolion/teuluoedd i gynorthwyo eu dewisiadau gwybodus ar gyfer opsiynau cynllunio gofal a thriniaeth therapi.
SLT 4.6	Cydweithio'n effeithiol o fewn y tîm amlbroffesiynol a chyda rhanddeiliaid eraill i reoli perthnasoedd gwaith cadarnhaol a fydd yn cefnogi lles y claf a'r gofalwr ac yn hyrwyddo cynllunio gofal sy'n canolbwyntio ar y claf.
SLT 4.7	Hwyluso unigolion a'u teuluoedd tuag at gymryd rhan weithredol wrth wneud penderfyniadau a gosod nodau er mwyn cefnogi'r canlyniadau gorau ac ansawdd bywyd.
SLT 4.8	Cydlynu â'r tîm amlddisgyblaethol i sicrhau bod gwybodaeth ynghylch penderfyniadau gofal a chaniatâd yn hygyrch i swyddogaeth a gallu'r unigolyn cyfathrebu'r unigolyn.
SLT 4.9	Optimeiddio cynnwys unigolion ag anawsterau cyfathrebu mewn penderfyniadau a phrosesau cydsynio, cefnogi dealltwriaeth o wybodaeth, adnabod canlyniadau, a chyfathrebu penderfyniadau yn unol â'r Ddeddf Galluedd Meddyliol (2005).
SLT 4.10	Cydweithio gydag unigolion a'u teulu i gytuno ar raglenni triniaeth unigol seiliedig ar nodau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn ac sy'n ymatebol i anghenion newidiol yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd.

SLT 4.11	Addasu cynllunio gofal yn hyblyg, gan gydnabod y gall blaenoriaethau newid gyda dilyniant clefyd, fel trawsnewid i ddull bwydo cysur.
SLT 4.12	Hwyluso cynllunio rhyddhau drwy gynnal asesiadau proffesiynol perthnasol i alluogi rhyddhau i'r man gofal a ffefrir wrth lywio'r cymhlethdodau a'r heriau sy'n gysylltiedig ag unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teulu.

Ehangach - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

SLT 4.13	Gweithredu fel adnodd clinigol arbenigol, yn ôl yr angen, i ddarparwyr cyffredinol a darparwyr arbenigol eraill gofal lliniarol, gan fodelu rôl sgiliau clinigol uwch wrth asesu a rheoli unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd cymhleth.
SLT 4.14	Arwain a chydweithio â'r tîm amlddisgyblaethol ehangach, gan adeiladu partneriaethau a throsoli cryfderau'r tîm er mwyn gwneud y gorau o ganlyniadau therapi ar gyfer yr unigolyn a'i deulu.
SLT 4.15	Cefnogi unigolion wrth addasu i newidiadau mewn cyflwyniad clinigol, cyfathrebu swyddogaethol, a gallu llyncu gan ddefnyddio arbenigedd clinigol uwch.
SLT 4.16	Gwerthuso'n feirniadol canlyniadau ymyriadau yn erbyn safonau a chanllawiau sefydledig i ddatblygu ymhellach ymarfer eu hunain ac ymarfer cydweithwyr proffesiynol mewn gofal lliniarol arbenigol.
SLT 4.17	Hwyluso trawsnewidiadau gofal di-dor ar gyfer unigolion sydd ag anghenion cyfathrebu ac EDS dewis gofal cartref, gan sicrhau sensitifrwydd a goruchwyliaeth glinigol arbenigol yn ystod gollyngiadau cymhleth.

Parth cymhwysedd 5 -

Colli, galar a phrofedigaeth mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae gan weithwyr proffesiynol sy'n defnyddio'r dull Lliniarol a gofal diwedd oes rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pobl mewn profedigaeth drwy ddarparu gwybodaeth a chymorth i bawb a thrwy nodi'r rhai y gallai fod angen cymorth pellach a allai gynnwys therapi profedigaeth neu gwnsela. Tra'n sicrhau bod safonau profedigaeth a fframwaith profedigaeth i Gymru yn cael eu hystyried a'u dilyn.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Lleferydd ac Iaith Symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith, dylech:

SLT 5.1	Meddu ar wybodaeth am ddamcaniaethau colled a galar a gwybod pryd i gyfeirio at weithwyr proffesiynol gofal lliniarol eraill ar gyfer materion achos cymhleth gyda'r gallu i adnabod ffiniau eu rôl broffesiynol.
---------	---

SLT 5.2	Dangos sensitifrwydd ac ymgysylltiad â gwahanol gamau galar a cholled, gan gynnwys colled lluosog sy'n gysylltiedig â rôl ac annibyniaeth swyddogaethol wrth gyfathrebu a llyncu, gan ddefnyddio'r ymwybyddiaeth hon i lywio ymyrraeth cynllunio gofal ac ymyrraeth triniaeth.
---------	--

Uwch - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

SLT 5.3	Gwerthfawrogi natur galar difreinio mewn unigolion, teuluoedd a gofalwyr a dulliau priodol o fynd i'r afael â'r galar hwn.
---------	--

Ehangach - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

SLT 5.4	Cymhwyso gwybodaeth uwch o'r broses alaru a'r adweithiau i gefnogi unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd trwy gydol y llwybr clefyd.
---------	--

SLT 5.5	Ymateb yn rhagweithiol i adweithiau a phrosesau galar cymhleth gan ddefnyddio sgiliau eu hunain a/neu atgyfeirio at ddisgyblaethau neu asiantaethau priodol.
---------	--

SLT 5.6	Mentora ac addysgu cydweithwyr i ddeall effaith bersonol colled, galar a phrofedigaeth, gan eu cefnogi i gydnabod eu hymatebion colled eu hunain ac annog ymgysylltu â gweithgareddau i gynnal eu gwytnwch yn barhaus.
---------	--

Parth cymhwysedd 6 -

Ymarfer Proffesiynol a Moesegol yng nghyd-destun Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes

Mae ymarfer proffesiynol a moesegol yn ymwneud ag ystyried y ffordd orau o ddarparu gofal parhaus ac integredig, gan barchu gwerthoedd, anghenion a dymuniadau wrth i anghenion gofal iechyd newid yn ystod amodau byrhau bywyd.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Therapyddion Lleferydd ac Iaith Symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith, dylech:

SLT 6.1	Bod yn ymwybodol o God Ymddygiad Proffesiynol Coleg Brenhinol y Therapyddion Lleferydd ac Iaith (RSCLT) ac unrhyw ofynion a bennir gan y Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal (HCPC) a gweithredu yn unol ag ef.
SLT 6.2	Dangos dealltwriaeth o'r gwahaniaeth rhwng rheoli cyflwr byrhau bywyd a darparu gofal diwedd oes i unigolyn.
SLT 6.3	Bod yn ymwybodol o gyfyngiadau rôl, ymarfer ac arbenigedd wrth wneud penderfyniadau diwedd oes sy'n gysylltiedig â hydradiad artiffisial a/neu faeth oherwydd dysfagia oropharyngeal difrifol mewn cyflwr byrhau bywyd uwch, gan gyfeirio at arbenigedd gofal lliniarol arbenigol perthnasol fel y bo'n briodol.
SLT 6.4	Cymryd rhan mewn prosesau llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd i gynnal a gwella ymarfer clinigol.
SLT 6.5	Cymryd rhan mewn prosesau goruchwylio proffesiynol ac adolygu gan gymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol.

Uwch - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith y mae ei rôl yn cynnwys cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

SLT 6.6	Cymryd rhan mewn prosesau llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd i gynnal a gwella ymarfer clinigol.
SLT 6.7	Darparu prosesau goruchwyliaeth broffesiynol ac adolygu cymheiriaid i fonitro ymatebion personol a phroffesiynol i sefyllfaoedd clinigol.
SLT 6.8	Cymhwyso fframweithiau moesegol, cyfreithiol a phroffesiynol cydnabyddedig i arwain ymyriadau therapi lleferydd ac iaith mewn penderfyniadau diwedd oes, gan gynnwys cychwyn, tynnu yn ôl, neu atal hydradiad a/neu faeth artiffisial oherwydd dysfagia oropharyngeal difrifol mewn cyflyrau byrhau bywyd datblygedig.

Ehangach - Fel Therapydd Lleferydd ac Iaith y mae ei rôl graidd yn darparu gofal lliniarol, dylech:

SLT 6.9	Cymhwyso dealltwriaeth uwch o safonau cyfreithiol, moesegol a phroffesiynol cyfoes i ddarparu gwasanaethau gofal lliniarol o safon.
SLT 6.10	Arwain a datblygu rhaglenni llywodraethu clinigol a sicrhau ansawdd sy'n benodol i ofal lliniarol.
SLT 6.11	Adeiladu'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer ymyriadau gydag unigolion sydd ag amodau byrhau bywyd, gan gydweithio â rhanddeiliaid wrth ddylunio a gweithredu ymchwil.

SLT 6.12	Dylanwadu a hyrwyddo mentrau strategol a datblygu polisi ar gyfer gwasanaethau gofal lliniarol ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol.
SLT 6.13	Gweithredu fel adnodd arbenigol sy'n cyfrannu at ddatblygu a darparu gwasanaethau gofal lliniarol ar draws pob lleoliad clinigol gan gynnwys gofal sylfaenol, aciwt, trydyddol a gofal cymdeithasol.

Cymwyseddau Proffesiwn Penodol

Caplaniaeth/ Gofal Bugeiliol

Parth cymhwysedd 1 -

Egwyddorion gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nod gofal lliniarol a gofal diwedd oes yw gwella ansawdd bywyd pobl sydd â chyflyrau sy'n byrhau bywyd a'u teuluoedd, nid yn unig trwy drin eu symptomau corfforol ond hefyd trwy fynychu eu hanghenion seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol.

Mae gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn berthnasol i bobl o unrhyw oedran a gellir ei integreiddio ar unrhyw adeg yn y llwybr salwch o ddiagnosis neu adnabod angen gofal lliniarol a gofal diwedd oes, drwy'r continwwm o gydnabod gofal diwedd oes i brofedigaeth.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Gaplaniaid symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Caplan, dylech:

CHP 1.1	Cydnabod bod gofal ysbrydol/ crefyddol yn elfen hanfodol o ofal cyfannol i'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu.
CHP 1.2	Deall natur ysbrydolrwydd a chydabod bod gan bawb dimensiwn ysbrydol/crefyddol ac y gallai hyn gael elfen grefyddol i lawer o bobl.
CHP 1.3	Cynorthwyo'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd i ddirnad ei anghenion ysbrydol/crefyddol a chreu man diogel lle gall ei enwi a'i annerch.
CHP 1.4	Cydnabod bod y cyfle ar gyfer datblygiad corfforol, emosiynol ac ysbrydol/yn elfen hanfodol o ofal lliniarol a all fod yn rhan o'r adolygiad rheolaidd.
CHP 1.5	Ymgysylltu ac archwilio'n fugeiliol â phersonau sy'n profi trallod a phoen ysbrydol/crefyddol, gyda deall achosion poen ysbrydol, lle gall fod o golli ystyr ac anghenion ysbrydol heb eu diwallu.
CHP 1.6	Deall y gellir gweld dioddefaint mewn rhai achosion fel rhan o'r broses arferol o fyw, gyda'r heriau dwys o gael salwch blaengar, anableded swyddogaethol, ac ymwybyddiaeth o farwolaeth sydd ar ddod.
CHP 1.7	Arddangos a hyrwyddo gwybodaeth a dealltwriaeth o brif ffydd, athroniaethau, credoau, arferion, diwylliannau a thraddodiadau y byd o amgylch bywyd, salwch, marw a marwolaeth.
CHP 1.8	Cynnig cefnogaeth, anogaeth ac addysg i staff yn y tîm amlddisgyblaethol i hyrwyddo lles a hunan-ofal.
CHP 1.9	Meddu ar y gallu i integreiddio gofal ysbrydol/ crefyddol i'r lleoliad gofal lliniarol priodol.

Uwch — Fel Caplan profiadol y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

CHP 1.10	Ymrwymo i ddatblygiad personol, bugeiliol a phroffesiynol parhaus.
CHP 1.11	Ymgysylltu ag ymchwil mewn gofal lliniarol ac integreiddio canfyddiadau mewn ymarfer.
CHP 1.12	Arwain a chyfrannu at ddarparu gofal ysbrydol a chrefyddol o fewn dull tîm amlddisgyblaethol.

Ehangach - Fel Caplan sy'n gweithio'n bennaf gyda phobl sydd ag amodau byrhau bywyd dylech:	
CHP 1.13	Cymhwyso ymarfer systemau teuluol a chydabod ei arwyddocâd yn y lleoliad gofal lliniarol.
CHP 1.14	Hyrwyddo a chyfrannu at ymchwil a datblygu ym maes gofal profedigaeth, gan gynnwys archwilio a gwerthuso arfer eich hun.

Parth cymhwysedd 2 -

Cyfathrebu mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae cyfathrebu effeithiol yn hanfodol i gymhwyso gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn briodol.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Gaplaniaid symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Caplan, dylech:

CHP 2.1	Cydnabod a gwerthfawrogi bod ansawdd presenoldeb bugeiliol yn elfen hanfodol o ofal ysbrydol/crefyddol.
CHP 2.2	Yn ystod gofal bugeiliol byddwch yn gwbl sylwgar i'r unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd a dangos y gallu i gysylltu a chydymdeimlo â nhw.
CHP 2.3	Dangos sensitifrwydd mewn sgysiau bugeiliol gyda chleifion, teuluoedd, gyda dealltwriaeth bod cyfathrebu gwybodaeth yn newid dealltwriaeth y person o'i sefyllfa a/ neu ddylanwadu ar ei benderfyniadau neu gynllunio yn broses barhaus ac nid un digwyddiad.
CHP 2.4	Darparu gofal caplaniaeth sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn sy'n deall ac yn parchu amrywiaeth yn ei holl ddimensiynau.
CHP 2.5	Defnyddio ymyriadau bugeiliol a chymryd rhan mewn sgysiau bugeiliol, pa rai sydd yn oed-berthnasol.
CHP 2.6	Cymhwyso arferion gorau mewn asesu a dogfennu ysbrydol/crefyddol i helpu i benderfynu a chyfathrebu cynlluniau gofal rhyngddisgyblaethol.
CHP 2.7	Cydnabod, deall a bod yn sensitif i'r newidiadau sylweddol yng nghyflwr y person wrth symud tuag at ddiwedd bywyd a hwyluso'r unigolyn, a'i deulu i ystyried opsiynau ar gyfer gofal a chymorth ysbrydol/crefyddol.
CHP 2.8	Meddu ar y sgil a'r gallu i ymgysylltu'n barchus ac yn sensitif â chleifion, eu teulu, o amgylch eu credoau, eu hofnau, eu gobeithion a'u hansicrwydd ynghylch marwolaeth a chredoau.
CHP 2.9	Wrth barchu credoau a dymuniadau'r unigolyn, sicrhewch fod defodau ysbrydol a/neu grefyddol a/neu sacramentau ar gyfer diwedd oes, ar gael.
CHP 2.10	Trwy gyfeiliant ysbrydol, helpu'r unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd ar ei gyfnod terfynol o fywyd gydag urddas, heddwch, a thosturi, tra hefyd yn darparu cefnogaeth i'w deulu, a phawb sy'n ymwneud â'u gofal.
CHP 2.11	Dangos y gallu i gymhwyso gwybodaeth am egwyddorion corfforol, seicolegol a chymdeithasol allweddol mewn gofal lliniarol i gyfathrebu'n effeithiol fel rhan o'r tîm amlddisgyblaethol.
CHP 2.12	Deall ac ymarfer egwyddorion priodol cyfrinachedd mewn perthynas â materion o natur breifat a sensitif.

Uwch — Fel Caplan profiadol y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

CHP 2.13	Darparu cefnogaeth gaplaniaeth briodol yn ysbrydol ac yn ddiwylliannol yn ystod cynadleddau cleifion a theuluoedd ac wrth gymryd rhan mewn grwpiau cymorth.
CHP 2.14	Rhagweld ac ymateb i anghenion nodedig rhieni, gwarcheidwaid, teuluoedd a chydweithwyr yng nghyd-destun gofal lliniarol amenedigol.

CHP 2.15	Cymryd rhan mewn ymarfer myfyriol, goruchwyllo, a gweithgareddau hunan-ofal i gynnal gwytnwch a chynnal effeithiolrwydd proffesiynol mewn sefyllfaoedd sy'n heriol yn emosiynol.
Ehangach - Fel Caplan sy'n gweithio'n bennaf gyda phobl sydd ag amodau byrhau bywyd dylech:	
CHP 2.16	Hwyluso a chefnogi trafodaethau rhwng unigolion, eu teuluoedd, ac aelodau staff, gan gydnabod a pharchu dulliau amrywiol o wneud penderfyniadau yng nghyd-destun gofal lliniarol.
CHP 2.17	Addasu a chymhwysu gwahanol arddulliau cyfathrebu i wella dealltwriaeth a chefnogaeth mewn sefyllfaoedd cymhleth diwedd oes.
CHP 2.18	Cynorthwyo i gyfryngu gwrthdaro o fewn y tîm amlddisgyblaethol a theuluoedd yn y broses o wneud penderfyniadau, gan weithio tuag at gonsensws mewn cynllunio gofal.
CHP 2.19	Cefnogi'r tîm amlddisgyblaethol a'r teuluoedd wrth rannu newyddion anodd neu ddrwg, sy'n ymwneud â salwch neu farwolaeth, gyda phlant ac oedolion bregus, gan hwyluso cyfathrebu cefnogol uniongyrchol â nhw, lle bo'n briodol.
CHP 2.20	Dangos hunan-ymwybyddiaeth o effaith bersonol colled, galar a materion difodolaethol, a defnyddiwch strategaethau, goruchwyliaeth a chymorth cymheiriaid yn weithredol i feithrin gwytnwch a lles parhaus.
CHP 2.21	Darparu arweinyddiaeth trwy fentora ac addysgu cydweithwyr i gydnabod effaith bersonol colled a galar, gan eu cefnogi i feithrin gwytnwch a chynnal lles yn wyneb galwadau emosiynol parhaus.

Parth cymhwysedd 3 -

Optimeiddio cysur ac ansawdd bywyd mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Gall unigolion sydd â chyflyrau byrhau bywyd a'u teuluoedd gael eu heffeithio nid yn unig mewn ffyrdd corfforol, ond hefyd mewn ffyrdd seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol. Optimeiddio ansawdd bywyd a byw mor llawn â phosibl.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Gaplaniaid symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Caplan, dylech:

CHP 3.1	Gallu helpu'r person sy'n byw gyda chyflwr byrhau bywyd i deimlo'n sicr bod caplaniaid yn gallu cyd-fynd â phersonau o bob traddodiad ffydd, personau nad ydynt yn proffesu dim ffydd, personau y mae eu bywydau yn cael eu harwain gan athroniaeth bywyd penodol.
CHP 3.2	Dangos gallu i gynorthwyo aelodau'r tîm amlddisgyblaethol i ddeall natur a phwysigrwydd mynd i'r afael ag anghenion ysbrydol, crefyddol a diwylliannol yr unigolyn a sut y gall y rhain effeithio ar les.
CHP 3.3	Dangos gallu i asesu anghenion ysbrydol/ crefyddol y person sydd â chyflwr byrhau bywyd a rhannu fel y bo'n briodol gyda'r tîm amlddisgyblaethol.
CHP 3.4	Ar gais yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd neu ei deulu'n cysylltu â/ mynediad at grwpiau ffydd a chred yr unigolyn, cymdeithion ysbrydol/ arweinwyr a/neu adnoddau ysbrydol/ crefyddol a diwylliannol cymunedol eraill.

Uwch - Fel Caplaniaid profiadol y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

CHP 3.5	Dangos gallu i ddadansoddi gwybodaeth a gwybodaeth briodol i lywio penderfyniadau mewn gofal diwedd oes.
CHP 3.6	Cefnogi'r tîm amlddisgyblaethol wrth ystyried opsiynau gofal a thriniaeth ar gyfer y person sydd â chyflwr byrhau bywyd, gan sicrhau sylw dyladwy i ddymuniadau, gwerthoedd a chredoau'r unigolyn.
CHP 3.7	Cydnabod a, lle bo'n briodol, rhagweld yr angen i addasu ffocws ymyriadau gofal bugeiliol ar bwyntiau critigol yn ystod salwch y person, gan ddarparu cymorth i unigolion a'u teuluoedd drwy gyfnodau pontio.

Ehangach - Fel Caplan sy'n gweithio'n bennaf gyda phobl sydd ag amodau byrhau bywyd dylech:

CHP 3.8	Darparu ymyriadau gofal bugeiliol lliniarol arbenigol yn seiliedig ar asesiad parhaus o anghenion gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
CHP 3.9	Arwain a datblygu gwasanaethau caplaniaeth o fewn gofal lliniarol, gan gyfrannu at lywodraethu clinigol, sicrhau ansawdd, a datblygu polisi ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol.
CHP 3.10	Cymryd rhan mewn ymchwil, archwilio, a gwerthuso gwasanaeth i hyrwyddo'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer caplaniaeth o fewn gofal lliniarol, gan gydweithio â rhanddeiliaid i wella canlyniadau a llywio arferion yn y dyfodol.

Parth cymhwysedd 4 -

Cynllunio gofal ac ymarfer cydweithredol mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Nodweddir cynllunio gofal mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes, gan gynnwys cynllunio gofal yn y dyfodol gan ymgysylltu ag integreiddio gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i hyrwyddo byw'n llawn â phosibl ac ansawdd bywyd i bobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd. Dylid ystyried dymuniadau a phryderon teuluoedd a gofalwyr fel rhan o'r broses hon.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Gaplaniaid symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Caplan, dylech:

CHP 4.1	Dangos gallu i asesu, cynllunio a chyfathrebu anghenion ysbrydol/crefyddol y claf i'r tîm amlddisgyblaethol.
CHP 4.2	Bod yn ymwybodol a pharchu ffiniau proffesiynol wrth gynnig a darparu gofal ysbrydol/crefyddol i gleifion ac wrth ryngweithio ag aelodau eraill o'r tîm amlddisgyblaethol.
CHP 4.3	Dangos gallu i nodi ac asesu a oes angen ceisio ymgynghoriad proffesiynol fel rhan o'r tîm amlddisgyblaethol ynghylch effeithiolrwydd gofal bugeiliol pe bai angen y claf y tu hwnt i gwmpas proffesiynol y Caplaniaeth, a'r priodoldeb o gyfeirio at ddarparwr gofal proffesiynol arall.
CHP 4.4	Dogfennu atgyfeiriadau priodol yn dilyn asesiad ysbrydol/crefyddol (e.e. atgyfeirio at gynrychiolydd ffydd y claf ei hun os gofynnir amdanynt).
CHP 4.5	Dangos gallu ar gyfer ymgysylltu'n effeithiol mewn cyfarfodydd tîm amlddisgyblaethol, gan dynnu sylw at faterion ysbrydol/crefyddol ac awgrymu ymatebion priodol i angen ysbrydol/crefyddol a nodwyd.
CHP 4.6	Gweithio ar y cyd â'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd, ei deulu a gweithwyr proffesiynol eraill, gan gynnwys mynychu cyfarfodydd teuluol, cyfarfodydd tîm, cyfryngu trafodaethau a chynllunio ar gyfer gofal yn y dyfodol.
CHP 4.7	Cydnabod y gall yr unigolyn sydd â chyflwr byrhau bywyd golli gallu i wneud penderfyniadau tuag at ddiwedd oes.
CHP 4.8	Caniatáu i gaplaniaid drafod dewis person gyda pharch ond caniatáu ymchwilio ac archwilio anghenion cleifion mewn dull tîm amlddisgyblaethol.
CHP 4.9	Yn gallu mynegi rôl broffesiynol unigryw caplaniaid fel arweinwyr wrth ddarparu gofal ysbrydol/crefyddol.

Uwch - Fel Caplan profiadol y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

CHP 4.10	Hwyluso ac integreiddio prosesau cydweithredol a pherthnasoedd amlddisgyblaethol sy'n parchu egwyddorion gofal cyfannol o fewn y diwylliant sefydliadol gofal iechyd ehangach.
CHP 4.11	Dangos arweinyddiaeth wrth nodi materion ysbrydol/crefyddol a hwyluso ymateb priodol y tîm trwy gyfarfodydd teuluol sy'n cynnwys aelodau eraill y tîm a gwasanaethau fel y bo'n briodol.

CHP 4.12	Gwerthuso a myfyrio ar fanteision a chanlyniadau mesuradwy ymyriadau gofal bugeiliol, gan gynnwys tystiolaeth o foddhad cleifion a theulu, er mwyn llywio a gwella ymarfer.
CHP 4.13	Darparu cefnogaeth ac arweiniad staff ynghylch gofal ysbrydol a bugeiliol, gan rannu arbenigedd proffesiynol ar faterion ysbrydol a chrefyddol yng nghyd-destun gofal lliniarol a gofal diwedd oes.

Parth cymhwysedd 5 -

Colli, galar a phrofedigaeth mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae gan weithwyr proffesiynol sy'n defnyddio'r dull Lliniarol a gofal diwedd oes rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pobl mewn profedigaeth drwy ddarparu gwybodaeth a chymorth i bawb a thrwy nodi'r rhai y gallai fod angen cymorth pellach a allai gynnwys therapi profedigaeth neu gwnsela. Tra'n sicrhau bod safonau profedigaeth a fframwaith profedigaeth i Gymru yn cael eu hystyried a'u dilyn.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Gaplaniaid symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Caplan, dylech:

CHP 5.1	Gallu mynegi cysyniadau ysbrydol/crefyddol, bodolaethol ac emosiynol pwysig ar gyfer cleifion, teuluoedd ac eraill arwyddocaol.
CHP 5.2	Gweithio mewn partneriaeth â rhieni, gwarcheidwaid ac aelodau eraill o'r teulu i baratoi a chefnogi plant ac oedolion bregus ar gyfer colli anwyliaid.
CHP 5.3	Gallu darparu gofal ysbrydol/crefyddol priodol a chefnogaeth emosiynol i bersonau galarus o draddodiadau diwylliannol a chrefyddol amrywiol, ac i bersonau heb unrhyw gysylltiad â thraddodiad ffydd.
CHP 5.4	Gallu cynllunio, arwain, neu hwyluso defodau priodol, sy'n addas ar gyfer amser marw neu ar ôl marw, sy'n cynnig gobaith a chysur i bersonau o amrywiaeth o draddodiadau diwylliannol a ffydd, ac i bersonau sy'n cynrychioli amrywiaeth o olygfeydd byd.
CHP 5.5	Gallu gweithio mewn partneriaeth â grwp/ arweinwyr ffydd y claf a/ neu adnoddau ysbrydol/ crefyddol a diwylliannol cymunedol eraill i sicrhau bod pob defod sacramentaidd, crefyddol a seiliedig ar ffydd yn cael eu diwallu mewn modd amserol a phriodol.
CHP 5.6	Gallu cynllunio, arwain, neu hwyluso gwasanaethau sy'n addas ar gyfer traddodiadau ffydd penodol, a hefyd gwasanaethau ecwmenaidd a rhyng-ffydd.
CHP 5.7	Dangos y gallu i ddefnyddio iaith Profedigaeth glir a chryno i lefel gallu'r person yr ydych yn siarad ag ef.
CHP 5.8	Byddwch yn ymwybodol o unrhyw elfen o anghenion galar, a rhagweld a chyfeirio yn briodol.
CHP 5.9	Byddwch yn ymwybodol o/ cyfeirio teuluoedd pobl a'u pobl eraill arwyddocaol at wasanaethau profedigaeth (gan gynnwys elusennau).
CHP 5.10	Dangos dealltwriaeth o ddamcaniaethau colled, galar a phrofedigaeth.
CHP 5.11	Byddwch yn ddiwylliannol ymwybodol o naws ynghylch poen, dioddefaint, colled, galar rhagweld a chymhleth, ac adolygu bywyd - gan ganiatáu ar gyfer gwahanol grefyddau.

Ehangach - Fel Caplan sy'n gweithio'n bennaf gyda phobl sydd ag amodau byrhau bywyd dylech:

CHP 5.12	Darparu dadbriffio strwythuredig a chymorth myfyriol i aelodau'r tîm amlddisgyblaethol, gan alluogi archwilio'n ddiogel o brofiadau sy'n deillio o ymarfer gofal lliniarol a gofal diwedd oes.
CHP 5.13	Cefnogi'r gwaith o ddatblygu ac integreiddio strategaethau hunan-ofal a gwydnwch ar gyfer cydweithwyr, gan feithrin diwylliant o gynaliadwyedd a lles o fewn gwasanaethau gofal lliniarol.

Parth cymhwysedd 6 -

Ymarfer proffesiynol a moesegol yng nghyd-destun gofal lliniarol a gofal diwedd oes

Mae ymarfer proffesiynol a moesegol yn ymwneud ag ystyried y ffordd orau o ddarparu gofal parhaus ac integredig, gan barchu gwerthoedd, anghenion a dymuniadau wrth i anghenion gofal iechyd newid yn ystod amodau byrhau bywyd.

Nodwch: Yn dibynnu ar yr arbenigeddau y maent yn hyfforddi ac yn gweithio ynddynt, efallai y bydd cyrhaeddiad dilyniannol o gymwyseddau wrth i Gaplaniaid symud ymlaen o 'Craidd' i 'Uwch' i 'Ehangach'.

Mae angen edrych ar y cymwyseddau proffesiwn penodol hyn ochr yn ochr â'r [Cymwyseddau Sylfaenol](#).

Craidd - Fel Caplan, dylech:

CHP 5.1	Parchu a chynnal urddas y person sy'n derbyn gofal lliniarol neu ofal diwedd oes.
CHP 5.2	Parchu a chefnogi'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu i gael eu trin ag urddas drwy gydol cwrs y salwch, yn ystod y broses farw, ac ar ôl marwolaeth.
CHP 5.3	Nodi sut mae teimladau, agweddau, gwerthoedd a rhagdybiaethau rhywun yn effeithio ar ofal bugeiliol gyda'r person sydd â chyflwr byrhau bywyd a'i deulu.
CHP 5.4	Adnabod a mynegi meysydd heriol o sensitifrwydd ac ymwybyddiaeth foesegol mewn lleoliadau gofal lliniarol.
CHP 5.5	Dangos cynnal uniondeb a dilysrwydd rhywun mewn ymarfer proffesiynol yn ystod y broses o gynorthwyo eraill mewn penderfyniadau gofal moesol a moesegol, o fewn system gofal iechyd amrywiol a throsglwyddo a phoblogaeth cleifion.
CHP 5.6	Cymryd rhan mewn ymarfer myfyriol i hyrwyddo mwy o hunanymwybyddiaeth, ymarfer myfyriol tîm, a'r gallu i werthuso ymarfer eich hun yn feirniadol o fewn Gofal diwedd oes.
CHP 5.7	Defnyddio goruchwyliaeth i sicrhau arfer gorau mewn Gofal diwedd oes ac i fodloni gofynion sefydliadol a phroffesiynol.

Uwch - Fel Caplaniaid profiadol y mae ei rôl yn golygu cefnogi pobl â chyflyrau byrhau bywyd yn rheolaidd (heb fod yn gyfyngedig i'r rhai yn SPCT), dylech:

CHP 5.8	Cymryd rhan mewn cyfarfodydd ynghylch gwneud penderfyniadau moesegol i gleifion a theuluoedd sy'n anrhydeddu traddodiad ethnig, diwylliannol, ffydd a chred amrywiol a safbwyntiau byd athronyddol.
CHP 5.9	Dangos arweinyddiaeth trwy eirioli dros ddatblygu gwasanaeth parhaus a pharhaus.
CHP 5.10	Cyfrannu at a hwyluso trafod a datrys materion moesegol a allai godi mewn gofal lliniarol.
CHP 5.11	Dangos dealltwriaeth o'r broses o wella ansawdd yng nghyd-destun gofal lliniarol.

Ehangach - Fel Caplan sy'n gweithio'n bennaf gyda phobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd dylech:

CHP 5.12	Cyfathrebu a hyrwyddo cyfraniad penodol gofal ysbrydol/crefyddol i ofal lliniarol.
CHP 5.13	Dangos ymrwymiad parhaus i hyrwyddo maes gofal lliniarol trwy gynhyrchu, lledaenu a chymhwyso ymchwil a gwybodaeth sy'n gysylltiedig â gofal ysbrydol, crefyddol a difodolaethol.

Geirfa Termiau

Nyrsio Oedolion — Mae nyrs sy'n edrych ar ôl oedolion yn gofalu am bobl sy'n sâl, yn anabl ac yn marw, yn ogystal ag ymgymryd â hybu iechyd yn y boblogaeth gyffredinol. Eu nod yw gwella ansawdd bywyd yr unigolion y maent yn gofalu amdanynt (AaGIC 2024a).

Cynllunio Gofal Ymlaen Llaw - Gweler cofnod Cynllunio Gofal yn y Dyfodol.

Cadarnhau Bywyd - Yn cynnwys cydnabod a gwerthfawrogi bywyd y person, hyd yn oed pan fydd yn ddifrifol wael neu'n agosáu at farwolaeth; ei gefnogi i fyw mor llawn â phosibl, mewn ffordd sy'n ystyrlon iddo; pwysleisio urddas, cysur, a dewis personol yn hytrach na chanolbwyntio ar salwch neu ddirywiad yn unig.

Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd (AHPs) - AHPs yw'r trydydd gweithlu proffesiynol mwyaf yn y GIG. Yn cynrychioli tri ar ddeg o broffesiynau gwahanol, maent yn chwarae rhan annatod wrth hyrwyddo iechyd y cyhoedd a gwella lles corfforol, meddyliol a chymdeithasol y boblogaeth AaGIC (2024c).

Craidd - Dyma'r cymwyseddau proffesiwn-benodol sydd eu hangen ar bob gweithwyr iechyd o fewn y rolau hynny, o raddio ymlaen (yn achos rôl caplaniaeth, byddai hyn ar ddechrau eu rôl) ac trwy gydol eu gyrfa ym mhob proffesiwn ac unrhyw leoliad gwaith presennol, gan fod pobl sydd angen gofal diwedd oes yn cael eu weld ar draws bob lleoliad iechyd

Gofalwyr - Yn y ddogfen hon, mae'r term hwn yn berthnasol i'r unigolion hynny sy'n darparu gofal hanfodol, heb ddigolledu i deulu neu ffrindiau na allant reoli gweithgareddau dyddiol oherwydd salwch, anabledd neu heneiddio. Gall eu cefnogaeth gynnwys gofal personol, cymorth gyda symudedd, rheoli meddyginiaeth, a chydlynu anghenion gofal iechyd, gan ganiatáu i unigolion aros yn eu cartrefi a'u cymunedau. Fe'u gelwir hefyd yn ofalwyr di-dâl.

Gofal ar ôl Marwolaeth - term a ddefnyddir yn lle "gofal olaf" ac yn fwy addas i'n cymdeithas amlddiwylliannol, sy'n adlewyrchu'r amrywiaeth o dasgau gofal adeg y farwolaeth, gan gynnwys cefnogi'r teulu a'r rhai a nodwyd fel rhai sydd o'r pwysigrwydd mwyaf i'r ymadawedig" (Hosbis UK 2024 t8).

Ehangach - Dyma'r cymwyseddau sy'n ofynnol gan y rhai sy'n gweithio mewn rolau neu dimau gofal lliniarol arbenigol, sy'n delio ynghyd â rhai o'r anghenion mwyaf cymhleth a chynnig y lefelau uchaf o arbenigedd amlddisgyblaethol, gan gynnwys fel y timau arbenigol y mae eraill yn galw am gymorth arnynt.

Galar Cymhleth - Term cyffredinol y gellir ei alw hefyd, anhwylder galar hirfaith. Dyma pryd mae adweithiau dwys, hirhoedlog o alar, yn uno â materion ac anawsterau presennol wrth ymdopi ac yn cael effaith sylweddol ar fywyd beunyddiol person am fwy na 12 mis.

Cymhwysedd - Cymhwysedd yw'r gallu i integreiddio a chymhwyso gwybodaeth, sgiliau a ffactorau seicogymdeithasol sy'n briodol yn gyd-destunol (ee, credoau, agweddau, gwerthoedd a chymhellion) i berfformio'n gyson yn llwyddiannus o fewn parth penodedig (Vitello et al 2021).

Safonau Daffodil - Fframwaith seiliedig ar dystiolaeth a grëwyd gan Goleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol (RCGP) a Marie Curie i helpu practis cyffredinol a fferyllfeydd i wella gofal diwedd oes a phrofedigaeth i gleifion a'u teuluoedd. Cyfeiriwch at [Safonau Daffodil \(rcgp.org.uk\)](https://www.rcgp.org.uk)

Galar Difreinio - Gall y term hwn godi o farwolaethau stigmatig, galar yn cael ei 'ddi freinio' pan fydd eu diwylliant, cymdeithas, neu grŵp cymorth, yn gwneud iddynt deimlo bod eu colled a/ neu eu galar yn annilys ac yn ddibwys.

Dirprwyo - yw'r broses y mae gweithiwr iechyd neu ofal proffesiynol yn aseinio tasg neu gyfrifoldeb penodol i aelod arall o'r tîm sydd â'r sgiliau a'r cymhwysedd priodol i'w gyflawni, tra bod y person sy'n dirprwyo yn cadw atebolrwydd cyffredinol am y penderfyniad i ddirprwyo ac ansawdd y gofal a ddarperir (mae cyrff proffesiynol yn wahanol ar bwyntiau penodol, a rhaid i weithwyr proffesiynol gyfeirio at ganllawiau sy'n berthnasol i'w proffesiwn). Cyfeiriwch at [Ganllawiau Dirprwyo Cymru Gyfan](#)

Teuluoedd/Teulu - yn cael ei ddefnyddio drwy gydol y ddogfen hon i gyfeirio at y rhai sydd agosaf neu'n bwysig at y claf, waeth beth yw statws a natur eu perthynas.

Cymwyseddau Sylfaenol - dyma'r blociau adeiladu hanfodol o ofal da i gleifion, a dyma'r sgiliau a'r wybodaeth gyffredinol y mae'n rhaid i bob aelod o'r gweithlu gofal iechyd eu cael i ddarparu diogel, amserol, effeithiol, effeithlon, yn gydradd ac yn canolbwyntio ar yr unigolyn

Cynllunio Gofal yn y Dyfodol (FCP) - cyfle i unigolyn weithio gyda gweithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol i ystyried beth sy'n bwysig iddyn nhw o ran eu lles, ac archwilio ei ddymuniadau am unrhyw ofal neu gymorth y gallai fod ei angen arnynt yn y dyfodol, yng nghyd-destun eu cyflwr, eu hamgylchiadau a'u dewisiadau. Mae'r rhan fwyaf o bobl yn gwerthfawrogi cefnogaeth eraill fel teulu wrth wneud hyn. Mae hyn yn cynnwys yr hyn y gellir cyfeirir ato fel dulliau Cynllunio Gofal Ymlaen Llaw (ACP), a sgysiau gyda theulu am ofal pobl nad ydynt yn gallu cymryd rhan yn ACP oherwydd nad oes ganddynt gapasiti ar gyfer y penderfyniadau perthnasol. Mae bellach wedi'i fabwysiadu i uno terminoleg a ddefnyddir ar draws iechyd a gofal cymdeithasol (ee, rhagweld, ymlaen llaw, cynllunio wrth gefn). Gall allbwn ysgrifenedig gynnwys Cofnod o Drafodaethau Buddiannau Gorau (RBID), Atwrneiaeth Arhosol (LPA), Penderfyniad Ymlaen Llaw i Wrthod Triniaeth (ADRT), Datganiad Ymlaen Llaw (o Dymuniadau a dewisiadau, a elwir hefyd yn gynllun gofal ymlaen llaw), a chofnodion llai ffurfiol eraill. Mae'n cydnabod bod llawer o werth ystyrlon FCP yn y sgysiau eu hunain.

Gweithiwr Cymorth Gofal Iechyd (HCSW) - Mae HCSWs yn rhan annatod o gefnogi a darparu gofal ar draws pob lleoliad iechyd a gofal yng Nghymru, gan weithio Yng nghyd-destun y ddogfen hon mae hyn yn berthnasol i'r rolau hynny sy'n gweithio o dan oruchwyliaeth [gweithwyr proffesiynol cofrestredig, Gweithwyr Cymorth Gofal Iechyd - AaGIC \(2024d\)](#).

Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) - Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) yw'r corff gweithlu strategol o fewn GIG Cymru. Mae'n eistedd ochr yn ochr â byrddau ac ymddiriedolaethau iechyd ac mae ganddo rôl flaenllaw yn addysg, datblygu hyfforddiant a siapio'r gweithlu gofal iechyd yng Nghymru a chomisiynu addysg a hyfforddiant ar gyfer GIG Cymru.

Ef/Hi Ei/Ei - Trwy gydol y ddogfen hon, defnyddir y termau hyn fel ef/hi ag Ei fel cyfeiriadau generig at unigolyn, heb awgrymu rhyw benodol. Dylai gofal iechyd bob amser adlewyrchu rhyw datganedig y person.

Uwch - Dyma'r cymwyseddau sy'n ofynnol gan y rhai lle y mae eu cyd-destun arbenigedd neu waith yn golygu bod ganddynt gysylltiad amlach ac yn delio â nifer cynyddol o bobl ag anghenion PeoLC, rhai ohonynt yn fwy cymhleth, tra'n gweithio mewn arbenigeddau heblaw gofal lliniarol. Efallai y bydd angen iddynt ofyn am help arbenigol gyda'r anghenion mwyaf cymhleth ond mae ganddynt ryw faint o allu i ddelio â rhai problemau anodd.

Mae nyrs anabledd dysgu yn cefnogi lles a chynhwysiant cymdeithasol pobl ag anableddau dysgu i gyrraedd eu potensial llawn, cyflawni ansawdd bywyd, a chael ei gwerthfawrogi mewn cymdeithas. Mae nyrsys anabledd dysgu yn gofalu am bobl o bob oed ag anabledd dysgu ac yn gweithio mewn partneriaeth ag unigolion, cefnogwyr, teuluoedd a gofalwyr i ddarparu gofal iechyd arbenigol.

Salwch/ Cyflwr Byrhau Bywyd - Yn y ddogfen hon, defnyddir y term hwn yn lle'r term mwy cyffredin, ond llai manwl gywir, 'sy'n cyfyngu ar fywyd.' Mae'n cyfeirio at gyflyrau sy'n byrhau bywyd person yn y pen draw, gan gynnwys y rhai nad ydynt bob amser yn cael eu cydnabod fel y cyfryw, er enghraifft eiddilwch neu ddementia. Mae hyn yn cwmpasu pobl y byddai eu eiddilwch yn awgrymu yn rhesymol y byddant yn dirywio, mae'n annhebygol y bydd gwrthdroadwyedd sylweddol yn eu cyflwr neu oroesiad ychwanegol i'w ennill o driniaeth feddygol cynyddol, a bod nodau eu gofal yn ymwneud â chynnal urddas ac ansawdd bywyd. I rai o'r bobl hyn efallai y bydd realiti cyflwr sy'n byrhau bywyd yn llai hawdd ei gydnabod oherwydd bod ansicrwydd ynghylch y llwybr yn y dyfodol neu ddim diagnosis clir o achos yr eiddilwch hwn, ond mae'r gydnabyddiaeth hon gan staff yn bwysig os ydynt am dderbyn y gofal priodol.

Mae hyn yn eu gwahaniaethu oddi wrth gyflyrau a allai achosi nam sylweddol i symudedd neu swyddogaeth wybyddol na ddisgwylir iddynt fyrhau bywyd.

Cyfyngu/ Bygwth Bywyd - yn cyfeirio at gyflyrau y disgwylir iddynt leihau disgwyliad oes person yn sylweddol o'i gymharu â'r boblogaeth gyffredinol. Defnyddir y term hwn ochr yn ochr â byrhau bywyd yn gyfnewidiol yn aml ond gall fod â gwahaniaethau naws yn seiliedig ar gyd-destun gofal.

Arholwr Meddygol (ME) - "Arholwr Meddygol - Uwch feddyg meddygol wedi'i hyfforddi mewn elfennau cyfreithiol a chlinigol y broses ardystio marwolaeth... [Wedi] goruchwylio pob achos arfaethedig o farwolaeth" (Hosbis UK 2024 p9).

Swyddog Arholwyr Meddygol - "Yn cefnogi'r arholwr meddygol yn eu rôl wrth graffu ar amgylchiadau ac achosion marwolaeth ac mae'n bwynt cyswllt ac yn ffynhonnell gyngor i berthnasau'r ymadawedig, gweithwyr gofal iechyd proffesiynol a gwasanaethau crwner a chofrestru" (Hosbis UK 2024 t9).

Gallu Meddyliol - Yn cyfeirio at allu person i wneud dewis ar adeg benodol, sy'n seiliedig ar ddeall, cadw, pwysu a chyfleu'r wybodaeth berthnasol i'r penderfyniad hwnnw. Efallai y bydd gan rywun y gallu ar gyfer rhai dewisiadau ond nid eraill, neu gallai eu gallu amrywio.

Mae nyrsio iechyd meddwl yn rôl amrywiol iawn gydag arbenigeddau yn amrywio o weithio gyda phlant i'r genhedlaeth hŷn. Mae'r gwaith yn cynnwys helpu unigolion i wella ar ôl salwch neu ddod i delerau ag ef er mwyn byw bywydau cadarnhaol ac annibynnol.

Gofal Lliniarol a Diwedd Oes (PeoLC) - gofal a chefnogaeth pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd blaengar a'u teuluoedd (h. y. pwy bynnag sy'n agos ac yn bwysig i'r person) yn enwedig y rhai a allai fod ym mlwyddyn olaf bywyd, a chynnwys yr elfennau amrywiol a ddisgrifir yn aml fel gofal lliniarol, gofal diwedd oes neu ofal yn nyddiau olaf bywyd.

Dull Gofal Lliniarol - Mae'r dull gofal lliniarol yn fodel gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn sy'n anelu at wella ansawdd bywyd pobl a'u teuluoedd, gyda byrhau bywyd neu salwch difrifol trwy fynd i'r afael ag anghenion corfforol, emosiynol, cymdeithasol ac ysbrydol. Gellir ei integreiddio'n gynnar ochr yn ochr â thriniaethau iachaol neu sy'n ymestyn oes ac mae'n berthnasol ar draws pob lleoliad gofal.

Gofal sy'n Canolbwyntio ar y Person - Mae gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn yn ymagwedd tuag at iechyd a gofal cymdeithasol sy'n canolbwyntio ar anghenion, dewisiadau a gwerthoedd yr unigolyn, gan eu trin fel partneriaid cyfartal a sicrhau bod y rhain yn arwain pob penderfyniad a chynllunio gofal.

Datganiad Ansawdd (QS) - Datganiad bwriad lefel uchel Llywodraeth Cymru ar gyfer sut olwg sydd "orau" ar gyfer gwasanaethau Lliniarol a Gofal Diwedd Oes, Llywodraeth Cymru (2022).

Cydnabod Diflannu Bywyd/ Pronouncement of Life Extinct (ROLE/PLE) - Gweler Gwirio cofnod Marwolaeth Disgwyliedig.

Nyrs Gofrestredig (RN) - Mae Nyrs Gofrestredig yn deitl gwarchodedig, ac mae ganddi gofrestriad dilys gyda'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth (NMC) ar ran berthnasol y gofrestr. Mae nyrsio yn broffesiwn sy'n feirniadol o ran diogelwch wedi'i seilio ar bedair piler: ymarfer clinigol, addysg, ymchwil ac arweinyddiaeth. Mae nyrsys cofrestredig yn defnyddio gwybodaeth sy'n seiliedig ar dystiolaeth, barn broffesiynol a chlinigol i asesu, cynllunio, gweithredu a gwerthuso gofal nyrsio sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn o ansawdd uchel (RCN 2023 p1). Mae nyrsys cofrestredig yn rhai sy'n gwneud penderfyniadau sy'n defnyddio sgiliau barn clinigol a datrys problemau i reoli a chydlynu cymhlethdod systemau iechyd a gofal cymdeithasol er mwyn sicrhau bod pobl a'u teuluoedd yn cael eu galluogi i wella, cynnal neu adfer iechyd trwy addasu, ymdopi a dychwelyd i fyw bywydau o'r ansawdd gorau, neu i brofi marwolaeth urddasol. Mae ganddynt lefelau uchel o ymreolaeth o fewn timau nyrsio ac aml-broffesiynol ac maent yn dirprwyo i eraill yn unol â'u cod NMC (RCN 2024).

Gweithiwr Fferyllol Gofrestredig - At ddiben y ddogfen hon bydd hyn yn berthnasol i dechnegydd fferyllol neu fferyllydd sydd wedi'i gofrestru gyda'r [Cyngor Fferyllol Cyffredinol \(GPhC\)](#).

Cymdeithas Fferyllol Frenhinol - Y corff arwain proffesiynol ar gyfer fferyllwyr a gwyddonwyr fferyllol. [Mae credystio](#) yn diffinio a sicrhau safonau ôl-gofrestru ymarfer fferylliaeth sy'n canolbwyntio ar gleifion, gan ddangos lefelau ymarfer ôl-gofrestru sy'n datblygu.

Manyleb Gwasanaeth - Bydd y Fanyleb Gwasanaeth Genedlaethol ar gyfer Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes (PeoLC) yng Nghymru a gyhoeddwyd yn 2025 yn gosod safonau clir sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn er mwyn sicrhau gofal teg o ansawdd uchel i gleifion, teuluoedd a gofalwyr. Bydd yn darparu canllawiau i Fyrddau Iechyd, Ymddiriedolaethau, a darparwyr annibynnol i ddarparu gwasanaethau cyson, hygyrch ar draws pob lleoliad. Yn cyd-fynd ag egwyddorion gofal seiliedig ar werth a pholisïau allweddol Llywodraeth Cymru, bydd y fanyleb yn cefnogi dull system gyfan sy'n blaenoriaethu ansawdd, diogelwch ac urddas ar ddiwedd oes.

Gofal Lliniarol Arbenigol (SPC) - Gwasanaethau gofal lliniarol arbenigol yw'r gwasanaethau hynny y mae eu gweithgaredd craidd yn gyfyngedig i ofal lliniarol. Mae'r rhain yn ymwneud â gofal unigolion a allai fod ag anghenion gofal cymhleth a heriol, Mae'n golygu asesu angen, hyrwyddo a chadw dewis, rhagweld problemau tebygol a chynllunio yng nghyd-destun llwybr clefyd sy'n newid ac yn dirywio (wedi'i addasu o fframwaith Cymhwysedd Gofal Lliniarol) Yn cynnwys ond nid yw'n unigryw i ofal EOL.

Gofal Cefnogol - Gofal a roddir i wella ansawdd bywyd pobl sydd â salwch neu glefyd, drwy atal neu drin, mor gynnar â phosibl, symptomau'r clefyd a'r sgîl-ffeithiau a achosir gan drin y clefyd. Mae gofal cefnogol yn cynnwys cefnogaeth gorfforol, seicolegol, cymdeithasol ac ysbrydol i gleifion a'u teuluoedd.

Maen/Nhw - Defnyddir yn y ddogfen hon i gyfeirio at unigolyn mewn ffordd niwtral o ran rhyw, gan gydnabod a pharchu amrywiaeth rhywedd.

Gwirio Marwolaeth Ddisgwyliedig (VoEd) - “Gwirio ffaith marwolaeth, yn dogfennu’r farwolaeth yn ffurfiol yn unol â chanllawiau cenedlaethol. Mae’r amser gwirio yn cael ei gydnabod fel amser swyddogol y farwolaeth. Mae meddygon yn galw’r broses hon yn ‘cadarnhau marwolaeth’, ac mae parafeddygon yn galw’r broses hon yn ‘cydnabod diflannu bywyd’ Hosbis UK (2025).

Cyfeiriadau.

Y Gymdeithas Meddygaeth Lliniarol Pediatrig (2015) Cwri cwlwm Cyfunol mewn Meddygaeth Lliniarol Pediatrig [ar-lein] Ar gael yn: [Cymwyseddau clinigol cenedlaethol APPM ar gyfer gofal lliniarol pediatrig](#) [Cyrchwyd ar 1 Medi 2025]

Becker, K. (2007). Globaleiddio a Chymhwysedd mewn Nyrsio Proffesiynol. Saf bwyntiau Addysg Nyrsio, 28 (3), tt. 151–155.

Grŵp Gweithredu Addysg a Hyfforddiant Gofal Lliniarol Plant y DU ac Iwerddon (2020). Fframwaith Safonol Addysg. [ar-lein] Ar gael yn: [CPCET-Education-Standard-Framework.pdf](#) [cyrchwyd ar 28 Awst 2025]

Cyngor Meddygol Cyffredinol (GMC) Triniaeth a Gofal Tuag at Ddiwedd Bywyd: Arferion Da wrth Wneud Penderfyniadau. [ar-lein] Ar gael yn: <https://www.gmc-uk.org> [Cyrchwyd 3 Mehefin 2025].

Cyngor Meddygol Cyffredinol (GMC) (2025) Dirpr wyo ac atgyfeirio [ar-lein] Ar gael yn: [Dirprwyo ac atgyfeirio - safonau proffesiynol - GMC](#) [cyrchwyd 28 Awst 2025]

Cyngor Meddygol Cyffredinol (2024) Triniaeth a gofal tuag at ddiwedd oes: arfer da wrth wneud penderfyniadau. Ar gael yn: <https://www.gmc-uk.org/professional-standards/the-professional-standards/treatment-and-care-towards-the-end-of-life> [Cyrchwyd: 5^{ed} Medi 2025]

Cyngor Meddygol Cyffredinol (2024) cwricwla ôl-raddedig a gymeradwywyd gan GMC. Ar gael yn: <https://www.gmc-uk.org/education/standards-guidance-and-curricula/curricula> [Cyrchwyd: 5^{ed} Medi 2025]

Health Education England (HEE) (2017). Fframwaith Hyfforddiant Sgiliau Craidd Gofal Diwedd Oes. Llundain Sgiliau ar gyfer Iechyd. Ar gael yn: <https://www.skillsforhealth.org.uk> [Cyrchwyd 3ydd Mehefin 2025].

Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) (2023) Fframwaith Proffesiynol ar gyfer Ymarfer Clinigol Gwell, Uwch ac Ymgynghorol yng Nghymru. [ar-lein] Ar gael yn: <https://aagic.gig.cymru/files/enhanced-advanced-and-consultant-framework/>

Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) Fy Ngyrfa Nyrsio Caerdydd AalW [Nursing - AalW](#) [Cyrchwyd 5 Mehefin 2025]

Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) Amdanom Ni. [ar-lein] Ar gael yn: <https://aagic.gig.cymru/> [Cyrchwyd 3 Mehefin 2025]

Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) (2024c) Ar gael yn: [Proffesiynau Perthynol i Iechyd \(AHPs\) - AaGIC](#) [Cyrchwyd 29 Awst 2025]

Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) (2024d) Ar gael yn: [Gweithwyr Cymorth Gofal Iechyd - AaGIC](#) [Cyrchwyd 29 Awst 2025]

Hosbis UK (2024) Gofal Ar ôl Marwolaeth: 5.1 Argraffiad, Canllawiau ar gyfer Staff sy'n Gyfrifol am Ofal Ar ôl Marwolaeth. Llundain [Canllawiau Gofal ar ôl Marwolaeth Hosbis y DU | Hosbis UK](#) [Cyrchwyd 5 Mehefin 2025]

Hospice UK (2025) 6th Edition: Gofal Ar ôl Marwolaeth: Gwirio Nyrs Gofrestredig o Ganllawiau Marwolaeth Oedolion Disgwyliedig 6.2 5 Mai 2025 Llundain: [Canllawiau Gwirio Nyrs Gofrestredig Hosbis y DU o Ganllawiau Marwolaeth Oedolion Disgwyliedig \(RNVoEd\) | Hosbis UK](#) [Cyrchwyd ar 5 Mehefin 2025]

Deddf Galluedd Meddyliol (2005) <https://www.legislation.gov.uk/cy/ukpga/2005/9/contents> [Cyrchwyd: 26ain Mehefin 2025]

Fframwaith ar gyfer Ymarfer Proffesiynol Uwch Nyrsio, Bydwreigiaeth ac Gweithiwr proffesiynol perthynol i iechyd yng Nghymru (Asiantaeth Genedlaethol Arwain ac Arloesi mewn Gofal Iechyd 2010)

Neilson, S., McNamara, K. and Randall, D. (2020) Children's Palliative Care Education Standard Framework: Y DU ac Iwerddon. Rhifyn 1af. Grŵp Gweithredu CPCET y DU ac Iwerddon. Ar gael yn: <https://www.togetherforshortlives.org.uk> [Cyrchwyd: 5ed Mehefin 2025]

Canllawiau Perfformiad a Gwella'r GIG (2023) Cymru Gyfan: Penderfyniadau Gofal ar gyfer Dyddiau Olaf Bywyd; Fersiwn 12 Mai 2023 - [Canllawiau Penderfyniadau Gofal Cymru Gyfan ar gyfer Dyddiau Olaf Bywyd - Gweithrediaeth GIG Cymru](#) [Cyrchwyd ar 4 Mehefin 2025]

Gweithwyr Proffesiynol y GIG - Lleoliadau Anglinigol (2025) Ar gael yn: [Rolau Anglinigol yn y GIG | Gweithwyr Proffesiynol y GIG](#) [Cyrchwyd ar 27 Awst 2025]

Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth (2018) Dirpr wyo ac atebolrwydd — Gwybodaeth atodol ochr yn ochr â'r Cod NMC. [delegation-and-accountability-supplementary-information-to-the-nmc-code.pdf](#) [Cyrchwyd 29 Awst 2025]

Y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth (NMC) [Safonau Hyfedredd ar gyfer Bydwagedd: Bydwraig y Dyfodol](#). Llundain NMC. Ar gael yn: <https://www.nmc.org.uk> [Cyrchwyd 3 Mehefin 2025].

Gwasanaeth Adolygu Tystiolaeth Gofal Lliniarol (2022) Pa fframweithiau cymhwysedd sydd ar gael i hyrwyddo fframwaith addysg gyson ar gyfer gweithlu lliniarol a gofal diwedd oes yng Nghymru? Map Tystiolaeth Cyflym. Caerdydd Gwasanaeth Adolygu Tystiolaeth Gofal Lliniarol (PACERs); 2022 Awst

Coleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol (2019) Safonau Cennin Pedr Y Cennin Pedr Saf [onau \(rcgp.org.uk\)](#) Ar gael yn: [Coleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol \(RCGP\)](#) [Cyrchwyd Awst 29 2025].

Coleg Nyrsio Brenhinol (RCN) Trosolwg Rôl Nyrs Gofrestredi g. Llundain RCN.

Coleg Nyrsio Brenhinol (RCN) (2025) 3^{ydd} Rhifyn Gofalu am Fabanod, Babanod, Plant a Phobl Ifanc Angen Gofal Lliniarol Fframwaith gyrfa ac addysg. Cyhoeddwyd gan y Coleg Nyrsio Brenhinol, 20 Cavendish Square, Llundain W1G 0RN

Ryan K, Connolly M, Charnley K, Ainscough A, Crinion J, Hayden C, Keegan O, Larkin P, Lynch M, McEvoy D, McQuillan R, O'Donoghue L, O'Hanlon M, Reaper-Reynolds S, Regan J, Rowe D, Wynne M; Grŵp Llywio Fframwaith Cymhwysedd Gofal Lliniarol. (2014) Palliative Care Competence Framework. Dulyn: Swyddog Gweithredol y Gwasanaeth Iechyd. Ar gael yn: <https://aiihpc.org/publications/> [Cyrchwyd 3 Mehefin 2025].

Vitello, S., Grotorex, J., & Shaw, S. 2021. Beth yw cymhwysedd? Dehongliad a rennir o gymhwysedd i gefnogi addysgu, dysgu ac asesu. Gwasg ac Asesu Prifysgol Caergrawnt

Llywodraeth Cymru Mwy na Geiriau/ More than Just Words – Fframwaith Strategol ar gyfer Gwasanaethau Iaith Gymraeg mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Llywodraeth Cymru Yn [Mwy na Geiriau](#) [Cyrchwyd 5 Mehefin 2025]

Llywodraeth Cymru (2021) Cymru Iachach. Argaeledd [Cymru Iachach](#) [Cyrchwyd 5 Mehefin 2025]

Llywodraeth Cymru Datganiad Ansawdd ar gyfer Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes. Llywodraeth Cymru.

Llyfryddiaeth

Partneriaeth Canada yn erbyn Canser ac Iechyd Canada. Fframwaith Cymhwysedd Gofal Lliniarol Rhyngddisgyblaethol Canada. Toronto, ON. (2021) Fframwaith [Cymhwysedd Gofal Lliniarol Rhyngddisgyblaethol Canada](#) [Cyrchwyd 7 Medi 2025]

Peidiwch â cheisio dadebru cardiopwlmonaidd (DNACPR) ar gyfer oedolion yng Nghymru [DNACPR - Swyddog Gweithredol GIG Cymru](#) [Cyrchwyd ar 4 Mehefin 2025]

Cymdeithas Ewropeaidd ar gyfer Gofal Lliniarol (EAPC). (2013) Cymwyseddau craidd mewn gofal lliniarol: Papur Gwyn EAPC ar addysg gofal lliniarol – rhan 1. European Journal of Palliative Care 20(2):86-91. [Cyhoeddiadau - EAPC](#) [Cyrchwyd ar 9 Mehefin 2025]

Cymdeithas Gofal Lliniarol Ewropeaidd (EAPC) (2013) Cymwyseddau craidd mewn gofal lliniarol: Papur gwyn EAPC ar addysg gofal lliniarol - Rhan 2. Cyfnodolyn Ewropeaidd Gofal Lliniarol 20 (3): 140-145. [Cyhoeddiadau - EAPC](#) [Cyrchwyd ar 9 Mehefin 2025]

Addysg a Gwella Iechyd Cymru (2020) Canllawiau Cymru Gyfan ar gyfer Dirprwyaeth Canllawiau Cymru Gyfan ar gyfer Dirprwyaeth. <https://aagic.gig.cymru/files/canllawiau-dirprwyo-cymru-gyfan/canllawiau-dirprwyo-cymru-gyfan-2020/> [Cyrchwyd 2 Medi 2025]

Cyngor Fferyllol [Cyffredinol \(2025\) Cyngor Fferyllol Cyffredinol \(GPhC\)](#). [Cyrchwyd ar 28 Awst 2025]

Sefydliad Canser Cenedlaethol (2025) Gofal Cefnogol. Ar gael yn: <https://www.cancer.gov/publications/dictionaries/cancer-terms/def/supportive-care> [Cyrchwyd 4 Mehefin 2025]

Perfformiad a Gwella GIG Cymru (2025) Elusennau ac Ymddiriedolaethau Profedigaeth. Argaeledd [Profedigaeth - Swyddog Gweithredol GIG Cymru](#) [Cyrchwyd ar 7 Medi 2025]

Perfformiad a Gwella GIG Cymru (2025) Canllawiau Penderfyniadau Gofal Cymru Gyfan ar gyfer Dyddiau Olaf Bywyd. Ar gael yn: <https://executive.nhs.wales/functions/networks-and-planning/peolc/professionals/all-wales-care-decisions-for-the-last-days-of-life-guidance/> [Cyrchwyd 7 Medi 2025]

Gwasanaeth Arholwyr Meddygol Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru (2025). Argaeledd Gwasanaeth [Arholwyr Meddygol - Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru](#) [Cyrchwyd 4 Mehefin 2025]

Canllawiau Gofal Lliniarol i Oedolion (2025) Canllawiau PANG [Materion Gofal Lliniarol](#) [Cyrchwyd 4 Mehefin 2025]

Coleg Nyrsio Brenhinol (RCN) (2024) Diffiniad R ôl Gweithwyr Cymorth Gofal Iechyd. Llundain Mae RCN [RCN yn diffinio gweithwyr cymorth nyrsio a'u disgrifyddion lefel | Newyddion | Coleg Nyrsio Brenhinol](#) [Cyrchwyd ar 5 Mehefin 2025]

Comisiwn y DU ar Brofedigaeth [ukbc_wales_briefingv1.pdf](#) [Cyrchwyd ar 4 Mehefin 2025]

Llywodraeth Cymru (2022) Llwybr gofal profedigaeth [Cenedlaethol Llwybr gofal profedigaeth Cenedlaethol \[HTML\]](#) | [LLYW.CYMRU](#) [Cyrchwyd ar 4 Mehefin 2025]

Llywodraeth Cymru (2021) Fframwaith cenedlaethol ar gyfer darparu gofal profedigaeth [Fframwaith cenedlaethol ar gyfer darparu gofal profedigaeth \[HTML\]](#) | [LLYW.CYMRU](#) [Cyrchwyd ar 4 Mehefin 2025]

Llywodraeth Cymru (2022) Canllawiau Pontio a Trosglwyddo [Canllawiau Pontio a Trosglwyddo Chwefror 2022](#) [Cyrchwyd ar 5 Medi 2025]

Rhestr o Atodiadau

Atodiad 1	Grŵp Llywio	Tudalen 153
Atodiad 2	Gofal Lliniarol a Diwedd Oes a'r Iaith Gymraeg	Tudalen 155
Atodiad 3	Methodoleg	Tudalen 157
Atodiad 4	Fframweithiau Canmoliaethus Ychwanegol	Tudalen 158
Atodiad 5	Gweithredu'r fframwaith hwn a'i gadw'n gyfredol	Tudalen 159

Atodiad 1

Grŵp Llywio

- 📄 Amanda Howard — Cyfarwyddwr Cynorthwyol Rhaglenni Cenedlaethol Addysg a Gwella Iechyd Cymru
- 📄 Claire Hammond, Rheolwr Rhaglen Gofal Cynlluniedig. Addysg a Gwella Iechyd Cymru
- 📄 Danni Garrett, Uwch Reolwr Prosiect. Addysg a Gwella Iechyd Cymru
- 📄 Dr Clifford Jones, Ymarferydd Cyffredinol/ Cyfarwyddwr Meddygol Cynorthwyol. Is-adran Gofal Sylfaenol a Chymuned
- 📄 Dr Elizabeth Mason, Dirprwy Bennaeth Ysgol Gwyddorau Iechyd/Gohebydd Swyddogol y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth. Prifysgol Bangor
- 📄 Dr Emily Harrop, Uwch Gymrawd Ymchwil. Prifysgol Caerdydd
- 📄 Dr Emily Rea, Meddygaeth Lliniarol Ymgynghorol, Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan
- 📄 Dr Idris Baker, Arweinydd Clinigol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Lliniarol a Diwedd Oes. Rhaglen Genedlaethol ar gyfer Gofal Lliniarol a Diwedd Oes, Perfformiad a Gwella GIG Cymru
- 📄 Dr Imogen John, Hyfforddai Arbenigol Ymarfer Cyffredinol a Chymrawd Trac Academaidd Clinigol Cymru. Prifysgol Caerdydd
- 📄 Euryl Howells — Uwch Gaplan. Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda
- 📄 Helen Way, Uwch Ymarferydd/ Darlithydd Anrhydeddus. Ymddiriedolaeth GIG Felindre
- 📄 Jackie Pottle, Arweinydd Iechyd Proffesiynol Cenedlaethol Perthynol (AHP) ar gyfer Gofal Lliniarol a Diwedd Oes. Rhaglen Genedlaethol ar gyfer Gofal Lliniarol a Diwedd Oes, Perfformiad a Gwella GIG Cymru
- 📄 Jenny Sparks, Fferyllydd Gofal Lliniarol Arweiniol. Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
- 📄 John Moss, Rheolwr Rhaglen ar gyfer Profedigaeth. Rhaglen Genedlaethol ar gyfer Gofal Lliniarol a Diwedd Oes, Perfformiad a Gwella GIG Cymru
- 📄 Jon Day, Cyfarwyddwr Cynorthwyol y Gweithlu. Gofal Cymdeithasol Cymru
- 📄 Julie Bliss, Uwch Gynghorydd Addysg Nyrsio. Y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth
- 📄 Kathryn Greaves, Cyfarwyddwr Clinigol Bydwreigiaeth. Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe
- 📄 Keri Llewellyn, Unigolyn Cyfrifol. Pob Gofal
- 📄 Kim Ombler, Rheolwr/Cyfarwyddwr Cofrestredig. Glan Rhos

- ☒ Liz Booyse, Prif Weithredwr. Hosbis y Ddinas
- ☒ Lynda Kenway, Arweinydd Rhaglen Strategol Genedlaethol. Rhaglen Genedlaethol ar gyfer Gofal Lliniarol a Diwedd Oes, Perfformiad a Gwella GIG Cymru
- ☒ Mandy Jones, Dirprwy Gyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio. Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
- ☒ Maria Parry, Rheolwr Rhaglen. Rhaglen Genedlaethol ar gyfer Gofal Lliniarol a Diwedd Oes, Perfformiad a Gwella GIG Cymru
- ☒ Yr Athro Andrew Carson-Stevens, Athro Diogelwch Cleifion, Ysgol Meddygaeth/ Ymarferydd Cyffredinol. Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a Phrifysgol Bae Abertawe
- ☒ Yr Athro Fiona Rawlinson, Athro mewn Meddygaeth Lliniarol. Prifysgol Caerdydd
- ☒ Tracey Edey, Dirprwy Bennaeth Bydwreigiaeth. Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe
- ☒ Tracey Evans, Rheolwr Hyfforddiant ac Asesu. Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
- ☒ Venetia Yarr, Rheolwr Safonau Proffesiynol a Rheoleiddio. Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Atodiad 2

Gofal Lliniarol a Diwedd Oes a'r Iaith Gymraeg

Gofal lliniarol a gofal diwedd oes (PeoLC) yw gofal a chefnogaeth pobl sydd â chyflyrau byrhau bywyd blaengar a'u teuluoedd (h.y. pwy bynnag sy'n agos ac yn bwysig i'r person), gan gynnwys ond nid yn unig y rhai y credir eu bod ym mlwyddyn olaf bywyd. Mae'n derm ymbarél sy'n cynnwys yr elfennau amrywiol a ddisgrifir yn aml fel gofal lliniarol, gofal diwedd oes neu ofal yn nyddiau olaf bywyd.

Darperir rhai PeoLC gan arbenigwyr gofal lliniarol. Gwasanaethau Gofal Lliniarol Arbenigol (SPC) yw'r rhai y mae eu gweithgaredd craidd yn gyfyngedig i ofal lliniarol. Mae'r rhain yn ymwneud â gofal unigolion a all fod ag anghenion gofal cymhleth a heriol, a gallant fod angen mwy o hyfforddiant penodol, ac adnoddau eraill. Mae SPC yn cynnwys asesu angen, hyrwyddo a chadw dewis, rhagweld problemau a chynllunio yng nghyd-destun llwybr clefyd sy'n newid ac yn dirywio (wedi'i addasu o fframwaith Cymhwysedd Gofal Lliniarol Iwerddon). Mae'n cynnwys gofal diwedd oes, ond nid yw'n gyfyngedig i..

Darperir gofal lliniarol, cyffredinol ac arbenigol, ym mhob lleoliad gofal, gan gynnwys y gymuned, cartrefi nyrsio, ysbytai, ac unedau gofal lliniarol arbenigol. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae cwmpas gofal lliniarol wedi ehangu fel bod gofal lliniarol bellach yn cael ei ddarparu ar gam cynharach yn y llwybr clefyd malaen ac anfalaen.

Felly mae pobl sy'n derbyn gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn aml yn rhyngweithio â gwasanaethau lluosog ac yn cyflwyno anghenion cymhleth, sy'n cael sylw orau drwy ddull cydlynol. Mae gofal amlddisgyblaethol yn galluogi gwneud penderfyniadau a chynllunio ar y cyd, yn gwella boddhad, ac yn sicrhau bod unigolion a theuluoedd yn teimlo bod tîm cydlynol yn cael eu cefnogi. Mae'r dull hwn hefyd yn gwella mynediad at wybodaeth, cyngor a gofal hanfodol.

Mae gofal lliniarol yn elfen ganolog o ofal iechyd, yn enwedig i'r rhai sy'n byw gyda salwch blaengar sy'n byrhau bywyd. Mae ei angen ym mhob lleoliad lle mae gofal iechyd yn cael ei ddarparu. Eto i gyd, nid yw angen claf am ofal lliniarol bob amser yn cael ei gydnabod yn rhwydd pan fydd yn codi, ac mae'r gydnabyddiaeth amserol hon yn gyfrifoldeb hanfodol i weithwyr gofal iechyd proffesiynol. Unwaith y bydd yr angen yn cael ei gydnabod, mae'n agor y drws i wneud gofal lliniarol yn dda. Mae hyn yn cynnwys rhagweld newidiadau yng nghyflwr unigolyn a nodi anghenion posibl yn y dyfodol. Mae'n creu cyfleoedd i gefnogi pobl i ystyried yr hyn sydd bwysicaf iddyn nhw, sut y gallai eu blaenoriaethau ddatblygu a newid wrth i salwch fynd yn ei flaen, a pha bethau y byddent am eu dilyn neu eu hosgoi wrth i'r blaenoriaethau hynny gymryd siâp. Hyd yn oed yng nghyd-destun dirywiad cynyddol, mae llawer y gellir ei wneud i wella ansawdd bywyd: lleddfu a rheoli symptomau, atal argyfyngau, cefnogi lles seicolegol, cryfhau gweithrediad cymdeithasol, mynd i'r afael ag anghenion gofal ysbrydol a diwylliannol.

Mae gofal lliniarol da hefyd yn cynnwys cydnabod a chefnogi'r rhai sy'n agos ac yn bwysig i'r person sy'n sâl, y cyfeirir ato yn y ddogfen hon fel 'teulu'. Mae ein defnydd o'r term yn gynhwysol: mae'n golygu pwy bynnag sy'n agos neu'n bwysig i'r person ac yn dangos nad yw'r hyn rydyn ni'n ei olygu yn gyfyngedig i berthnasau neu breswylfa benodol. Mae'n adlewyrchu canolrwydd perthnasoedd mewn gofal lliniarol, ac ni ddylid byth gymryd y term i wahardd unrhyw un sy'n bwysig i'r person sy'n derbyn gofal.

Mae pobl sy'n derbyn gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn aml yn rhyngweithio â gwasanaethau lluosog ac yn cyflwyno anghenion cymhleth, sy'n cael sylw orau drwy ddull cydlynol. Mae gofal amlddisgyblaethol yn galluogi gwneud penderfyniadau a chynllunio ar y cyd, yn gwella boddhad, ac yn sicrhau bod unigolion a theuluoedd yn teimlo bod tîm cydlynol yn cael eu cefnogi. Mae'r dull hwn hefyd yn gwella mynediad at wybodaeth, cyngor a gofal hanfodol.

Mae staff eisiau gwneud gofal lliniarol a gofal diwedd oes yn dda. Maent am gydnabod yr anghenion, ymateb yn dosturiol, a darparu'r safon uchaf o ofal. Ond ar gyfer pob cyfle i ddiwallu'r anghenion cyffredin a dwfn ddynol hyn, mae risg cyfatebol y bydd y system yn syrthio'n fyr. Cyfrifoldeb canolog system gofal iechyd o ansawdd uchel yw arfogi pob gweithiwr iechyd a gofal proffesiynol, waeth beth fo'i rôl neu leoliad, i ddiwallu'r anghenion hyn yn effeithiol.

Pwysigrwydd y Gymraeg yn PeoLC

I'r rhai y mae eu dewis iaith Gymraeg, mae cael gofal amdanynt yng nghyfrwng y Gymraeg yn bwysig. Mae'n hyrwyddo cynhwysiant, parch, urddas, ac ymdeimlad o berthyn. Er mwyn i bobl allu cael gafael ar ofal yn yr iaith Gymraeg, mae'n bwysig bod y gweithlu yn cael cymorth i ddatblygu, gwella a defnyddio eu sgiliau iaith Gymraeg. Yn unol â [Mesur Safonau'r Gymraeg, y Gymraeg \(Cymru\) 2011](#) a Chynllun Pum Mlynedd Llywodraeth Cymru (2022) 2022-27 [Mwy na geiriau \(llyw.cymru\)](#), mae'r fframwaith yn cydnabod pwysigrwydd cefnogi pobl i dderbyn gofal yn eu hiaith o'u dewis.

Mae [Gofal a Chysur yn y Gymraeg](#) yn gwrs byr a gynigir gan y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Mae'n cefnogi staff a gwasanaethau i ymgorffori cynnig gweithredol y Gymraeg mewn gofal lliniarol a gofal diwedd oes.

Atodiad 3

Methodoleg

Amcan cychwynol y grŵp llywio oedd dadansoddi a gwerthuso fframweithiau cymhwysedd presennol, cytuno ar y fframwaith sy'n briodol ac yn berthnasol i gyd-destun Cymru Gyfan a chytuno ar ddull o ddatblygu'r fframwaith yng ngoleuni'r dadansoddiad hwn.

Dewiswyd y fframwaith a ddatblygwyd yn lwerddon am ei hyblygrwydd ar draws lleoliadau gofal, a'i bwyslais cryf ar egwyddorion cydweithredu rhyngddisgyblaethol, sy'n cyd-fynd yn dda â chyd-destun iechyd a gofal Cymru. Ymgysylltodd AaGIC a rhaglen genedlaethol PeoLC yn uniongyrchol â'i awduron i gasglu mewnwelediadau, trafod gwersi a ddysgwyd, ac ystyried diweddariadau i fframwaith 2014. Gan ddefnyddio dull tebyg i'r hyn a gymerwyd yn lwerddon, sefydlodd AaGIC Grŵp Llywio Fframwaith Cymhwysedd amlddisgyblaethol, yn cynnwys gweithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol o bob cwr o Gymru. Gyda'i gilydd, arweiniodd y grŵp ddatblygiad y fframwaith trwy adolygu'n feirniadol y cymhwyseddau craidd yn y model Gwyddelig, gan asesu eu eglurder, perthnasedd, aliniad, defnyddioldeb, a'u strwythur ag anghenion gweithlu Cymru. Yna penodwyd aelodau'r grwpiau llywio yn gadeiryddion gweithgorau proffesiynol-benodol. Defnyddiodd y grwpiau hyn yr un broses adolygu drylwyr i'r ddogfen Wyddelig, gan sicrhau bod cyfraniad pob proffesiwn wedi'i seilio ar egwyddorion a rennir a realiti ymarferol.

Er mwyn cefnogi'r ymgysylltiad helaeth hwn â rhanddeiliaid, cynhaliodd AaGIC, ochr yn ochr â Rhaglen Genedlaethol PeoLC ddigwyddiad personol a fynychwyd gan 100 o gynrychiolwyr o ystod eang o broffesiynau a sefydliadau ledled Cymru. Roedd y cyfranogwyr yn cynnwys cynrychiolwyr o'r holl Fyrddau Iechyd, Sefydliadau Addysg Uwch, hosbisau Cymru, y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth, a'r Coleg Nyrsio Brenhinol. Roedd y digwyddiad hwn yn gyfle canolog i rwydweithio a chydweithio, gan helpu i gynhyrchu fframwaith cadarn sy'n diwallu anghenion esblygol poblogaeth Cymru.

Mae'r ymgysylltiad eang hwn yn adlewyrchu'r dull system gyfan a amlinellir yn Ndatganiad Ansawdd Llywodraeth Cymru ar gyfer Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes ac yn cefnogi'r weledigaeth o [Gymru Iach](#) ach, system lle mae gofal yn ddi-dor, yn rhagweithiol, ac yn cael ei ddarparu yn nes at gartref.

Mabwysiadodd fframwaith Cymru yr un Chwe Pharth o Gymhwysedd a dangosyddion (cymhwyseddau sylfaenol) ag a nodwyd yn fframwaith lwerddon.

Roedd y cymhwyseddau sylfaenol yn sail ar gyfer cam nesaf y datblygiad a oedd yn canolbwyntio ar ddatblygu dangosyddion penodol i ddisgyblaeth ar gyfer gweithwyr iechyd a gofal proffesiynol. Sefydlwyd grwpiau proffesiynol-benodol i ddatblygu dangosyddion ar gyfer eu proffesiwn priodol, sy'n amlinellu galluoedd ychwanegol a ddatblygwyd trwy ddysgu rôl benodol. Mae'r cymhwyseddau hyn wedi'u trefnu'n dair lefel esgynnol o arbenigedd.

Dychwelwyd yr holl gyfraniadau gan y grwpiau proffesiynol at arweinwyr clinigol a rhaglenni PEOLC, a adolygodd yr adborth er mwyn gwella darllenadwyedd, sicrhau cysondeb iaith, ac alinio cymhwyseddau ar draws proffesiynau. Yna rhannwyd y gwaith diwygiedig gyda'r grŵp llywio er gwybodaeth.

Atodiad 4

Fframweithiau ychwanegol a chyflenwol.

Dylid ystyried y fframwaith cymhwysedd hwn ar gyfer gofal lliniarol a gofal diwedd oes ochr yn ochr â fframweithiau proffesiynol perthnasol eraill neu sy'n benodol i glefydau:

- 🔗 [AaGIC \(2023\) Fframwaith Proffesiynol ar gyfer Ymarfer Clinigol Gwell, Uwch ac Ymgynghorol yng Nghymru.](#)
- 🔗 Llywodraeth Cymru [Mwy na Geiriau / More than Just Words](#) – Fframwaith Strategol ar gyfer Gwasanaethau Iaith Gymraeg mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Caerdydd Llywodraeth Cymru

Am gymwyseddau nyrsio plant, cyfeiriwch at y fframweithiau/dogfennau perthnasol ledled y DU:

- 🔗 [Cymwyseddau clinigol cenedlaethol APPM ar gyfer gofal lliniarol pediatrig](#)
- 🔗 [CPCET-Education-Standard-Framework.pdf](#)
- 🔗 RCN (2025) Fframwaith gyrfa ac addysg [Gofalu am Fabanod, Babanod, Plant a Phobl Ifanc sydd angen Gofal Lliniarol](#)

Atodiad 5

Gweithredu'r fframwaith a chadw'r fframwaith hwn yn gyfredol

Mae'n bwysig bod fframwaith cymhwysedd PeoLC yn cael ei ddefnyddio, ei weithredu a'i fewnosod gan weithwyr gofal iechyd proffesiynol. Gall hyn fod o sefydlu ac addysg hyd at ddatblygiad proffesiynol parhaus. Dylid ei ddefnyddio fel offeryn ymarferol i arwain hyfforddiant, goruchwylio ac arfarnu, gan sicrhau bod gan staff ym mhob rôl o glinigwyr arbenigol i'r rhai mewn swyddi cyffredinol neu gymorth, y cymwyseddau sylfaenol sydd eu hangen i ddarparu neu gefnogi gofal lliniarol a gofal diwedd oes o ansawdd uchel. Dylai'r fframwaith hefyd gael ei integreiddio i gynllunio a chomisiynu gweithlu sefydliadol, gan helpu gwasanaethau i nodi angen iechyd y boblogaeth, gosod disgwyliadau clir, a monitro a gwerthuso cynnydd. Yn y pen draw, bydd yn dod yn safon a rennir ar draws proffesiynau a sectorau, gan gefnogi dull cyson tuag at ofal, hyrwyddo hyder a gallu mewn staff, a sicrhau bod cleifion a'r rhai sy'n bwysig iddyn nhw yn derbyn gofal tosturiol, diogel, sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn.

Cadw'r fframwaith hwn yn gyfredol

Bydd ailadroddiadau dilynol o'r fframwaith hwn yn ystyried datblygiadau mewn rolau proffesiynol a'u rheoleiddio, mewn hyfforddiant ac addysg, ac yng nghwmpas PeoLC. Gall hyn gynnwys datblygu proffesiwn ychwanegol neu gymwyseddau rôl-benodol.

